
	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 1 nga 143</i>
<i>Departamenti : Operatori i Tregut</i>		

**Operatori i
Sistemit të Transmetimit
dhe Tregut të Kosovës
(KOSTT)**

Rregullat e Tregut

Tetor 2018

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 2 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

PËRMBAJTJA

PJESA I: DISPOZITAT E PËRGJITHSHME	5
1 OBJEKTIVAT DHE FUSHËVEPRIMI	5
1.1 <i>Objektivat</i>	5
1.2 <i>Fushëveprimi.....</i>	5
1.3 <i>Struktura e Përgjithshme e Rregullave të Tregut.....</i>	7
1.4 <i>Konventat</i>	7
1.5 <i>Definicionet.....</i>	9
1.6 <i>Simbolet.....</i>	27
1.7 <i>Ndryshoret në Ekuacione.....</i>	28
1.8 <i>Çmimet e Rregulluara</i>	32
2 PALËT DHE LLOGARITË	34
2.1 <i>Palët në Rregullat e Tregut</i>	34
2.2 <i>Llogaritë.....</i>	39
3 ADERIMI NË RREGULLAT E TREGUT, THEMELIMI I PPB DHE TËRHEQJA	41
3.1 <i>Dispozitat e Përgjithshme</i>	41
3.2 <i>Aderimi në Rregullat e Tregut.....</i>	41
3.3 <i>Palët Përgjegjëse për Balanc (PPB).....</i>	44
3.4 <i>Pala në Tërheqje</i>	46
3.5 <i>Dështimi.....</i>	47
3.6 <i>Pasojat e Dështimit.....</i>	49
4 KOMUNIKIMET OPERATIVE	52
4.1 <i>Dispozitat e Përgjithshme</i>	52
4.2 <i>Komunikimi në raste të jashtëzakonshme</i>	52
4.3 <i>Pajisjet Komunikuese</i>	52
5 KËRKESAT PËR MATJET	54
5.1 <i>Agjenti për Administrimin e Matjeve</i>	54
5.2 <i>Baza e Matjeve</i>	54
5.3 <i>Regjistrimi i Njehsorëve</i>	56
5.4 <i>Pajisjet Matëse</i>	56
5.5 <i>Të Dhënat Matëse të Prodhuesit</i>	57
5.6 <i>Të Dhënat Matëse të Interkonektorit</i>	57
5.7 <i>Të Dhënat Matëse të Shpërndarjes</i>	58
5.8 <i>Të Dhënat Matëse të Konsumatorit.....</i>	58
6 NDËRRIMI I FURNIZUESIT	60
6.1 <i>Procesi i Transferimit të Konsumatorëve</i>	60
6.2 <i>Ndërrimi Grupor i Furnizuesit</i>	61
6.3 <i>Konsumatori pa Furnizues</i>	62
6.4 <i>Rasti me më shumë Furnizues në një Njehsor.....</i>	62
6.5 <i>Tërheqja e Furnizuesit nga Marrëveshja për Alokimin e Matjeve ekzistuese</i>	63
7 ALOKIMI DHE TREGTIMI I KAPACITETEVE INTERKONEKTIVE	64
7.1 <i>Dispozitat e Përgjithshme</i>	64
7.2 <i>Regjistri i Kapaciteteve Interkonektive</i>	64
7.3 <i>Ankandet e Kapaciteteve Interkonektive.....</i>	65

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 3 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

7.4	<i>Tregtimi i Të Drejtave të Transferit Fizik</i>	65
7.5	<i>Veprimet e Pjesëmarrësit në Ankand</i>	65
8	GARANÇIONI FINANCIAR	66
8.1	<i>Procedura për Garancionin Financiar</i>	66
8.2	<i>Kalkulimi i nivelit të Garancionit Financiar</i>	66
8.3	<i>Deponimi i Garancionit Financiar</i>	67
8.4	<i>Monitorimi i Garancionit Financiar</i>	68
8.5	<i>Pasojat e Garancionit Financiar joadekuat</i>	68

PJESA II: OPERIMI I SISTEMIT 69

9	PARASHIKIMI NJË DITË PARA (D-1)	69
9.1	<i>Parashikimi i Konsumit Nacional</i>	69
9.2	<i>Publikimi</i>	69
10	NOMINIMET INTERKONEKTIVE	70
10.1	<i>Kapaciteti Transmetues në Disponim</i>	70
10.2	<i>Nominimet Interkonektive</i>	70
10.3	<i>Dispozita e Shfrytëzimit ose Shitjes së të Drejtës për Transferin Fizik</i>	71
11	NOMINIMET FIZIKE, NOMINIMET KONTRAKTUALE, OFERTAT PËR SHITJE DHE OFERTAT PËR BLERJE	72
11.1	<i>Dorëzimi i Nominimeve Fizike</i>	72
11.2	<i>Dorëzimi i Nominimeve Kontraktuale</i>	73
11.3	<i>Nominimet e Harmonizuara</i>	74
11.4	<i>Nominimet brenda ditore (D)</i>	76
11.5	<i>Tregu Një Ditë Para (D-1)</i>	76
11.6	<i>Dorëzimi i Ofertave për Blerje dhe Ofertave për Shitje</i>	77
11.7	<i>Parashikimi mujor i Furnizuesit</i>	79
11.8	<i>Prodhimi nga BRE</i>	79
12	MEKANIZMI BALANCUES	81
12.1	<i>Parametrat Dinamik të Dispeçimit</i>	81
12.2	<i>Urdhëresat në Mekanizmin Balancues</i>	81
12.3	<i>Rezultatet e Aktivizimit të Ofertave për Blerje dhe Ofertave për Shitje</i>	82
12.4	<i>Aktivizimi i Shënjuar</i>	83
12.5	<i>Aktivizimet e Imponueshme</i>	83
12.6	<i>Orari i Tregtimit</i>	84
13	KONTRAKTIMI I SHËRBIMEVE NDIHMËSE	86
13.1	<i>Llogaritja e Kërkesave për Rezerva</i>	86
13.2	<i>Kontratave të Shërbimeve Ndihmëse</i>	86
13.3	<i>Operimi i Kontratave të Shërbimeve Ndihmëse</i>	88
13.4	<i>Përfshirja e Rezervës në Çmimin e Jobalancit</i>	91

PJESA III: BARAZIMI PËRFUNDIMTAR 93

14	BARAZIMI PËRFUNDIMTAR I AKTIVIZIMIT TË OFERTAVE PËR BLERJE DHE AKTIVIZIMIT TË OFERTAVE PËR SHITJE	93
14.1	<i>Pagesa për Aktivizimin e Ofertave për Blerje dhe për Aktivizimin e Ofertave për Shitje</i>	93
15	KALKULIMI I ÇMIMIT TË JOBALANCIT	96
15.1	<i>Jobalanci i Sistemit</i>	96
15.2	<i>Përfshirja e Aktivizimeve të Shënjuara</i>	96
15.3	<i>Kalkulimi i Çmimit të Jobalancit</i>	98
15.4	<i>Çmimi Mesatar i Jobalancit</i>	100
15.5	<i>Publikimi i Çmimit të Jobalancit</i>	100
16	KALKULIMET E BARAZIMIT PËRFUNDIMTAR	101
16.1	<i>Të Dhënat e Barazimit Përfundimtar</i>	101
16.2	<i>Çmimet e Rregulluara në Barazimin Përfundimtar</i>	101
16.3	<i>Të Dhënat që përdoren në Barazimin Përfundimtar</i>	101
16.4	<i>Energjia e Matur e Konsumatorit</i>	102

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 4 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

16.5	<i>Kalkulimi i Jobalancit të Energjisë.....</i>	<i>104</i>
16.6	<i>Pagesat e Prodhuesve BRE dhe Jobalancet</i>	<i>106</i>
16.7	<i>Kalkulimi i Humbjeve në Transmetim</i>	<i>109</i>
16.8	<i>Kalkulimi i Humbjeve në Shpërndarje</i>	<i>110</i>
16.9	<i>Pagesat Mujore pas Korrigjimit të Matjeve.....</i>	<i>110</i>
16.10	<i>Rregullat e Jo-liferimit</i>	<i>112</i>
17	DETYRIMET	115
17.1	<i>Aplikimi i Tarifave</i>	<i>115</i>
17.2	<i>Piku i Konsumit</i>	<i>115</i>
17.3	<i>Detyrimet për Rrjetin e Transmetimit.....</i>	<i>116</i>
17.4	<i>Detyrimi për Operim të Sistemit</i>	<i>117</i>
17.5	<i>Detyrimet për Operim të Tregut</i>	<i>119</i>
17.6	<i>Rialokimi i Pagesave për Balancim</i>	<i>121</i>
18	FATURIMI DHE PAGESAT	124
18.1	<i>Dispozitat e Përgjithshme.....</i>	<i>124</i>
18.2	<i>Procesi i Para-faturimit.....</i>	<i>124</i>
18.3	<i>Cikli i Faturimit dhe Orari i Barazimit Përfundimtar</i>	<i>125</i>
18.4	<i>Faturat.....</i>	<i>125</i>
18.5	<i>Kontestimi i Faturës</i>	<i>126</i>
	PJESA IV: ADMINISTRIMI	128
19	PROCEDURAT E RREGULLAVE TË TREGUT.....	128
19.1	<i>Miratimi i Procedurave të Rregullave të Tregut</i>	<i>128</i>
20	MODIFIKIMI I RREGULLAVE TË TREGUT	129
20.1	<i>Modifikimi i Rregullave të Tregut</i>	<i>129</i>
20.2	<i>Paneli Shqyrtues</i>	<i>129</i>
20.3	<i>Procesi i Modifikimit</i>	<i>130</i>
21	DISPOZITAT E PËRGJITHSHME.....	132
21.1	<i>Aderimi në Rregullat e Tregut.....</i>	<i>132</i>
21.2	<i>Njoftimet.....</i>	<i>132</i>
21.3	<i>Data e hyrjes në fuqi.....</i>	<i>132</i>
21.4	<i>Forca Madhore</i>	<i>133</i>
21.5	<i>Kushtet Emergjente</i>	<i>133</i>
21.6	<i>Transferimi (Cedimi)</i>	<i>134</i>
21.7	<i>Auditimi</i>	<i>134</i>
21.8	<i>Dispozitat e Konfidencialitetit.....</i>	<i>135</i>
21.9	<i>Përgjegjësia Ligjore.....</i>	<i>136</i>
21.10	<i>Valuta</i>	<i>136</i>
21.11	<i>Juridiksioni.....</i>	<i>136</i>
21.12	<i>Zgjidhja e Kontesteve</i>	<i>136</i>
	SHTOJCA 1	137
	<i>Marrëveshja për Aderim në Rregullat e Tregut</i>	<i>137</i>
	SHTOJCA 2	139
	<i>Marrëveshja për Palën Përgjegjëse për Balanc</i>	<i>139</i>

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 5 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Këto **Rregulla të Tregut** (duke përfshirë edhe ndryshimet pasuese) janë **Rregullat e Tregut** me shumicë, të përgatitura në përputhje me Nenin 23, paragrafin 7 të **Ligjit për Energjinë Elektrike (Ligji Nr.05 /L-085)**.

RREGULLAT E TREGUT TË ENERGJISË ELEKTRIKE

PJESA I: DISPOZITAT E PËRGJITHSHME

1 Objektivat dhe Fushëveprimi

1.1 Objektivat

1.1.1 Objektivat e **Rregullave të Tregut** janë të specifikuar në **Licencën e Operatorit të Tregut të Energjisë Elektrike (OT)** dhe çfarëdo konflikti ndërmjet Objektivave të **Rregullave të Tregut** dhe **Licencës së OT** do të interpretohet në favor të **Licencës**.

1.1.2 Objektivat e **Rregullave të Tregut** janë:

- (a) përmbushja efikase e detyrave me të cilat **OT** obligohet nga **Licenca** e tij;
- (b) mbështetja e operimit eficient të Rrjetit të Transmetimit nga Operatori i Sistemit të Transmetimit;
- (c) promovimi i konkurrencës efektive në prodhim, tregtim dhe furnizim me energji elektrike;
- (d) implementimi efektiv dhe menaxhimi i **Balancimit** dhe **Barazimit Përfundimtar** në harmoni me **Rregullat e Tregut**;
- (e) promovimi i shfrytëzimit të burimeve të ripërtëritshme të energjisë elektrike.

1.2 Fushëveprimi

1.2.1 Në mënyrë që një treg të funksionojë, **Palët Tregtare** duhet të jenë në gjendje të tregtojnë energji elektrike në një ambient ku energjia elektrike fizikisht mund të menaxhohet në mënyrë të sigurt nga **Operatori i Sistemit të Transmetimit (OST)**. Në **Rregullat e Tregut** përshkruhet mënyra se si **Palët** mund të tregtojnë me njëra tjetrën dhe mënyra se si këto **Palë** duhet të ndërveprojnë me **OST**, me qëllim të menaxhimit të balancit fizik të sistemit.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 6 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 1.2.2 Kushtet kryesore sipas të cilave **OST** do të operojë sistemin janë dhënë në **Kodin e Rrjetit. Rregullat e Tregut** duhet të jenë në pajtueshmëri me **Kodin e Rrjetit** dhe **Kodin e Matjes**.
- 1.2.3 Sipas Nenit 23.7 të Ligjit për Energjinë Elektrike, **Rregullat e Tregut** janë cilësuar si përgjegjësi e **OT**.
- 1.2.4 **Rregullat e Tregut** përshkruajnë përgjegjësitë e **Palëve** për proceset vijuese:
- (a) mirëmbajtjen e shënimeve për të gjitha transaksionet kontraktuale të dakorduara në treg;
 - (b) **Barazimin Përfundimtar** si dhe njoftimin e pjesëmarrësve në treg për këtë proces;
 - (c) pranimin e informatave nga **OST** në lidhje me ndryshimet e nevojshme në **Barazimin Përfundimtar** duke u bazuar në kapacitetet teknike si dhe në situatat e jashtëzakonshme në **Rrjetin Transmetues** ose në **Rrjetin e Shpërndarjes**;
 - (d) instalimin e pajisjeve komunikuese dhe platformave për operim të tregut dhe **Barazim Përfundimtar**;
 - (e) publikimin e të dhënave dhe informatave të tregut;
 - (f) menaxhimin e proceseve për **Ndërrimin e Furnizuesit** dhe lehtësimin e aderimit në treg të **Furnizuesve** të ri;
 - (g) organizimin e ankandeve, alokimin dhe tregtimin e **Të Drejtave për Transfer Fizik**, për **Palët** që dëshirojnë të bëjnë tregti ndërkufitare në kufijtë e Kosovës;
 - (h) operimin e **Mekanizmit Balancues** për t'i mundësuar **OST** balancimin e sistemit para dhe në kohë reale;
 - (i) llogaritjen e jobalanceve, çmimeve të jobalanceve dhe lëshimin e faturave përkatëse
 - (j) nominimin e parametrave fizik të gjenerimit, konsumit, **Ofertave për Blerje** dhe **Ofertave për Shitje** të energjisë, për t'i mundësuar **OST** menaxhimin e sistemit në kohë reale; dhe
 - (k) prokurimin, kontraktimin dhe pagesat për Shërbimet Ndihmëse.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 7 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

1.3 Struktura e Përgjithshme e Rregullave të Tregut

- 1.3.1 **Rregullat e Tregut** ndahen në katër pjesë kryesore. Secila pjesë është e ndarë në nene dhe paragrafë. Paragrafët mund të kenë nën-paragrafë.
- 1.3.2 Termat në **Rregullat e Tregut** do të kenë të njëjtin kuptim sikurse termat e përdorura në legjislacionin në fuqi ose licencë, sipas rastit.
- 1.3.3 Në lidhje me paragrafin 1.3.2, çdo modifikim ose amendamentim i legjislacionit në fuqi do të zbatohet në **Rregullat e Tregut** që janë në fuqi.
- 1.3.4 Përveç në qoftë se konteksti e kërkon ndryshe, në **Rregullat e Tregut** do të vlejë:
- (a) fjalët në njëjës mund të përfshijnë shumësin;
 - (b) fjala “përfshirë” mund të interpretohet pa kufizim;
 - (c) çdo term i nxjerrë nga cilido term i definuar ose interpretuar, duhet të interpretohet në përputhje me definicionin ose interpretimin gjegjësisht.
 - (d) termi energji ka kuptimin e energjisë elektrike;
 - (e) trajta e pashquar e definicioneve ka kuptimin e njëjtë me trajtën e shquar;
 - (f) Termi **Tarifë** ka kuptim të njëjtë me termin **Ngarkesë** i përdorur në disa dokumente të sektorit.
- 1.3.5 Konventat e përdorura në **Rregullat e Tregut** mbulojnë çështjet si kohëzgjatja dhe **Drejtimi i Rrjedhave**. Këto janë dhënë në nenin 1.4.
- 1.3.6 Të gjitha definicionet, shkurtesat dhe simbolet e përdorura në **Rregullat e Tregut** janë përshkruar në nenet 1.5, 1.6 dhe 1.7. Çdo term i definuar do të shkruhet në **bold**, do të fillojë me shkronjë të madhe dhe do të ketë kuptimin e dhënë në nenin 1.5.

1.4 Konventat

- 1.4.1 Njësitë matëse të prodhimit dhe importit në **Interkonektor** kanë parashenjë pozitive, njësitë matëse të konsumit dhe eksportit në **Interkonektor** kanë parashenjë negative. Nëse specifikohet në mënyrë eksplicite, parashenja nuk aplikohet.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 8 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 1.4.2 Vlerat e **Nominimeve Kontraktuale** dhe madhësitë në **Barazimin Përfundimtar** janë në MWh.
- 1.4.3 Vlerat e prodhimit dhe konsumit, **Nominimeve Fizike, Ofertave për Blerje dhe Ofertave për Shitje** janë në MW (të shprehura si totali i MWh për orë).
- 1.4.4 Konventa kohore tregon kohën e përfundimit (përveç nëse nuk është saktësuar ndryshe) – p.sh 12:00 është **Perioda e Barazimit Përfundimtar** që fillon në 11:00:01 dhe përfundon në 12:00:00.
- 1.4.5 Minuta = fillimi i minutës së plotë.
- 1.4.6 Dita është periudha prej 24 orëve (me përjashtim të ditëve kur ora ndërron për sezonin verë/dimër ku dita ka 23 respektivisht 25 orë) duke filluar në mesnatë (00:00). Një **Ditë Pune** është çdo ditë nga e Hëna deri të Premten përveç festave zyrtare.
- 1.4.7 Një javë është periudha që fillon të Hënën në 00:00 dhe përfundon të Dielën në 24:00.
- 1.4.8 Muaji është muaji kalendarik.
- 1.4.9 Koha referohet si Koha e Evropës Qendrore (CET) e përshtatur për sezonin verë/dimër.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 9 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

1.5 Definicionet

1.5.1 Termet e përdorura në Rregullat e **Tregut** do të kenë kuptimet vijuese:

Termi i Definuar	Interpretimi
Aderimi	është proces i përshkruar në nenin 3.2 me të cilin një Palë e re nënshkruan (pranon) se do t'i zbatojë Rregullat e Tregut ;
Agjenti për Administrimin e Matjeve	(AAM) është agjent që themelohet nga OT me përgjegjësitë e parashtruara në paragrafin 5.1.2;
Aktivizimi	është Aktivizimi i Ofertës për Blerje ose Ofertës për Shitje nga ana e OST dhe është urdhëresë që i jepet njësisë balancuese të operojë mbi ose nën pozitën e Nominimit Fizik (i matur në MWh/orë).
Aktivizimi i Imponueshëm	është Aktivizim Oferte për kompensimin e Furnizuesit (në emër të Konsumatorëve të tij) me Çmimin e Kompensimit për Shkyçje të Ngarkesës (në €/MWh), kur OST ose OSSH ka shkyçur konsumatorët;
Ankandi i Kapaciteteve Interkonektive	është ankandi për Të Drejtat e Transferit Fizik , që duhet të organizohet sipas procedurave të parashtruara në nenin 7.2.4;
Balancimi	është proces që iniciohet nga OST për të siguruar që diferenca ndërmjet shumës së prodhimit dhe importeve dhe shumës së eksporteve dhe konsumit të jetë sa më e vogël;
Barazimi Përfundimtar	është emërtim i përbashkët për proceset e përdorura për përcaktimin e shfrytëzimit të sistemit nga çdo Palë dhe detyrimet financiare të palëve si dhe pagesat që rrjedhin nga këto detyrime;
Baza e Matjeve	është bazë e të dhënave e mirëmbajtur nga AAM me informatat e nevojshme për secilin Njehsor të kyçur në Rrjetin e Shpërndarjes apo Rrjetin e Transmetimit përfshirë të dhënat për Furnizuesit apo Prodhuesit me të cilët Njehsori është regjistruar dhe të gjitha informatat e nevojshme për të përcaktuar rrjedhat në të dy kahet në atë Njehsor ;
Çmimi Balancues i OST	është çmimi (në €/MWh) që aplikohet në pagesat në/nga Llogaria Balancuese e OST me qëllim që ajo të bëhet zero në fund të muajit;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 10 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Çmimi i Jobalancit	është çmimi (në €/MWh) i kalkuluar, sipas nenit 15 të Rregullave të Tregut , që përdoret për t'u paguar Energjia e Jobalancit ;
Çmimi i Jo-Liferimit	është çmimi (në €/MWh) të cilin Pala Tregtare do të paguajë për energjinë elektrike të Jo-liferuar;
Çmimi i Kompensimit për Shkyçje të Ngarkesës	është çmim (në €/MWh) i aprovuar nga ZRrE , që duhet të aplikohet për konsumin e shkyçur në rastin kur shkyçjet janë urdhëruar nga OST ;
Çmimi BRE	është çmimi i dakorduar, në përputhje me Marrëveshje për Blerjen e Energjisë që duhet të paguhet nga Fondi i Energjisë së Ripërtëritshme për prodhimin e energjisë nga Njësitë Gjeneruese BRE të përfshira në Skemën Mbështetëse të BRE;
Çmimi Referent	Është çmimi ekuivalent me çmimin mesatar të tregut që caktohet në baza vjetore nga ZRrE ;
Çmimi i Rezervës Negative për Shërbimet Ndhimëse	është çmimi (në €/MW/orë) i definuar në Kontratën e Shërbimeve Ndhimëse për Rezervën që duhet të paguhet për Margjinën Negative të Kapacitetit Rezervë ;
Çmimi i Rezervës për Shërbimet Ndhimëse	është çmimi (në €/MW/orë) i definuar në Kontratën e Shërbimeve Ndhimëse për Rezervën , që duhet të paguhet për Margjinën e Kapacitetit Rezervë ;
Çmimi i Rregulluar	është çmim (në €/MWh) që mund të përcaktohet nga ZRrE , të cilin OT do ta aplikojë në vend të cilitdo çmim të aplikuar në Barazimin Përfundimtar , kur ZRrE përcakton se ky çmim do të aplikohet në mungesë të konkurrencës në treg;
Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimeve Ndhimëse	është çmimi (në €/MWh) i definuar në një Kontratë të Shërbimeve Ndhimëse që duhet të paguhet për çdo MWh të aktivizuar sipas kontratës;
Çmimi Mesatar i Jobalancit	është Çmimi i Jobalancit (në €/MWh) që do të përdoret në Barazimin Përfundimtar kur nuk mund të kalkulohet Çmimi i Jobalancit ;
Dalje nga Rrjeti Transmetues	është energjia totale (në MWh) e dhënë në Rrjetin e Shpërndarjes dhe tek Konsumatorët e kyçur në Rrjetin e Transmetimit ;
Data e Tërheqjes	është data efektive nga e cila një Palë pushon të jetë e obliguar me Rregullat e Tregut ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 11 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Data e Transferimit	është data të cilën Furnizuesi Propozues bëhet përgjegjës për furnizimin e Konsumatorit në procesin e ndërrimit të Furnizuesit ;
Data Efektive e Aderimit	është data e Aderimit në Rregullat e Tregut nga Pala Aplikuese ;
De-energizimi	është veprim që një stabilimenti t'i pamundësohet marrja e energjisë elektrike;
Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Sistemit	është pagesë mujore (në €) e kalkuluar për çdo Furnizues , duke e shumëzuar Tarifën e Furnizuesit për Operim të Sistemit me shumën nga Llogaria Dalëse për Energjinë e Matur për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar në muajin përkatës;
Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Tregut	është pagesë mujore (në €) e kalkuluar për çdo Furnizues , duke e shumëzuar Tarifën e Furnizuesit për Operim të Tregut me shumën nga Llogaria Dalëse për Energjinë e Matur për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar në muajin përkatës;
Detyrimi i Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Sistemit	është pagesë mujore (në €) e llogaritur për çdo Prodhues të kyçur në rrjetin e shpërndarjes, duke shumëzuar Tarifën e Prodhuesit për Operim të Sistemit me shumën e Energjisë së Matur nga Llogaria e Injektimit për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar në muajin përkatës;
Detyrimi i Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut	është pagesë mujore (në €) e llogaritur për çdo Prodhues të kyçur në rrjetin e shpërndarjes, duke shumëzuar Tarifën e Prodhuesit për Operim të Tregut me shumën e Energjisë së Matur nga Llogaria e Injektimit për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar në muajin përkatës;
Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Sistemit	është pagesë mujore (në €) e kalkuluar për çdo Prodhues , duke e shumëzuar Tarifën e Prodhuesit për Operim të Sistemit me shumën e Energjisë së Matur nga Llogaria e Injektimit për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar në muajin përkatës;
Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Tregut	është pagesë mujore (në €) e kalkuluar për çdo Prodhues të kyçur në transmetim, duke e shumëzuar Tarifën e Prodhuesit për Operim të Tregut me shumën e Energjisë së Matur nga Llogaria e Injektimit për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar në muajin përkatës;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 12 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Detyrimi për Operim të Sistemit të Transmetimit	është detyrim (në €) i mbledhur për Operim të Sistemit të Transmetimit për qëllime të menaxhimit të sistemit;
Detyrimi për Operim të Tregut	është detyrim(në €) i mbledhur për OT në mënyrë që të kryejë aktivitetet e licencuara;
Detyrimi për Shfrytëzim të Rrjetit të Transmetimit	është detyrim (në €) i mbledhur për qëllim të operimit të Rrjetit të Transmetimit ;
Devijimet e Paqëllimshme	janë ndryshimet ndërmjet shkëmbimit ndërkufitar të programuar dhe shkëmbimit ndërkufitar neto të matur, të shprehur nga ana e OST në MWh, për Periodën e Barazimit Përfundimtar ;
Dështimi	është shkelje materiale e dispozitave të Rregullave të Tregut e cila nuk është eliminuar, përfshirë edhe mos-pagesën e borxhit;
Ditë Pune	në përputhje me paragrafin 1.4.6, është çdo ditë ndërmjet të Hënës dhe të Premtes duke përfshirë edhe të Hënën dhe të Premten, përveç festave publike zyrtare;
Drejtimi i Rrjedhave	është tregues për kahun e rrjedhave në Njehsor . Njehsori importues do të regjistrojë rrjedhat si rritje progresive të leximeve dhe eksportin si zvogëlim të leximeve, dhe e kundërta në rastin kur Njehsori akordohet si Njehsor eksportues;
E Drejta për Transferin Fizik	i jep të drejtën zotëruesve të të drejtave të bëjnë nominimin e transferit të energjisë në një Interkonektor ;
Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar	është ekzekutim i pjesshëm, provizor ose final i Barazimit Përfundimtar si është definuar në nenin 18.1;
Energjia e Jo-liferuar	është energjia elektrike (në MWh) e jo-liferuar nga Aktivizimi i Ofertave për Shitje apo Aktivizimi i Ofertave për Blerje ;
Energjia e Matur	është energjia elektrike (në MWh) që konsiderohet se është prodhuar apo konsumuar në kufirin me Rrjetin e Transmetimit nga Njësia Balancuese e nevojshme për procesin e Barazimit Përfundimtar ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 13 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Energjia e Matur e Llogarisë Dalëse	është konsumi total (në MWh) i Furnizuesit , gjatë një Periode të Barazimit Përfundimtar i matur në Kufirin Komercial në mes Furnizuesit dhe Operatorëve të Rrjetit , në rrjetin e të cilëve është (janë) kyçur Konsumatori(ët) i(e) Furnizuesit ;
Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese	është energjia elektrike (në MWh) e matur apo e llogaritur që është marrë në një Sistem Matës të Furnizuesit ose (sipas rastit) e Njesisë Balancuese të caktuar në një Periodë të Barazimit Përfundimtar ;
Energjia e Shënjuar Neto	është sasia e energjisë (në MWh) e të gjitha Ofertave për Shitje të Aktivizuara dhe Ofertave për Blerje të Aktivizuara të cilat janë të shënuara;
Energjia në Llogarinë Balancuese të OST	është sasia e energjisë në MWh e përdorur për të llogaritur Çmimin Balancues të OST ;
ENTSO-E	është Rrjeti Evropian i Operatorëve të Sistemit të Transmetimit për Energjinë Elektrike, që është organizatë zyrtare evropiane, rregullat e së cilës Kosova duhet t'i zbatojë;
Fatura	është përmbledhje e Rreshtave të Faturës që kanë të bëjnë me një faturim specifik për një muaj, që OT i dorëzon një Pale ose një PPB për pagesë;
Fondi i Energjisë së Ripërtëritshme	është një Llogari e mbajtur nga OT e cila do të trahetohet si Llogari Injektimi nga e cila Njësiti Gjeneruese BRE (të Rregulluara dhe në Skemën Mbështetëse) paguhen dhe në të cilën Furnizuesit paguajnë për energjinë e ripërtëritshme, në përputhje me Marrëveshje për Blerjen e Energjisë ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 14 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Forcë Madhore	në raport me cilëndo Palë , është çdo akt ose ngjarje natyrore ose sociale jashtë kontrollit të arsyeshëm të asaj Pale , të cilën Pala nuk ka mundur ta evitojë edhe përkundër vullnetit, përpjekjeve, aftësive dhe kujdesit dhe që rezultojnë me pamundësinë e asaj Pale për të realizuar çfarëdo obligimi sipas Rregullave të Tregut , duke përfshirë, por pa u kufizuar në një ose më shumë nga aktet në vijim: tërmetet, vetëtimat, ciklonet, vërshimet, zjarret shpërthime të trazirave, luftërat, konfliktet e armatosura, kryengritjet, aktet terroriste ose ushtarake. Aktet ose kufizimet e qeverive ose autoriteteve publike; lufta, mocionet, kryengritjet ose trazirat civile; grevat, sëmundjet epidemike, stuhia, tërmeti, rrëshqitja e tokës, bllokadat ose embargot; dëmtimet në stabilimente ose në stabilimentet deponuese të shkaktuara nga eksplozimet, kontaminimi jonizues, kontaminimi radioaktiv, katastrofat natyrore, dhe shkatërrimi ose prishjet e pajisjeve të Palës dhe të tjera kur gjatë gjithë kohës efektet e tilla negative nuk kanë mundur të parandalohen, anashkalohen, sanohen plotësisht apo pjesërisht nga Pala e prekur.
Funksioni Pjesëmarrës	është funksioni që e mbanë Pala e që përcakton të drejtat dhe obligimet sipas Rregullave të Tregut që aplikohen për atë Palë për funksion të caktuar por nuk kufizon Palën në kryerjen e aktiviteteve sipas ndonjë Funksioni Pjesëmarrës tjetër për të cilin është emëruar (ose Licencuar) ;
Furnizuesi	është person i Licencuar për furnizim me energji elektrike sipas Nenit 33 të Ligjit për Energjinë Elektrike;
Furnizuesi Aktual	është Furnizues që aktualisht operon dhe është i regjistruar për furnizimin e Konsumatorëve në Sistemin Matës të caktuar;
Furnizuesi i Mundësisë së Fundit	është Furnizues i caktuar nga Rregullatori për furnizimin në një periudë të caktuar kohore të Konsumatorëve , Furnizuesi i të cilëve ka ndërprerë furnizimin ose për ndonjë shkak tjetër Konsumatori nuk është në gjendje të gjejë një Furnizues alternativ;
Furnizuesi Propozues	është Furnizuesi që dorëzon njoftim se dëshiron të furnizojë një Konsumator nga një Sistem Matës i caktuar;
Furnizuesi Publik	është Furnizues i Licencuar nga ana e ZRrE që ka obligimin për furnizim publik me energji elektrike të Konsumatorëve që i plotësojnë kushtet për Shërbime Universale si definohet në Ligjin për Energjinë Elektrike;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 15 nga 143</i>

Departamenti: Operatori i Tregut

Termi i Definuar	Interpretimi
Garancioni Financiar	është instrument financiar apo grup i instrumenteve financiare të formës së specifikuar në nenin 8.2 të cilat OT mund t'i tërheqë në rast se PPB ose Pala Tregtare dështon t'i kryejë pagesat sipas Barazimit Përfundimtar ;
Gjendja e Llogarisë Balancuese të OST	është gjendja financiare (në €) në fund të çdo muaji në Llogarinë Balancuese të OST ;
Grupi Balancues	është një grup i formuar nga një ose më shumë Palë Tregtare që realizojnë aktivitetet të injektimit ose marrjes, i cili formohet për nevoja të agregimit të jobalanceve të tyre në një Llogari të Injektimit ose një Llogari Dalëse të vetme që operohet nga PPB e nominuar nga ana e tyre;
Humbjet në Shpërndarje	është energjia që hyn në Rrjetin e Shpërndarjes , por që nuk është marrë nga konsumatorët në Rrjetin e Shpërndarjes , e cila duhet të blihet nga ana e OSSH për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar e miratuar nga ZRrE
Humbjet në Transmetim	është diferenca e energjisë në MWh, e matur ndërmjet rrjedhave që hyjnë në Sistemin e Transmetimit dhe rrjedhave që dalin nga Sistemi i Transmetimit , në një Periodë të Barazimit Përfundimtar ;
I Regjistruari	është Palë Tregtare e regjistruar në Sistemin Matës në Bazën e Njehsorëve ;
Informatat e Palës	janë të dhënat në lidhje me një Palë ose një Palë Aplikuese që i dorëzohen OT nga një Palë Origjinale ose një Palë Aplikuese pas azhurnimit kohë pas kohe;
Informatat Konfidenciale	janë të dhënat (si definohet në Ligjin për Rregullatorin e Energjisë, Rregulla për informatat konfidenciale), dokumentet ose informatat tjera komerciale ose teknike, në lidhje me dizajnimin, rehabilitimin, sigurimin, operimin, mirëmbajtjen, dhe financimin e operimeve dhe aktiviteteve në lidhje me energjinë elektrike të cilat nuk janë në domenin publik dhe të cilat nëse zbulohen mund të rrezikojnë interesat komerciale të aplikuesve dhe të të Licencuarve ;
Interkonektori	është pajisje që përdoret për lidhjen e sistemeve elektrike me sisteme përtej kufijve nacional, si definohet në Ligjin për Energjinë Elektrike;
Jobalanci i Energjisë	është diferenca (në MWh) ndërmjet Energjisë së Matur dhe energjisë së kontraktuar për një Llogari ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 16 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Jobalanci i Sistemit	është një vlerë pozitive (në MWh) kur sistemi ka mungesa të energjisë (p.sh. Palët Tregtare nuk kanë liferuar energji elektrike të mjaftueshme në sistem) dhe një vlerë negative (në MWh) kur sistemi ka teprica, dhe në raste shumë të rralla mund të jetë zero;
Kapaciteti i Rrjetit për Prodhuesin	është kapaciteti transmetues i definuar në Marrëveshjen për Kyçe për çdo lokacion të Prodhuesit ;
Kapaciteti Transmetues në Disponim	(KTD) është kapaciteti transmetues interkonektiv (në MW) në një kufi që caktohet nga ana e OST dhe që është i disponueshëm për alokim;
Kodi i Matjeve	është kod i përgatitur nga OST sipas Nenit 18 të Ligjit për Energjinë Elektrike;
Kodi i Rrjetit	është kod teknik në lidhje me Sistemin e Transmetimit , që paraqet Kodin e Rrjetit të Transmetimit të specifikuar në Nenin 17 të Ligjit për Energjinë Elektrike;
Koeficienti i Shfrytëzimit të Rezervës Pozitive	definohet në nenin 13.1 si një koeficient i shfrytëzimit të Rezervës sipas Kontratës për Shërbime Ndihmëse që shfrytëzohet për Perioda të Barazimit Përfundimtar të caktuara ku klasa e Periodës së Barazimit Përfundimtar përcaktohet nga ana e OST në raport me nivelin e konsumit dhe gatishmërisë së pritshme prodhuese, importit ose eksportit;
Koeficienti i Shfrytëzimit të Rezervës Negative	definohet në nenin 13.1 si një koeficient i shfrytëzimit të Rezervës sipas Kontratës për Shërbime Ndihmëse që shfrytëzohet për Perioda të Barazimit Përfundimtar të caktuara ku klasa e Periodës së Barazimit Përfundimtar përcaktohet nga ana e OST në raport me nivelin e konsumit dhe gatishmërisë së pritshme prodhuese, importit ose eksportit
Koha e Mbylljes së Tregut në D-1	është afati i fundit në D-1 në të cilin Palët Tregtare duhet t'i dorëzojnë Nominimet Fizike Finale, Nominimet Kontraktuale Finale, Ofertat për Blerje dhe Ofertat për Shitje
Koha e Mbylljes së Tregut	është afati i fundit në të cilin Palët Tregtare mund t'i dorëzojnë Nominimet Fizike, Nominimet Kontraktuale , në raport me një Periodë të Barazimit Përfundimtar specifike dhe duhet të bëhet një orë para fillimit të asaj Periode të Barazimit Përfundimtar ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 17 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Koha e Startimit të Pozitës së Urdhëruar	është minuta kur fillon urdhëresa për Aktivizim të Ofertës për Blerje ose urdhëresa për Aktivizim të Ofertës për Shitje ;
Kohëzgjatja e Pozitës së Urdhëruar	është kohëzgjatja në minuta e urdhëresës për Aktivizim të Ofertës për Blerje ose të urdhëresës për Aktivizim të Ofertës për Shitje ;
Konsumatori	është një konsumator fundor i regjistruar tek një ose më shumë Furnizues ;
Konsumatori në Nevojë	është konsumator në nevojë si definohet në ligjin për Energjinë Elektrike
Konsumatori me Shumicë (Tregtari)	është person fizik ose juridik që blenë energji elektrike me qëllim të rishitjes brenda ose jashtë sistemit ku është themeluar.
Konsumi i Pikut	është maksimumi i kalkuluar ose i parashikuar si Dalje nga Rrjeti Transmetues (në MWh/orë), në një Periodë të Barazimit Përfundimtar për vitin tarifor;
Kontesti	është çdo mospajtim ose dallim që ngritët ndërmjet OT dhe ndonjë Pale apo mes Palëve sipas Rregullave të Tregut, Marrëveshjes Kornizë të Rregullave të Tregut ose në lidhje me to;
Kontestimi i Faturës	është Kontest i ngritur nga një Palë Tregtare ose një PPB në lidhje me vlefshmërinë e një ose më shumë Rreshtave në Faturë ;
Kontrata e Shërbimeve Ndhmëse	është një kontratë bilaterale në përputhje me dispozitat e Kodit të Rrjetit ndërmjet OST dhe një Pale Tregtare për sigurimin e shërbimeve ndihmëse si: <ul style="list-style-type: none"> (a) Humbjet në Transmetim; (b) Programin e Kompensimit; (c) Rezervën për Restaurimin e Frekuencës; dhe (d) Rezervën Zëvendësuese
Korrigjimi Balancues i Energjisë së Ripërtërithme	kalkulohet nga OT me qëllim të llogaritjes së pjesës së kostos balancuese që i atribuohet një Njësie Gjeneruese në Skemën Mbështetëse të BRE;
Kufiri Komercial	është kufiri ndërmjet Palëve Tregtare dhe OST në përputhje me Kodin e Matjes ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 18 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Kundërshtim Transferimi	është njoftim i dorëzuar nga Furnizuesi Aktual si kundërshtim për transferim të Sistemit Matës te Furnizuesi Propozues ;
Licenca	është ashtu siç definohet në Ligjin për Energjinë;
Llogaria	është një Llogari që mbahet në emër të një Pale ose një PPB dhe që përdoret për regjistrimin e të dhënave të Barazimit Përfundimtar të asaj Pale ose PPB duke përfshirë pagesat që duhet t'i paguhen një Pale ose një PPB ose pagesat që paguhen nga një Palë ose një PPB ;
Llogaria Dalëse	është Llogari e regjistruar për një PPB ose një Furnizues dhe një Tregtar Ndërkufitar që përdoret për Barazimin Përfundimtar ;
Llogaria Balancuese e OST	është Llogari e OST për të cilën OST nuk është subjekt i Barazimit Përfundimtar të Jobalanceve të Energjisë ;
Llogaria e Injektimit	është Llogari e regjistruar për një PPB ose një Prodhues apo Tregtar Ndërkufitar që përdoret në Barazimin Përfundimtar ;
Llogaria e Tregtimit e OST	është Llogaria e OST për të cilën OST është përgjegjës për Jobalancet e Energjisë ;
Lloji i Pagesës në Faturë	është emërtim i detyrimit të caktuar i shënuar në një Rresht të Faturës ;
Margjina e Kapacitetit Rezervë	është kapaciteti (në MW) për prodhim (ose konsum) i specifikuar në një Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse për Rezervë për një Njësi Balancuese e cila ka mundësi të sigurojë energji elektrike shtesë në qoftë se shfrytëzohet kapaciteti i kontraktuar;
Margjina Negative e Kapacitetit Rezervë	është kapaciteti (në MW) për prodhim (ose konsum) i specifikuar në një Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse për Rezervë për një Njësi Balancuese e cila duhet aktivisht të jep energji elektrike në rrjet (në rastin e Njësisë Gjeneruese) dhe kështu është në dispozicion për zvogëlimin e energjisë së furnizuar në rrjet në qoftë se kapacitetit i kontraktuar shfrytëzohet, ose (në rastin e Njësisë Balancuese të Furnizuesit) nuk merr energji elektrike nga rrjeti, dhe me këtë është në dispozicion për të rritur konsumin në qoftë se kapaciteti i kontraktuar shfrytëzohet;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 19 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Marrëveshja Kornizë e Rregullave të Tregut	është dokument (i publikuar në Webfaqen e KOSTT nga ana e OT) i nënshkruar nga Palët Originale me të cilin Palët iu qasen Rregullave të Tregut ;
Marrëveshja për Aderim në Rregullat e Tregut	është dokument që nënshkruhet nga Palët e reja me të cilin një Palë zotohet se do t'i zbatojë Rregullat e Tregut ;
Marrëveshja për Alokime Matjeve	është Marrëveshje që nënshkruhet nga një Konsumator e cila jep informacione për OT në lidhje me rregullat për alokimin e Energjisë së Matur në një Sistem Matës kur Konsumatori dëshiron të furnizohet nga më shumë se një Furnizues ; OT do të jetë i autorizuar të implementoj një taksë për çdo Furnizues të regjistruar sipas Marrëveshjes për Alokimin e Matjeve e cila i mbulon kostot e arsyeshme të OT për operimin e Marrëveshjes për Alokimin e Matjeve ;
Mekanizmi Balancues	është proces në të cilin Palët Tregtare i dorëzojnë Ofertat për Blerje dhe Ofertat për Shitje të energjisë OST , me qëllim të realizimit të Balancimit të Sistemit të Transmetimit në kohë reale;
Modifikimi	është ndryshim i versionit të Rregullave të Tregut ;
Niveli i Urdhëruar	është pozita e punës në MW që një Njësi Balancuese duhet ta arrijë pas një urdhërese të OST nga një Aktivizim i Ofertës për Blerje ose pas një urdhërese nga një Aktivizim i Ofertës për Shitje ;
Nominimi Fizik	është nominimi mesatar i fuqisë (në MW ose MWh për orë) për Njësinë Balancuese ;
Nominimi Interkonektiv	është nominim për shfrytëzimin e së Drejtës për Transferin Fizik që bëhet në përputhje me nenin 10.2;
Nominimi Kontraktual	është nominimi i energjisë (në MWh) që duhet të kreditohet në një Llogari dhe të debitohet nga një Llogari tjetër për një Periodë të Barazimit Përfundimtar ;
Njehsor me Lexim Jo-Interval	është çdo Njehsor që nuk është Njehsor me Lexim Interval ;
Njehsori	është pajisje matëse (duke përfshirë edhe çdo pajisje për ruajtjen ose transmetimin e informatave) për matjen e rrjedhave të energjisë ndërmjet dy intervaleve kohore, si përshkruhet më detalisht në Kodin e Matjes ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 20 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Njehsori i Furnizimit	është Njehsor që mat marrjen e energjisë nga Sistemi Transmetues apo Sistemi i Shpërndarjes , shënimet e të cilit ruhen në Bazën e Matjeve ;
Njehsori me Lexim Interval	është Njehsor në të cilin pajisjet matëse janë në gjendje të regjistrojnë sasinë e energjisë që ka kaluar nëpër Njehsor në çdo interval kohor ashtu që të mund të përcaktohet Energjia e Matur që ka rrjedhur në Njehsor gjatë Periodës së Barazimit Përfundimtar . Kjo matje i jepet OT në afatin e përcaktuar me Rregullat e Tregut ;
Njësia Balancuese	është definuar në paragrafin 11.1.2
Njësia Gjeneruese	është njësi fizike për prodhimin e energjisë elektrike, e vendosur brenda Kosovës, që operohet nga një Prodhues ;
Njësia Gjeneruese BRE	është Njësi Gjeneruese BRE e Rregulluar ose Njësi Gjeneruese BRE në Skemën Mbështetëse (por, për evitimin e dyshimeve, përjashton Njësitë Gjeneruese që prodhojnë energji të ripërtëritshme që nuk është në këtë grup, do të konsiderohen si Njësi Gjeneruese jo-BRE , për nevoja të këtyre Rregullave të Tregut);
Njësia Gjeneruese BRE e Rregulluar	është Njësi Gjeneruese e pranuar nga ZRrE si Burim i Energjisë së Ripërtëritshme që nuk ka të drejtë për skemën mbështetëse që i është njoftuar OT si e tillë dhe që ka nënshkruar Marrëveshje për Blerjen e Energjisë me OT për këtë qëllim .
Njësia Gjeneruese BRE në Skemën Mbështetëse	është Njësi Gjeneruese e pranuar nga ZRrE si Prodhues nga Burimet e Energjisë së Ripërtëritshme që i plotëson kushtet e skemës mbështetëse që i është njoftuar OT si e tillë dhe që ka nënshkruar Marrëveshje për Blerjen e Energjisë me OT për këtë qëllim;
Njoftimi për Përjashtim	është njoftim i OT që i dorëzohet Palës me të cilin njofton Palën se do të pushojë të obligohet me Rregullat e Tregut nga një datë e caktuar;
Njoftimi për Tërheqje	është një njoftim me shkrim që një Palë e dorëzon në ZRrE dhe OT me të cilin i njofton për qëllimin e Palës për të pushuar nga obligimi për të zbatuar Rregullat e Tregut ;
Oferta për Blerje	është ofertë për të blerë energji elektrike nga OST në Mekanizmin Balancues me çmim të dhënë (në €/ MWh) nga OSB për një Njësi Balancuese të caktuar;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 21 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Oferta për Shitje	është ofertë për t'i shitur energji elektrike OST në Mekanizmin Balancues me çmim të dhënë (në €/MWh) nga një OSB për një Njësi Balancuese të caktuar;
Ofertë e Shënjuar për Blerje	është Ofertë për Blerje e Aktivizuar e përdorur për të lehtësuar sforcimet në sistem;
Ofertë e Shënjuar për Shitje	është Ofertë për Shitje e Aktivizuar e përdorur për të lehtësuar sforcimet në sistem;
Ofruesi i Shërbimit Balancues	(OSB) është një Palë Tregtare që posedon Njësitë Balancuese që ofron rezervë ose një grup që ofron rezervë që ka aftësi për ti ofruar OST shërbime balancuese dhe që është para-kualifikuar në përputhje me Procedurën e Rregullave të Tregut relevante;
Operatori i Rrjetit	është OST ose OSSH sipas rastit;
Operatori i Sistemit të Shpërndarjes	(OSSH) si definohet në Nenin 3 të Ligjit për Energjinë Elektrike (Nr. 05/L-085), është një person fizik ose juridik, përgjegjës për operimin, mirëmbajtjen dhe zhvillimin e Sistemit të Shpërndarjes në një zonë të caktuar dhe ku aplikohet, interkoneksioneve të tij me sistemet tjera, si dhe sigurimin e aftësisë afatgjatë të sistemit për të plotësuar kërkesat e arsyeshme për shpërndarjen e energjisë elektrike;
Operatori i Sistemit të Transmetimit	(OST) është person juridik përgjegjës sipas licencës për operimin, mirëmbajtjen dhe, në qoftë se është e nevojshme, zhvillimin e Rrjetit të Transmetimit në një zonë të caktuar dhe interkoneksioneve të tij me sistemet tjera, për sigurimin e aftësisë afatgjatë të sistemit për të përmbushur kërkesat e arsyeshme për transmetimin e energjisë elektrike;
Operatori i Tregut	që është person fizik ose juridik, i licencuar nga Zyra e Rregullatorit për Energji dhe është përgjegjës për të operuar dhe organizuar tregun e energjisë elektrike në Kosovë;
Orari i Barazimit Përfundimtar	është orari i përpiluar nga OT sipas paragrafit 18.3.1 që definojnë afatin e transaksioneve të Barazimit Përfundimtar ;
Orari i Tregtimit	është orari i aktiviteteve të tregut i publikuar nga OT siç është definuar në nenin 12.6 ose amendamentimin e tij të mëvonshëm;
Pagesa e Jo-Liferimit	është shuma e paguar (në €) nga Pala Tregtare në Llogarinë Balancuese të OST si pasojë e jo-liferimit të energjisë prej Ofertave për Shitje të Aktivizuara dhe Ofertave për Blerje të Aktivizuara ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 22 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Pagesa e Furnizuesit për BRE	është shuma e pagueshme mujore e Furnizuesit në emër të taksës për Energjinë e Ripërtërishme
Pagesa e Furnizuesit për Blerje të Energjisë nga BRE	është shuma e pagueshme mujore e Furnizuesit për energjinë e ripërtërishme të shitur furnizuesit sipas nominimeve
Pagesa e Ofertës për Blerje	është pagesa (në €) si rezultat i Aktivizimit të Ofertës për Blerje;
Pagesa e Ofertës për Shitje	është pagesa (në €) si rezultat i Aktivizimit të Ofertave për Shitje;
Pagesa nga Llogaria Balancuese e OST	është debitim apo kreditim i Llogarisë së PPB nga Llogaria Balancuese e OST;
Pagesa pas Korrigjimit të Matjeve	është pagesë financiare (në €) e korrigjimit të Energjisë së Matur të përdorur paraprakisht në Barazimin Përfundimtar me Të Dhënat e Matjeve të Korrigjuara;
Pagesa për Rezervën e Shërbimeve Ndhmëse	është pagesa totale (në €) që pas Barazimit Përfundimtar duhet t'i paguhet një Pale Tregtare sipas Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse për sigurimin e disponueshmërisë së shërbimit sipas kontratës;
Pagesa për Shfrytëzimin e Shërbimit Ndhmës	është pagesa (në €) për një Periodë të Barazimit Përfundimtar që duhet ti paguhet një Pale Tregtare sipas Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse për shfrytëzimin e shërbimit që llogaritet si prodhim i energjisë së shfrytëzuar sipas kontratës me Çmimin e Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse;
Pagesat e Palës së Tretë	janë pagesat (në €) ku OT nuk është Palë në faturë;
Pagesat Mujore pas Korrigjimit të Matjeve	është shuma e pagesës pas korrigjimit të matjeve e llogaritur në baza mujore;
Pajisjet Matëse	janë pajisjet në një Sistem Matës si specifikohet në Kodin e Matjes përkatës që janë të mjaftueshme për sigurimin e Të Dhënave Matëse që kërkohen me Rregullat e Tregut;
Pala	është nënshkrues i Marrëveshjes Kornizë të Rregullave të Tregut ose Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut;
Pala Aplikuese	është Palë potenciale që dëshiron të nënshkruajë Marrëveshjen për Aderim në Rregullat e Tregut;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 23 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Pala Originale	është pala nënshkruese e Marrëveshjes Kornizë të Rregullave të Tregut
Pala Përgjegjëse për Balanc	(PPB) është një Palë Tregtare që vepron për një Grup Balancues dhe që mbanë një Llogari Injektuese ose një Llogari Dalëse për nevoja të agregimit të jobalanceve dhe pagesave për jobalance në emër të Grupit Balancues
Pala Dështuese	është një Palë në Dështim ;
Pala Jo-Performuese	është Pala që nuk është në gjendje të kryejë obligimet e veta sipas Rregullave të Tregut për shkak të Forcës Madhore ;
Pala në Tërheqje	është Pala që ndërpre në Aderimin e saj në Rregullat e Tregut ;
Pala Tregtare	është Prodhues, Furnizues, Tregtar Ndërkufitar, Konsumator me Shumicë ose Palë tjetër që ka aderuar në Rregullat e Tregut me qëllim të tregtimit të energjisë elektrike;
Palë e Posaçme	është Palë Tregtare për të cilën aplikohen disa rregulla specifike, statusi i së cilës si Palë e Posaçme i njoftohet OT nga ana e ZRrE ;
Paneli Shqyrtues	është paneli i palëve të interesit, që mbledhet nga OT , për shqyrtimin dhe rekomandimet në lidhje me Modifikimet e propozuara;
Parametrat Dinamik të Dispeçimit	janë parametra operativ të një Njësie Balancuese si definohet në Kodin e Rrjetit ;
Parashikimi i Pikut Ditor në Sistem	është piku i parashikuar vjetor i daljes nga sistemi i dakorduar me ZRrE
Parashikimi Mujor	është parashikim në MWh për marrjen e pritur nga Konsumatorët e një Furnizuesi për muajin kalendarik;
Perioda e Barazimit Përfundimtar	është periodë një orë që fillon në HH:00:01 ku HH është cilado orë në të cilën krahasohet liferimi i energjisë së matur me energjinë e kontraktuar;
Personi i Ndërvuarur	është subjekt juridik në marrëdhënie direkte ose indirekte me të Licencuarin ose ndonjë vartësi të një shoqërie aksionare e të Licencuarit , që do të thotë çdo kompani aksionare e të Licencuarit ose ndonjë vartësi të të Licencuarit , në përputhje me legjislacionin e aplikueshëm në Kosovë dhe duhet të përkufizohet në përputhje me Ligjin për Energjinë Elektrike si entitet kontrollues ose si entitet i kontrolluar;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 24 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Përpjesa e Sistemit Matës të Furnizuesve	është energjia totale e parashikuar që merret nga Sistemi i Shpërndarjes që nuk është marrë përmes Sistemeve Matëse me Lexim Interval ;
Përpjesa e BRE për Furnizuesin	është përpjesa e furnizuesit në furnizimin total të konsumatorëve në Kosovë, e kalkuluar nga OT për çdo muaj;
Pozita e Urdhëruar	është vlera mesatare në MW për orë për Njësi Balancuese për një Periodë të Barazimit Përfundimtar si rezultat i Aktivizimit të Ofertave për Blerje dhe/ose Aktivizimit të Ofertave për Shitje ;
Procedura e Rregullave të Tregut	është procedurë sipas Rregullave të Tregut e aprovuar nga ZRrE , e publikuar, e cila shpjegon detalet teknike të proceseve të nevojshme në treg si dhe përgatitjen e të dhënave që përdoren në Barazim Përfundimtar ;
Prodhuesi	është (i) person i Licencuar për prodhimin e energjisë elektrike, ose (ii) person që vepron si një Prodhues por i cili në mënyrë specifike është përjashtuar nga nevoja për posedimin e Licencës si përcaktohet me Ligjin për Energjinë Elektrike;
Programi i Kompensimit	është program i importeve ose eksporteve për kompensimin e devijimeve të paqëllimshme sipas procedurave të ENTSO-E ;
Regjistri i Kapaciteteve Interkonektive	është një regjistër i Tregtarëve Ndërkufitar dhe definohet në nenin 7.2;
Rezerva	është Shërbim Ndhmës për kapacitet që sigurohet nga OST për të mbuluar ndodhitë e paparashikuara në përputhje me Kodin e Rrjetit . Mund të përfshijë Rezervën për Restaurimin e Frekuencës dhe Rezervën Zëvendësuese , sipas nevojës;
Rezerva për Restaurimin e Frekuencës	është Kontratë e Shërbimit Ndhmës për ofrimin e Rezervës për Restaurimin e Frekuencës , e definuar në Kodin e Rrjetit ;
Rezerva Zëvendësuese	është Kontratë e Shërbimit Ndhmës për ofrimin e Rezervës Zëvendësuese , e definuar në Kodin e Rrjetit ;
Rregullat e Tregut	janë rregulla që administrojnë tregtimin e energjisë elektrike ndërmjet Palëve Tregtare dhe marrëdhëniet ndërmjet këtyre Palëve, OT dhe OST me qëllim të mirëmbajtjes së balancit fizik të tregut;
Rreshti i Faturës	është një rresht në Faturë për muajin përkatës dhe llojin e pagesës në Faturë ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 25 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Sistemi i Shpërndarjes	si definohet në Nenin 3 të Ligjit për Energjinë Elektrike (Nr. 05/L-085), është kombinim i linjave elektrike dhe pajisjeve elektrike të tensionit të mesëm dhe të ulët që shërbejnë për shpërndarjen e energjisë elektrike;
Sistemi i Transmetimit	është tërësia e linjave energjetike dhe stabilimenteve elektrike të tensionit të lartë që shërbejnë për transmetimin e energjisë elektrike;
Sasia Vjetore e Energjisë	(SVE) është konsumi (në MWh/vit) i parashikuar i një Sistemi Matës për një vit;
SEE CAO	është Zyra për Alokim të Koordinuar e Evropës Jug-Lindore e Të Drejtave për Transfer Fizik e cila do të merr përsipër aktivitetet e organizimit të ankandit dhe regjistrimit të Të Drejtave për Transfer Fizik sipas Rregullave të Ankandit për Alokim të Kapaciteteve;
Shërbimi Universal	është një e drejtë e disa konsumatorëve të furnizohen nga Furnizuesi Publik në përputhje me kushtet e specifikuara nga Rregullatori ;
Sistem Matës Jo-Interval	është një Sistem Matës në të cilin një ose më shumë Njehsorë janë Njehsorë me Lexim Jo-Interval ;
Sistemi Matës	është grup i regjistruar i Njehsorëve që trajtohet si një instalim që ofron lexim të vetëm ose grup i caktuar i leximeve për nevojat e Barazimit Përfundimtar ;
Sistemi Matës Interval	është Sistem Matës në të cilin të gjithë Njehsorët janë Njehsorë me Lexim Interval ;
Taksa për Energjinë e Ripërtërishme	është taksë e përcaktuar nga ZRrE që i njoftohet OT në baza vjetore për të mbështetur prodhimin e energjisë elektrike nga Burimet e Energjisë së Ripërtërishme;
Tarifa e Furnizuesit për Operim të Sistemit	është çmim (në €/MWh) i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Furnizuesit për të mbuluar shpenzimet e operimit të Sistemit të Transmetimit ;
Tarifa e Furnizuesit për Operim të Tregut	është çmim (në €/MWh) i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Furnizuesit për të mbuluar shpenzimet e operimit të tregut;
Tarifa e Furnizuesit për Shfrytëzim të Rrjetit	është çmim (në €/MWh), i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Furnizuesit për të mbuluar shpenzimet për shfrytëzim të rrjetit;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 26 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Tarifa e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut	është çmim (në €/MWh) i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Prodhuesit e kyçur në Rrjetin e Shpërndarjes për të mbuluar shpenzimet e operimit të tregut;
Tarifa e Prodhuesit për Operim të Sistemit	është çmimi (në €/MWh) i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Prodhuesit për energjinë elektrike të prodhuar dhe të injektuar në Rrjetin e Transmetimit nga Prodhuesit ;
Tarifa e Prodhuesit për Operim të Tregut	është çmim (në €/MWh) i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Prodhuesit e kyçur në transmetim për të mbuluar shpenzimet e operimit të tregut;
Tarifa e Prodhuesit për Shfrytëzim të Rrjetit	është çmimi (në €/MW), i përcaktuar nga ZRrE , për Prodhuesit për Detyrim për Shfrytëzim të Rrjetit të Transmetimit ;
Tarifa e Prodhuesve në Shpërndarje për Operim të Sistemit	është çmim (në €/MWh) i përcaktuar nga ZRrE të cilin e paguajnë Prodhuesit e kyçur në rrjetin e shpërndarjes për të mbuluar shpenzimet për operim të sistemit;
Të Dhënat e Matjeve të Korrigjuara	janë të dhënat të cilat i dorëzohen OT , përfshirë ato të definuara në paragrafin 16.9.3, për llogaritjen e detyrimeve si rezultat i korrigjimit të vlerave matëse të përdorura në Barazimin Përfundimtar ;
Të Dhënat Matëse	janë të dhënat nga një Sistem Matës që i dërgohen OT ose AAM nga OST ose OSSH , të cilat mund të përdoren për përcaktimin e Energjisë së Matur ;
Tregu Brenda Ditor (D)	është perioda ndërmjet Kohës së Mbylljes së Tregut në D-1 dhe Kohës së Mbylljes së Tregut për çdo Periodë të Barazimit Përfundimtar gjatë së cilës mund të dorëzohen Nominimet Kontraktuale dhe Nominimet Fizike tek OT dhe mund të përfshijë Tregun e Organizuar të Energjisë Elektrike
Tregu i Organizuar i Energjisë Elektrike	është treg i formuar (emëruar) në përputhje me Ligjin për operim një ditë para (D-1) dhe tregut brenda ditor (D) që mund të bashkohet me tregjet e Palëve Kontraktuese të Komunitetit të Energjisë dhe që është përgjegjësi e përbashkët e OT dhe OST ;
Tregtar Ndërkufitar	është Konsumator me Shumicë atëherë kur sipas Rregullave të Tregut merr pjesë në aktivitetet që kanë të bëjnë me importin dhe eksportin e energjisë apo që kanë të bëjnë me zotërimin, sigurimin apo tregtimin e Të Drejtave të Transferit Fizik . Kjo është definuar më gjerësisht në nenin 2.1

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 27 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Termi i Definuar	Interpretimi
Zyra e Rregullatorit për Energji	(ZRRÉ) është agjension i pavarur rregullator, i themeluar sipas Ligjit mbi Rregullatorin e Energjisë (Ligji. Nr. 05/L-084), ose si amendamentohet me Ligjet pasuese;

1.6 Simbolet

1.6.1 Në formulat e përdorura në **Rregullat e Tregut** janë aplikuar këto indekse:

- (a) “A” është **Llogaria e Palës Tregtare;**
- (b) “B” është **Llogaria e PPB**
- (c) “b” është **Njësia Balancuese;**
- (d) “D” është **Dita;**
- (e) “j” është **Perioda e Barazimit Përfundimtar** që fillon në j:00:01 ose orë sipas kontekstit;
- (f) “m” është **muaji kalendarik;**
- (g) “o” është **Sistem Matës i Rrjetit të Shpërndarjes;**
- (h) “ShN” është **Kontrata e Shërbimeve Ndhmëse;**
- (i) “T” do të thotë status i shënjuar (T=1) ose jo-shënjuar (T=0) i **Ofertës për Blerje të Aktivizuar dhe Ofertës për Shitje të Aktivizuar.**
- (j) “Z” niveli i tensionit të kyçjes për të cilin aplikohet **Tarifa e Rrjetit për Prodhues dhe Tarifa e Rrjetit për Furnizues.**

1.6.2 Me qëllim që të tregtohet orari i aktiviteteve në relacion me Ditën “D” të **Barazimit Përfundimtar** emrohen:

- (a) Aktiviteti është kryer “n” ditë para **Ditës së Barazimit Përfundimtar**, dita do të emërohet “D-n”;
- (b) Aktiviteti është kryer “n” ditë pas **Ditës së Barazimit Përfundimtar**, dita do të emërohet “D+n”; dhe
- (c) Aktiviteti është kryer “n” ditë të muajit që pason **Ditën e Barazimit Përfundimtar**, dita do të emërohet “M+n”.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 28 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

1.7 Ndryshoret në Ekuacione

1.7.1 Në vazhdim janë dhënë ndryshoret që përdoren në **Rregullat e Tregut**:

Ndryshoret	Interpretimi
BGjLB _m	është Balanci i Gjendjes së Llogarisë Balancuese të OST për muajin “m”;
ÇBRE _b	është Çmimi i BRE për Njësinë Gjeneruese të Ripërtërithme “b”
ÇB’OST’ _m	është Çmimi për Balancim i OST për muajin “m”;
ÇJB _j	është Çmimi i Jobalancit për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
ÇJL _{Abj}	është Çmimi i Jo-Liferimit për Njësinë Balancuese “b” në Llogarinë “A” të Palës Tregtare për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
ÇOB _{bj}	është çmimi i Ofertës për Blerje për Njësinë Balancuese “b” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
ÇOSH _{bj}	është çmimi i Ofertës për Shitje për Njësinë Balancuese “b” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
ÇRN _{ShN}	është Çmimi i Rezervës Negative për Shërbimet Ndhmëse në €/MW/orë për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;
ÇR _{ShN}	është Çmimi i Rezervës për Shërbimet Ndhmëse në €/MW/orë për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;
ÇSh _{ShN}	është Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës në €/MWh për energjinë e shfrytëzuar sipas kontratës;
DFOS _A	është Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Sistemit për Llogarinë Dalëse “A” ;
DFOT _A	është Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Tregut për Llogarinë Dalëse “A” ;
DFRr _{T_A}	është Detyrimi i Furnizuesit për Shfrytëzim të Rrjetit Transmetues “A” ;
DFSh _A	është Detyrimi i Furnizuesit për Shpërndarje “A”
DPOS _A	është Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Sistemit për Llogarinë e Injektivit “A” ;
DPOT _A	është Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Tregut për Llogarinë e Injektivit “A” ;
DPRr _A	është Detyrimi i Prodhuesit për Shfrytëzimin e Rrjetit Transmetues për Llogarinë e Injektivit “A” ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 29 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Ndryshoret	Interpretimi
DPSHOS _A	është Detyrimi i Prodhuesit të Shpërndarjes për Operim të Sistemit për Llogarinë e Injektivit “A”;
DPSHOT _A	është Detyrimi i Prodhuesit të Shpërndarjes për Operim të Tregut për Llogarinë e Injektivit “A”;
EDP _j	janë Devijimet e Paqëllimshme në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
EDRrT _j	është Energjia e Matur si Dalje nga Rrjeti Transmetues në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
EHS _{oj}	është energjia (në MWh) që OSSH “o” duhet ta blejë për mbulimin e Humbjeve në Shpërndarje në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
EJB _{Bj}	është Jobalanci i Energjisë për Llogarinë “B” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
EJL _{Abj}	është Energjia e Jo-liferuar për Njësine Balancuese “b” në Llogarinë e Palës Tregtare “A” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
EK _{Anj}	është energjia (në MWh) e Nominimit Kontraktual “n” për Llogarinë “A” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
ELB _m	është Energjia në Llogarinë Balancuese të OST për muajin “m”;
EMD _{Bj}	është Energjia e Matur e Llogarisë Dalëse për Llogarinë Dalëse “B” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
EMI _{Bj}	është Energjia e Matur nga Llogaria e Injektivit për Llogarinë e Injektivit “B” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;
ENjF _{Abj}	është Energjia e Matur e Njesisë së Furnizimit për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” për Njehsorin e Furnizimit “b” e regjistruar në Llogarinë Dalëse “A”;
ENjG _{Abj}	është Energjia e Matur në Llogarinë e Injektivit për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” për Njësine Gjeneruese “b” e regjistruar në Llogarinë e Prodhuesit “A”;
EOB _{bj}	është energjia e liferuar nga Njësia Balancuese “b” në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” nga Aktivizimi i Ofertës për Blerje;
EOSH _{bj}	është energjia e liferuar nga Njësia Balancuese “b” në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” nga Aktivizimi i Ofertës për Shitje;
EShën _j	është Energjia e Shënjuar për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 30 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Ndryshoret	Interpretimi
EZ _{oj}	është Energjia e Matur që hyn në Rrjetin e Shpërndarjes për Sistemin Matës “o” për rrjedhën e energjisë nga Sistemi Transmetues në Sistemin e Shpërndarjes ;
H	është kohëzgjatja e Periodës së Barazimit Përfundimtar në orë (p.sh. 0.5h, 1h etj.);
HTM _j	janë Humbjet në Transmetim të matura për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
JBS _j	është Jobalanci i Sistemit për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
KBRE _{Abj}	është Korrigjimi Balancues i Energjisë së Ripërtëritshme për Njësinë Balancuese “b” në Llogarinë “A” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
KShR _j	është Koeficienti i Shfrytëzimit të Rezervës Pozitive i përcaktuar nga OST që shfrytëzohet për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” në përputhje me paragrafin 13.1.2;
KShRN _j	është Koeficienti i Shfrytëzimit të Rezervës Negative i përcaktuar nga OST që shfrytëzohet për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” në përputhje me paragrafin 13.1.2;
N	është numri i Periodave të Barazimit Përfundimtar në krahasim me një Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse për Rezervë në muaj, për të cilat kontrata është aktive;
PNjG _{bm}	është pagesa mujore për Njësinë Gjeneruese të Ripërtëritshme “b” në muajin “m” (nga Skema Mbështetëse ose e Rregulluar);
PJL _{Abj}	është Pagesa e Jo-Liferimit për Njësinë Balancuese “b” , në Llogarinë e Palës Tregtare , për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
PLB _{Am}	është Pagesa nga Llogaria Balancuese e OST për Llogarinë “A” në muajin “m”;
POB _{bj}	është Pagesa e Ofertës për Blerje për Njësinë Balancuese “b” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
POSh _{bj}	është Pagesa nga Oferta për Shitje për Njësinë Balancuese “b” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
PRShNm	është Pagesa për Rezervën e Shërbimeve Ndhmëse (në €) për muajin “m” sipas kushteve të Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse “ShN” ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 31 nga 143</i>

Departamenti: Operatori i Tregut

Ndryshoret	Interpretimi
PSMF _{Ab}	është Përpjesa e Sistemit Matës të Furnizuesit për Sistem Matës Jo-Interval “b” e regjistruar për Furnizuesin “A” ;
PSh _{ShNj}	është Pagesa për Shfrytëzimin e Shërbimeve Ndhmëse që i paguhet Palës Tregtare nga OST për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” sipas kushteve të Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse “ShN” ;
PPFB _{Am}	është Përpjesa e Furnizuesit për BRE për Furnizuesin “A” në muajin “m”
PFB _{Am}	është Pagesa e Furnizuesit për BRE për Furnizuesin “A” në muajin “m”
PFBB _{Am}	është Pagesa e Furnizuesit për Blerje të Energjisë nga BRE për Furnizuesin “A” në muajin “m”
T _{bn}	është numri i minutave për të cilat Niveli i Urdhëruar mbahet brenda intervalit kohor të Periodës së Barazimit Përfundimtar “j” për një urdhëresë nga një Aktivizim i Ofertës për Blerje ose një urdhëresë nga një Aktivizim i Ofertës për Shitje “n” për Njësinë Balancuese “b” ;
TER	është Taksa për Energjinë e Ripërtëritshme ;
TFOS _Z	është Tarifa e Furnizuesit për Operim të Sistemit për nivel të tensionit “Z”;
TFOT	është Tarifa e Furnizuesit për Operim të Tregut në €/kWh;
TFR _{Rz}	është Tarifa e Furnizuesit për Shfrytëzim të Rrjetit për nivel të tensionit “Z”;
TPOS _Z	është Tarifa e Prodhuesit për Operim të Sistemit për nivel të tensionit “Z”;
TPOT	është Tarifa e Prodhuesit për Operim të Tregut në €/kWh;
TPR _r	është Ngarkesa e Prodhuesit për Rrjetin për nivel të tensionit “Z”;
TPShOS	është Tarifa e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Sistemit ;
TPShOT	është Tarifa e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut në €/MWh;
TPXNU _{bn}	është Kohëzgjatja e Nivelit të Urdhëruar (në minuta) të një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Blerje ose një urdhëresë “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Shitje për Njësinë Balancuese “b” ;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 32 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Ndryshoret	Interpretimi
TS _j	është Koha e Startimit të Periodës së Barazimit Përfundimtar “j” në formatin - orë dhe minuta;
TSXNU _{bn}	është Koha e Startimit të Nivelit të Urdhëruar (e shprehur me Periodën e Barazimit Përfundimtar dhe minutën e fillimit) të një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Blerje ose një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Shitje për Njësinë Balancuese “b” ;
XMR _b	është kapaciteti i rezervuar (në MW) me një Kontratë të Shërbimeve Ndihmëse për Margjinën e Kapacitetit Rezervë për një Njësi Balancuese “b” ;
XMRN _b	është kapaciteti (në MW) i rezervuar me një Kontratë të Shërbimeve Ndihmëse për Margjinën Negative të Kapacitetit Rezervë për një Njësi Balancuese “b” ;
XN _{bj}	është mesatarja në MW për orë e Nominimit Fizik ose Nominimit të Kapaciteteve Interkonektive i konfirmuar për Njësinë Balancuese “b” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” ;
XNU _{bn}	është Niveli i Urdhëruar në MW i një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Blerje ose një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Shitje për Njësinë Balancuese “b” ;
XPPDFz _A	është Parashikimi i Pikut Ditor të Furnizuesit “A” gjatë periodës së Konsumit të Pikut ;
XPU _{bj}	është Pozita e Urdhëruar mesatare në MW për orë i një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Blerje ose një urdhërese “n” nga një Aktivizim i Ofertës për Shitje për Njësinë Balancuese “b” ;
XRrP _A	është Kapaciteti i Rrjetit për Prodhues për Llogarinë e Injektimit ;

1.8 Çmimet e Rregulluara

1.8.1 Përkundër procedurave të parashtruara në këto **Rregulla të Tregut**, është pranuar që zhvillimi i konkurrencës në Kosovë mund të jetë i pamjaftueshëm për caktimin e çmimeve, prandaj **ZRrE** mund të njoftojë **OT** se cili do nga çmimet e mëposhtme të përdorura në operim të sistemit ose në **Barazimin Përfundimtar** mund të zëvendësohen me një **Çmim të Rregulluar** për të gjitha **Periodat e Barazimit Përfundimtar “j”**:

- (a) çmimi i **Ofertës për Blerje** ($\zeta_{OB_{bj}}$), për një **Njësi Balancuese “b”**, për një **Palë të Posaçme** ose për të gjitha **Palët Tregtare**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 33 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) **Çmimi i Jobalancit (ζJB_j);**
 - (c) çmimi i **Ofertës për Shitje (ζOSh_{bj})**, për një **Njësi Balancuese “b”**, për një **Palë të Posaçme** ose për të gjitha **Palët Tregtare**;
 - (d) **Çmimi i Rezervës për Shërbimet Ndhmëse (ζR_{ShN})** në një **Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse “ShN”** për një **Palë të Posaçme** ose cilëndo **Palë Tregtare**;
 - (e) **Çmimi i Rezervës Negative për Shërbimet Ndhmëse (ζRN_{ShN})** në një **Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse “ShN”** të bërë me një **Palë të Posaçme** ose cilëndo **Palë Tregtare**;
 - (f) **Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimeve Ndhmëse (ζSh_{ShN})** në një **Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse “ShN”** të bërë me një **Palë të Posaçme** ose cilëndo **Palë Tregtare**.
- 1.8.2 Kur aplikohet ndonjë **Çmim i Rregulluar Relevant, OT** do të publikojë këtë çmim dhe do ta përdorë atë si zëvendësim të cilitdo çmim të përdorur në operim të sistemit ose në **Barazimin Përfundimtar** por për të eliminuar dyshimet, **OT** nuk do të bëjë modifikimin e kalkulimeve të specifikuara në këto **Rregulla të Tregut**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 34 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

2 Palët dhe Llogaritë

2.1 Palët në Rregullat e Tregut

2.1.1 **Pala** është një person juridik, që sipas **Marrëveshjes Kornizë të Rregullave të Tregut** apo **Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut** është e obliguar të zbatojë **Rregullat e Tregut**.

2.1.2 Para aderimit në **Rregullat e Tregut**, një **Palë** duhet të ketë **Licencë** në përputhje me Ligjin për një ose më shumë **Funksione Pjesëmarrëse** (që do të aplikohet për atë **Palë** kur kryen funksionin përkatës, por nuk përjashtohet mundësia që e njëjta **Palë** mund të kryejë edhe aktivitete tjera sipas ndonjë **Funksioni Pjesëmarrës** tjetër që ata kanë të drejtë të kryejnë)

(a) **OT**, do të jetë përgjegjës për organizimin dhe administrimin e tregtimeve të energjisë elektrike para kohës reale dhe proceseve pas kohës reale të **Barazimit Përfundimtar** ndërmjet të gjitha palëve në **Rregullat e Tregut**. Veçanërisht, **OT** nuk do të tregtojë dhe nuk do të regjistrohet si pronar i energjisë ose kapaciteteve gjeneruese por do të:

- i. menaxhojë procesin e **Aderimit në Rregullat e Tregut** për të gjitha **Palët**;
- ii. mirëmbajë **Llogaritë** e rrjedhave të energjisë dhe pagesave në emër të **Palëve Tregtare, PPB, OSSh dhe OST**;
- iii. menaxhojë procesin e **Barazimit Përfundimtar**, duke përfshirë edhe kalkulimin e jobalanceve të energjisë dhe çmimeve (duke përfshirë, ku aplikohen, **Çmimet e Rregulluara**);
- iv. lëshojë fatura dhe inkasojë paratë që u janë borxh ose që i kanë borxh **PPB** ose **Palët Tregtare** sipas kushteve në **Rregullat e Tregut**;
- v. menaxhojë proceset e **Modifikimit të Rregullave të Tregut**;
- vi. ofrojë informatat e tregut në përputhje me dispozitat e **Rregullave të Tregut**;
- vii. themelojë **AAM** për procesimin e **Të Dhënave Matëse** që grumbullohen nga **Sistemet Matëse** të kyçura në **Sistemin e Transmetimit** ose **Sistemin e Shpërndarjes** para përdorimit të tyre në kalkulimet e **Barazimit Përfundimtar**;
- viii. themelojë **Llogarinë e OT për BRE** për regjistrimin e **Njërive Gjeneruese BRE** dhe për alokimin e energjisë së parashikuar

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 35 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

nëpërmes **Nominimeve Kontraktuale** me **Furnizuesit** në përputhje me Ligjin për Energjinë Elektrike

- ix. bëjë **Marrëveshje për Blerjen e Energjisë** me prodhuesit **BRE** dhe **Furnizuesit** për qëllim të pagesave për mbështetjen e prodhuesve BRE në përputhje me Rregullin mbi Skemën Mbështetëse për Stabilimentet Gjeneruese **BRE**;
 - x. themelojë ose caktoj bashkërisht me **OST** një operator për **Tregun e Organizuar të Energjisë Elektrike** për tregtimin e energjisë në baza një ditë para (D-1) dhe brenda ditore(D); dhe
 - xi. realizojë të gjitha funksionet tjera që i janë caktuar në **Rregullat e Tregut**;
- (b) **OST**, do të jetë përgjegjës për **Balancimin** fizik të **Sistemit të Transmetimit**. Në veçanti **OST** do të:
- i. operojë **Sistemin e Transmetimit** në përputhje me kushtet e **Kodit të Rrjetit**;
 - ii. blejë ose shesë energji dhe shërbimet ndihmëse (**Humbjet në Transmetim**, energjinë **Balancuese**, energjinë për **Programin e Kompensimit** dhe **Rezervat**);
 - iii. mbajë **Llogarinë** për devijimet e paqëllimshme në **Interkonektor** dhe kompensimin e tyre;
 - iv. parashikojë konsumin e sistemit të cilin ua komunikon të gjithë pjesëmarrësve tjerë në treg;
 - v. dorëzojë **OT** të gjitha të dhënat e kërkuara për nevojat e **Barazimit Përfundimtar**;
 - vi. kryejë të gjitha detyrat tjera që i janë caktuar në **Rregullat e Tregut**;
 - vii. përveç si theksohet në paragrafin (b)ii, **OST** nuk do të tregtojë ose nuk do të regjistrohet si pronar i energjisë ose kapaciteteve gjeneruese
 - viii. themelojë ose caktoj bashkërisht me **OT** një operator për **Tregun e Organizuar të Energjisë Elektrike** për tregtimin e energjisë në baza një ditë para (D-1) dhe brenda ditore (D); dhe

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 36 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- ix. shfrytëzojë **OT** si agjent të vet për **Barazimin Përfundimtar** financiar për kontratat e shërbimeve të **OST** dhe inkasimin e të hyrave nga tarifata;
- (c) **OSSH** (të), do të jenë përgjegjës për menaxhimin e **Sistemit të Shpërndarjes** dhe sigurimin e informatave për regjistrimin e **Sistemeve Matëse** dhe **Leximeve të Njehsorëve** dhe në veçanti do të:
- i. menaxhojnë **Sistemin e Shpërndarjes** në përputhje me kushtet e Kodit të Shpërndarjes;
 - ii. blejnë energji për mbulimin e **Humbjeve në Shpërndarje** dhe (në qoftë se kërkohet nga gjeneratorët e kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes**) **Shërbimet Ndhimëse** por në asnjë mënyrë tjetër nuk do të tregtojnë energji dhe nuk do të jenë të regjistruar si pronarë i kapaciteteve gjeneruese;
 - iii. mbajnë një regjistër të **Konsumatorëve në Nevojë**; dhe
 - iv. dorëzojnë **OT** të gjitha të dhënat që kërkohen për nevoja të **Barazimit Përfundimtar**;
- (d) **Prodhuesit** (përveç **Njërive Gjeneruese BRE** që operojnë si **Njësi Gjeneruese BRE të Rregulluara** ose **Njësi Gjeneruese BRE në Skemën Mbështetëse** por duke i përfshirë edhe të tjera që operojnë si **Njësi Gjeneruese BRE**), do të jenë **Palë Tregtare** dhe anëtar të **Grupeve Balancuese** dhe do të kenë një **Llogari të Injektivit** për regjistrimin e **Nominimeve Kontraktuale, Energjisë së Matur** dhe pagesave si rezultat i **Barazimit Përfundimtar**. Në veçanti **Prodhuesit** do të:
- i. operojnë në përputhje me kodet teknike (**Kodin e Rrjetit, Kodin e Shpërndarjes** dhe **Kodet e Matjes**);
 - ii. nominojnë prodhimin e tyre në përputhje me **Kodin e Rrjetit** (Kodi i Planifikimit Operativ, Neni 4) dhe nenin 11.1 të **Rregullave të Tregut**;
 - iii. nominojnë tek **OT**, tek **PPB** relevant dhe tek **OST**, sasinë e energjisë që do ta tregtojnë me **Palët Tregtare** në përputhje me nenin 11.2;
 - iv. dorëzojnë **Ofertat për Blerje** dhe **Ofertat për Shitje** në **Mekanizmin Balancues** si **OSB** (që janë kualifikuar sit të tillë në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut**) për të cilët **Aderimi** në këto **Rregulla të Tregut** paraqet një marrëveshje për aplikimin e kualifikimit dhe ofrimin e këtyre shërbimeve në përputhje me Ligjin për Energjinë Elektrike;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 37 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- v. dorëzojnë informatat për leximet e njehsorëve për të gjithë energjinë elektrike të dorëzuar në **Sistemin e Transmetimit** ose **Sistemin e Shpërndarjes** nga stabilimentet e tyre dhe nuk do të liferojnë energji elektrike në **Sistemin e Transmetimit** apo në **Sistemin e Shpërndarjes** jashtë dispozitave të **Rregullave të Tregut**. (Leximet e njehsorëve do të dorëzohen nga ana e **Operatorit** relevant të **Rrjetit** që vepron si agjent i **Palës**); dhe
 - vi. kryejnë të gjitha obligimet tjera që parashtrohen në **Rregullat e Tregut**;
- (e) **Njësitë Gjeneruese BRE**, që nuk do të jenë **Palë Tregtare**, dhe **Njësitë Gjeneruese BRE** të cilat do të jenë të regjistruara nga **OT** në **Fondin e Energjisë së Ripërtërishme** do të:
- i. Dorëzojnë parashikimin e prodhimit për orë tek **OT** si **Nominim Fizik**;
 - ii. Dorëzojnë **Nominimet Kontraktuale** tek **OT** për nevoja të kalkulimit të jobalanceve
 - iii. Kryejnë të gjitha obligimet tjera që janë përcaktuar në **Rregullat e Tregut**.
- (f) **Furnizuesit**, do të jenë **Palë Tregtare** dhe anëtar të **Grupeve Balancuese** dhe do të kenë një **Llogari Dalëse** për regjistrimin e **Nominimeve Kontraktuale, Energjisë së Matur** dhe pagesave si rezultat i **Barazimit Përfundimtar**. Në veçanti, **Furnizuesit** do të:
- i. bëjnë kontrata me **Konsumatorë** dhe do të jenë përgjegjës për energjinë elektrike të dhënë nëpërmjet **Njehsorëve të Furnizimit** të kyçur në **Sistemin e Transmetimit** ose **Sistemin e Shpërndarjes** dhe të regjistruar në **Llogaritë Dalëse** të tyre;
 - ii. operojnë në përputhje me kodet teknike (**Kodin e Rrjetit, Kodin e Shpërndarjes** dhe **Kodet e Matjes**);
 - iii. nominojnë tek **OT**, tek **PPB** relevant dhe tek **OST** konsumin e energjisë për **Konsumatorët** e tyre në përputhje me nenin 11.1;
 - iv. nominojnë tek **OT**, tek **PPB** relevant dhe tek **OST** sasinë e energjisë që do të tregtohet me **Palët Tregtare** në përputhje me nenin 11.2;
 - v. dorëzojnë leximet e njehsorëve për gjithë energjinë e marrë në këta **Njehsorë**. Në rastin e **Furnizuesit Publik**, energjia elektrike e konsumuar nga **Konsumatorët** që gëzojnë të drejtën e **Shërbimit**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 38 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Universal duhet të paraqitet ndaras nga konsumi i **Konsumatorëve** tjerë (leximet e njehsorëve do të dorëzohen nga **Operatorët e Rrjetit** përkatës që veprojnë si agjent të **Palës**); dhe

- vi. dorëzojnë **Oferta për Blerje** dhe për **Shitje** në **Mekanizmin Balancues** si **PPB** (në qoftë se janë kualifikuar si të tillë në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut**); dhe
 - vii. kryejnë të gjitha obligimet tjera që janë parashtruar në **Rregullat e Tregut**;
- (g) **Konsumatori me Shumicë**, të cilët për qëllime të **Rregullave të Tregut** mund të kenë **Funksionet Pjesëmarrëse** si:
- i. **Konsumatorët me Shumicë** (që gjithashtu mund të inkorporojë **Funksionin Pjesëmarrës** si **Tregtar Ndërkufitar**), do të jenë **Palë Tregtare** dhe anëtar të **Grupeve Balancuese** dhe do të kenë një **Llogari të Injektivit** ose një **Llogari Dalëse** për regjistrimin e **Nominimeve Kontraktuale** dhe pagesave për **Barazimin Përfundimtar** financiar. Në veçanti, **Konsumatori me Shumicë** do të:
 - (1) nominojnë një ditë para (D-1) tek **OT, PPB** relevant dhe **OST** sasinë e energjisë që duhet të tregtohen në ditën D me **Palët Tregtare** tjera, në përputhje me nenin 11.2; dhe
 - (2) kryejnë të gjitha obligimet tjera të parashtruara në **Rregullat e Tregut**; dhe/ose
 - ii. **Tregtarët Ndërkufitar** do të jenë **Palë Tregtare** dhe anëtar të **Grupeve Balancuese**, që për qëllim të **Barazimit Përfundimtar** financiar si **Njësi Balancuese Ndërkufitare**, do të kenë një **Llogari të Injektivit** për import të energjisë dhe **Llogari Dalëse** për eksport të energjisë ku do të bëhet regjistrimi i energjisë dhe pagesave në bazë të **Nominimeve Kontraktuale** dhe **Nominimeve Fizike**. Në veçanti, **Tregtarët Ndërkufitar** do të:
 - (1) nominojnë një ditë para (D-1) tek **OT, PPB** relevant dhe **OST** sasinë e energjisë që duhet të importohet ose eksportohet fizikisht në interkoneksione dhe që është tregtuar me **Palët Tregtare** tjera, në Kosovë për ditën D në përputhje me nenin 10; dhe
 - (2) kryejnë të gjitha obligimet tjera që janë parashtruar në **Rregullat e Tregut**;

por nuk do të kenë të regjistruar ndonjë **Njehsor** fizik.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 39 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 2.1.3 **Aderimi në Rregullat e Tregut** është i obligueshëm për të gjithë të licencuarit, dhe personat juridik të cilët nuk kanë nevojë për licencë, me përjashtim të personave juridik stabilimentet e të cilëve janë të kyçur në **Rrjetin e Shpërndarjes**, dhe dëshirojnë të kenë Njehsor fizik të regjistruar në një **Llogari të Furnizuesit** nga ana e **AAM**:
- 2.1.4 Referenca për një **Palë Tregtare** do të jetë referencë për atë **Palë** që është përfshirë në cilindo nga rolet e specifikuar në paragrafin 2.1.1 pa marrë parasysh ndonjë rol tjetër me të cilën kjo **Palë** gjithashtu mund të ketë **Aderuar** në **Rregullat e Tregut**.
- 2.1.5 Çdo **Palë Tregtare** mund të emërohet si **Palë e Posaçme** nga ana e **ZRrE. Pala e Posaçme** sipas **Rregullave të Tregut** do të trajtohet njëjtë me **Palët Tregtare** tjera, përveç kur parashtrihen kushte specifike në këto **Rregulla të Tregut**.
- 2.1.6 Të gjitha **Palët** në **Rregullat e Tregut** duhet të kenë licencë valide ose në mënyrë valide janë të përjashtuar nga nevoja për të pas licencë, përndryshe duhet ta informojnë **OT** me kohë dhe të iniciojnë proceset e përshkruara në nenin 3.4.

2.2 Llogaritë

- 2.2.1 **OT** do të mirëmbajë **Llogaritë** për vete, për **OST**, për **OSSH**, për **PPB** dhe për **Palët Tregtare**.
- 2.2.2 **Llogaria e Tregtimit e OST** është **Llogaria** për **Barazimin Përfundimtar të Jobalanceve të Energjisë** të shkaktuara nga ana e **OST**.
- 2.2.3 **Llogaria** e mirëmbajtur për **OSSH** është **Llogaria** për **Barazimin Përfundimtar të Jobalanceve të Energjisë**
- 2.2.4 **Llogaria Balancuese e OST** do të jetë **Llogaria** për **OST** që nuk ka të bëjë me **Barazimin Përfundimtar të Jobalanceve të Energjisë të OST**.
- 2.2.5 **OT** do të mirëmbajë **Llogaritë** për **Palët Tregtare** duke regjistruar ndër të tjera:
- (a) **Pagesat e Ofertave për Shitje;**
 - (b) **Pagesat e Ofertave për Blerje;**
 - (c) **Pagesat për Shfrytëzimin e Shërbimeve Ndhmëse;**
 - (d) **Nominimet Kontraktuale;** dhe

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 40 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

(e) **Energjinë e Matur;**

si kategori të veçanta për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**; për çdo kategori, **OT** do të regjistrojë pagesat debituese apo kredituese në **Llogarinë e OST** apo të **OT**.

2.2.6 Për çdo anëtar të **Grupeve Balancuese** relevante, **OT** do të mbajë **Llogaritë** për **PPB** në të cilat, ndër të tjerat do të regjistrohen në mënyrë të agreguar edhe:

- (a) **Pagesat për Liferimin e Ofertave për Blerje;**
- (b) **Pagesat për Liferimin e Ofertave për Shitje;**
- (c) **Pagesat për Shfrytëzimin e Kontratës për Shërbime Ndhimëse;**
- (d) **Pagesat për Jobalancet;**
- (e) **Sasitë e Nominimeve Kontraktuale;** dhe
- (f) **Energjinë e Matur;**

Si rresht të ndarë për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** për pagesat për **Jobalance**, **OT** do të bëjë pagesat e kundërta në **Llogarinë** relevante **OST** ose **OT**.

2.2.7 **OT** do të mirëmbajë Llogarin për **Fondin e Energjisë së Ripërtëritshme** si **Llogari të injektimit** për regjistrimin e **Njësive Gjeneruese BRE të Rregulluara** dhe **Njësive Gjeneruese BRE në Skemën Mbështetëse** dhe do të bëjë regjistrimin e informatave vijuese në emër të tyre:

- (a) **Sasitë e Nominimeve Kontraktuale;**
- (b) **Energjinë e Matur;** dhe
- (c) **Pagesat për Jobalancet.**

dhe realizimin e transaksioneve me **Furnizuesit**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 41 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

3 Aderimi në Rregullat e Tregut, Themelimi i PPB dhe Tërheqja

3.1 Dispozitat e Përgjithshme

- 3.1.1 Që të mund të marrin pjesë në treg, të gjitha **Palët** duhet të **Aderojnë** në **Rregullat e Tregut**. Procedura e pjesëmarrjes është e njohur si **Aderim** dhe kërkon nga **Pala** që të pajtohet me obligimet që dalin nga **Rregullat e Tregut**. Ky **Aderim** do të realizohet ose nëpërmes **Marrëveshjes Kornizë të Rregullave të Tregut** ose nëpërmes **Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut**.
- 3.1.2 **Palët** Origjinale e kanë nënshkruar **Marrëveshjen Kornizë të Rregullave të Tregut** kurse **Palët** e reja nënshkruajnë **Marrëveshjen për Aderim në Rregullat e Tregut**. Me nënshkrimin e **Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut**, **Pala** e re fiton të drejtat dhe përgjegjësitë sikurse të kishte nënshkruar **Marrëveshjen Kornizë të Rregullave të Tregut**.
- 3.1.3 Forma e **Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut** është paraqitur në Shtojcën 1 të **Rregullave të Tregut**.

3.2 Aderimi në Rregullat e Tregut

- 3.2.1 Çdo entitet juridik mund të **Aderojë** në **Rregullat e Tregut** duke shfrytëzuar procedurat e parashtruara në dispozitat e këtij Neni.
- 3.2.2 **Pala Aplikuese** do t'i dorëzojë **OT**:
- (a) kërkesën e plotësuar në formë të tillë ashtu që **OT** informatat e prezantuara në kërkesë mund t'i përdorë sipas nevojë; dhe
 - (b) një dëshmi nga **Pala Aplikuese** (të përshkruar në formularin e aplikimit) që **Informatat e Palës Aplikuese** janë complete dhe të sakta.
- 3.2.3 **Informatat e Palës** do të përfshijnë:
- (a) Emërtimin e plotë dhe të dhënat kontaktuese;
 - (b) Emrin, adresën, postën elektronike dhe numrin e faksit të personit të cilit duhet t'i drejtohen njoftimet zyrtare me shkrim;
 - (c) **Funksionet Pjesëmarrëse** (nëse ekzistojnë) të cilat **Pala Aplikuese** i ka, ose informatat për funksionet të cilat **Pala Aplikuese** njofton **OT** se pretendon t'i ketë dhe data nga e cila i ka ose pretendon të ketë këto role duke përfshirë çdo obligim për shërbim publik që **Rregullatori** ta ketë

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 42 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

caktuar ose pritet ta caktoj për **Palën Aplikuese** duke përfshirë dhe natyrën e një obligimi të tillë;

- (d) për çdo **Funksion Pjesëmarrëse** të **Palës Tregtare, Pala Tregtare** e nominuar e cila do të veproj si **PPB** në emër të vet (për eliminimin e dyshimeve, **Pala Aplikuese** mund të nominoj vet veten)
- (e) kur **Pala Tregtare** donë të veproj si **PPB**, duhet të nënshkruaj marrëveshjen në formën e paraqitur në Shtojcën 2
- (f) dokumentacionin përcjellës që **OT** mund ta kërkojë në mënyrë të arsyeshme me qëllim që të vlerësojë se cilat **Funksione Pjesëmarrëse** i ka ose do t'i ketë **Pala Aplikuese**;
- (g) identitetin e çdo **Pale** tjetër e cila është **Person i Ndërvarur** me **Palën Aplikuese**; dhe
- (h) çdo informatë tjetër që **OT** mund ta kërkojë në mënyrë të arsyeshme për t'i mundësuar **OT** që të përmbushë aktivitetet e përshkruara në **Licencë** dhe në **Rregullat e Tregut**.

3.2.4 Pas pranimit të shënimeve të referuara në paragrafin 3.2.3, **OT** do të:

- (a) verifikojë që formulari i aplikimit është kompletuar si duhet nga ana e **Palës Aplikuese** dhe se është pranuar dokumentacioni përcjellës relevant;
- (b) verifikojë që **PPB** i nominuar (në qoftë se nuk është **Palë Aplikuese**) ka, ose do të ketë **Llogari të Injektimit** të **PPB** ose **Llogari të Daljes** të **PPB** në përputhje me **Funksionin Pjesëmarrës** të propozuar të **Palës Aplikuese** dhe që **PPB** i nominuar dëshiron të veproj si **PPB** për **Palën Aplikuese**;
- (c) njoftojë:
 - i. të gjitha **Palët**; dhe
 - ii. **ZRrE**;
për emrin e **Palës Aplikuese** dhe **Funksionin Pjesëmarrës** (nëse ka) që janë paraqitur nga **Pala Aplikuese** në **Informatat e Palës**, dhe
- (d) përgatisë dhe dërgojë **Marrëveshjen për Aderim në Rregullat e Tregut** për nënshkrim **Palës Aplikuese** kur e konsideron të përshtatshme dhe sa më shpejt që është e mundur.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 43 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 3.2.5 Çdo **Palë** në mënyrë të përvokueshme dhe të pakushtëzuar autorizon **OT** që të nënshkruajë në emër të kësaj **Pale, Marrëveshjen për Aderim në Rregullat e Tregut** të nënshkruar nga **Pala Aplikuese**.
- 3.2.6 **OT** pas pranimit të **Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut** të nënshkruar nga **Pala Aplikuese**, do të:
- (a) nënshkruajë këtë **Marrëveshje për Aderim** në emër të të gjitha **Palëve**;
 - (b) dërgojë **Palës Aplikuese** një kopje të **Marrëveshjes për Aderim në Rregullat e Tregut** të nënshkruar nga **Pala Aplikuese** dhe nga **OT**;
 - (c) njofton për **Aderimin e Palës Aplikuese**:
 - i. të gjitha **Palët**; dhe
 - ii. **ZRrE**.
- 3.2.7 Në qoftë se procesi në paragrafin 3.2.6 ndërpritet nga ndonjë **Kontest** lidhur me të drejtën e **Palës Aplikuese** për të **Aderuar** në **Rregullat e Tregut** dhe nëse **ZRrE** vendosë në favor të **Palës Aplikuese**, kjo **Palë Aplikuese** ka të drejtë për të **Aderuar** në **Rregullat e Tregut** dhe **OT** do ta nënshkruajë dhe dorëzojë menjëherë **Marrëveshjen për Aderim në Rregullat e Tregut**, të nënshkruar nga **Pala Aplikuese**, me qëllim të vënies në fuqi të këtij **Aderimi**.
- 3.2.8 **Aderimi i Palës Aplikuese** në **Rregullat e Tregut** duhet të hyjë në fuqi në datën e fundit e specifikuar në **Marrëveshjen për Aderim në Rregullat e Tregut** dhe data kur **OT** e nënshkruan dhe e dorëzon këtë **Marrëveshje për Aderim në Rregullat e Tregut** në emër të të gjitha **Palëve**.
- 3.2.9 Pasi që **Pala** të ketë aderuar do t'i kërkohet të regjistrojë një **Llogari** dhe të sigurojë informatat e nevojshme për të mundësuar tregtimin në përputhje me procedurat relevante të tregut.
- 3.2.10 **Pala** nuk mund të fillojë tregtimin, sipas **Rregullave të Tregut**, përderisa nuk i sjellë **OT** dëshminë për **Garancionin Financiar** si specifikohet në paragrafin 8.3.1.
- 3.2.11 Është përgjegjësi e çdo **Pale** që të informojë **OT** për çfarëdo ndryshimi në **Informatat e Palës** sa më shpejt që është e mundur dhe **OT** duhet të bëjë azhurnimin e shënimeve të veta gjegjëse.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 44 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

3.3 Palët Përgjegjëse për Balanc (PPB)

- 3.3.1 Çdo **Palë Tregtare** mund të aplikoj që të bëhet **PPB** në emër të një **Grupi Balancues** që përbëhet nga vet ajo **Palë Tregtare** dhe cilado **Palë Tregtare** tjetër që dëshiron të marrë pjesë në **Grupin Balancues** (por për evitimin e dyshimeve, një **Grup Balancues** mund të përbëhet vetëm nga një **Palë Tregtare** e vetme).
- 3.3.2 Një **PPB** është i obliguar të:
- (a) bëjë një marrëveshje me **OT**, në formën e përkufizuar në Shtojcën 2, e cila i përkufizon obligimet si **PPB**;
 - (b) njoftoj **OT** për alokimin e jobalanceve të energjisë ndërmjet anëtarëve të **Grupi Balancues** për nevoja të **OT** për të kalkuluar kërkesat minimale të **Garancionit Financiar** për anëtarët e **Grupit Balancues**;
 - (c) paguaj të gjitha **Faturat** që i dorëzohen nga **OT** brenda afateve kohore të caktuara pa marrë parasyshë se ndonjë anëtar i **Grupi Balancues** i ka borxh **PPB**.
 - (d) bëjë përpjekje për të qenë në balanc ose të ndihmoj balancimin e sistemit. Për këtë qëllim **PPB** do të përdorë të gjitha mjetet që i ka në dispozicion duke bërë përpjekjet më të mira
- 3.3.3 Për çdo **PPB**, **OT** do të formoj një **Llogari të Injektimit** dhe/ose një **Llogari Dalëse** të ndarë brenda 5 **Ditëve Pune** nga aplikimi sipas paragrafit 3.3.1 dhe do të njoftoj **PPB** për datën në të cilën **Llogaria(të)** relevante do të jetë operacionale.
- 3.3.4 Në qoftë se një **Palë Tregtare** vendosë që të bëhet **PPB** për një **Grup Balancues** pa ndonjë **Palë Tregtare** tjetër, **Pala Tregtare** mund ta njoftoj **OT** se dëshiron që pagesat e kryera në **Barazimin Përfundimtar** të korrigjohen për nevoja të **Garancionit Financiar**.
- 3.3.5 Në çdo kohë, një **Palë Tregtare** mund të jetë anëtar vetëm i një **Grupi Balancues** për nevoja të injektimit të energjisë në **Sistemin Transmetues** dhe vetëm i një **Grupi Balancues** (tjetër) për nevoja të marrjes së energjisë nga **Sistemi Transmetues**.
- 3.3.6 Një **Palë Tregtare** mund të aplikoj që të bëhet anëtare e një **Grupi Balancues** që operohet nga një **PPB** që është një **Palë Tregtare** tjetër, në kushtet vijuese:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 45 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) **PPB** relevant pajtohet të veproj në emër të **Palës Tregtare** që ka aplikuar dhe posedon **Llogarinë** e duhur të **PPB** për regjistrimin e jobalanceve të **Palës Tregtare** aplikuese;
 - (b) **Pala Tregtare** pajtohet të pranoj çdo njoftim të bërë nga **PPB** për pozitën balancuese të **Palës Tregtare** për nevoja të kalkulimit të **Garancionit Financiar** minimal;
 - (c) **Pala Tregtare** aplikuese pajtohet që të ndryshoj të gjitha instrumentet e **Garancionit Financiar** të saj për ti mundësuar **OT** mbulimin e kostove për çfarëdo **Fature** të papaguar të **PPB**; dhe
 - (d) **Pala Tregtare** pajtohet të lejoj **OT** që ti vë në dsiponim të **PPB** informatat e agreguara në lidhje me **Nominimet Kontraktuale** të **Palës Tregtare** dhe informatat e agreguara të **Informatave të Njehsorëve** të **Palës Tregtare** për nevoja të verifikimit të **Barazimit Përfundimtar**.
- 3.3.7 Pranohet që **OT** nuk është palë në marrëveshjen ndërmjet **PPB** dhe anëtarëve tjerë të një **Grupi Balancues** si dhe për alokimin e pagesave për energjinë e jobalanceve përbrenda **Grupit Balancues** dhe prandaj çdo mosmarrëveshje ndërmjet **PPB** dhe cilitdo anëtar tjetër të një **Grupi Balancues** nuk do të zgjidhet sipas kushteve të **Rregullave të Tregut** dhe se një mosmarrëveshje e tillë nuk mund të përdoret nga ana e **PPB** si arsye e vlershme për **Kontestim Fature** sipas kushteve të **Rregullave të Tregut**.
- 3.3.8 Një **Palë Tregtare** mund të pushoj të jetë anëtare e një **Grupi Balancues** me kusht që ajo palë e ka nominuar vetveten ose ndonjë **Palë Tregtare** tjetër (e cila është pajtuar për një nominim të tillë) duke i dhënë **OT** dhe **PPB** ekzistues një njoftim me shkrim brenda 5 **Ditë Pune** dhe në qoftë se **PPB** ekzistues nuk e kundërshton një pushim të tillë.
- 3.3.9 Para kohës së mbylljes së tregut ndër-zonal në D, çdo **PPB** mund të ndryshoj programet e kërkuara për kalkulimin e pozicionit të saj, duke u përpjekur që të jetë e balancuar ose të ndihmoj sistemin që të jetë në balanc. Një **PPB** do të përdorë të gjitha mjetet në dispozicion në baza të përpjekjeve të arsyeshme.
- 3.3.10 Pas kohës së mbylljes së tregut ndër-zonal në D, çdo **PPB** mund të ndryshoj programet e veta komerciale të nevojshme për kalkulimin e pozicionit të saj.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 46 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

3.4 Pala në Tërheqje

- 3.4.1 Një **Palë** mund të tërhiqet nga **Rregullat e Tregut** në përputhje me dispozitat e këtij neni 3.4. Pas pranimit të **Njoftimit për Tërheqje**, sa më parë që të jetë e mundur, **OT** do t'i njoftojë të gjitha **Palët** tjera për qëllimin e **Palës** që të ndërpres obligimin me **Rregullat e Tregut**.
- 3.4.2 Në çdo kohë, një **Palë** mund të aplikojë për ndërprerjen e obligimit me **Rregullat e Tregut** duke i dërguar një **Njoftim për Tërheqje ZRrE** dhe **OT**. Tërheqja do të fillojë të zbatohet pas orës 17:00 të **Datës së Tërheqjes**, e cila nuk do të jetë më parë se pesë **Ditë Pune** prej ditës që janë plotësuar të gjitha kërkesat vijuese:
- (a) është paguar çdo borxh sipas **Rregullave të Tregut** nga kjo **Palë** (pa marrë parasysh se a janë në **Kontest**);
 - (b) është realizuar **Barazimi Përfundimtar** final sipas orarit për muajin e fundit (dhe janë realizuar të gjitha pagesat);
 - (c) **Pala** është çregjistruar nga **Baza e Matjeve**;
 - (d) **Pala** nuk ka **Njësi Gjeneruese** të regjistruar në **Llogarinë e Injektivit**;
 - (e) nuk ekziston ndonjë shkelje materiale nga kjo **Palë** e dispozitave të **Rregullave të Tregut** që mund të eliminohet; dhe
 - (f) kjo **Palë** nuk kushtëzohet nga **Licenca** me ndonjë kusht me të cilin kërkohet vazhdimi i obligimit me **Rregullat e Tregut**, kusht i cili do të shkelej në qoftë se një **Palë** e tillë ndërpre obligimin me **Rregullat e Tregut**.
- 3.4.3 Sa më shpejtë që të jetë e mundur **Pala në Tërheqje** duhet të njoftojë me shkrim **ZRrE** dhe **OT** që kërkesat e parashtruara në paragrafin 3.4.2 janë plotësuar duke njoftuar datën kur është plotësuar edhe kërkesa e fundit.
- 3.4.4 Pas pranimit të njoftimit nga **Pala** sipas paragrafit 3.4.3, **OT** sa më parë që të jetë e mundur do ta informojë **Palën** për **Datën e Tërheqjes** nga **Rregullat e Tregut**.
- 3.4.5 Pa marrë parasysh paragrafin 3.4.4, **OT** dhe **Pala në Tërheqje** kanë përgjegjësi të përbushin çdo obligim të paplotësuar ndaj njëri tjetrit ose ndaj një **Pale** tjetër pas **Datës së Tërheqjes**
- (a) për çdo obligim që duhet të paguhet sipas **Rregullave të Tregut** në krahasim me çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** para **Datës së Tërheqjes**; dhe

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 47 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) Për çdo shkelje të pazgjidhur të ndonjë dispozite të **Rregullave të Tregut** ku një shkelje e tillë nuk ka mundur të eliminohet (për nevoja të paragrafit 3.4.2(e) ose ka mundur të eliminohet por nuk është eliminuar

3.5 Dështimi

3.5.1 Për nevoja të këtij neni **Dështimi** i një **Pale (Pala Dështuese)** do të ketë ndodhur në kushtet ose rrethanat vijuese:

- (a) Kur ka të bëjë me detyrimin e **Palës Dështuese** për ndonjë shumë parash sipas **Rregullave të Tregut** por që nuk kanë të bëjnë me **Pagesat e Palës së Tretë**, të cilat duhet paguar nga **Pala Dështuese** sipas **Rregullave të Tregut** për këto raste:

- i. **Pala Dështuese** nuk e ka paguar plotësisht shumën e parave brenda katërmbëdhjetë (14) **Ditë Pune** pas datës së caktuar për pagesë;
- ii. **OT** e ka njoftuar me shkrim **Palën Dështuese** ku kërkon pagesën e kësaj shume në ose pas katërmbëdhjetë (14) **Ditë Pune** të datës të caktuar për pagesë; dhe
- iii. **Pala Dështuese** nuk e ka paguar plotësisht një shumë të tillë parash për shtatë (7) **Ditë Pune** pas datës së njoftimit të **OT** sipas paragrafit 3.5.1(a)ii; ose

(b) kur:

- i. **Pala Dështuese** ka bërë shkelje materiale të dispozitave materiale (të ndryshme nga obligimi për pagesë) të **Rregullave të Tregut**; dhe
- ii. Shkelja mund të eliminohet nga **Pala Dështuese**; dhe
- iii. **OT** i ka dhënë **Palës Dështuese** një njoftim me shkrim (duke iu referuar këtij paragrafi 3.5.1(b) për një shkelje të tillë; dhe
- iv. brenda katërmbëdhjetë (14) **Ditë Pune** pas njoftimit nga ana e **OT** sipas paragrafit 3.5.1(b)iii, **Pala Dështuese** nuk e eliminon shkeljen në të gjitha aspektet materiale, kur shkelja është e natyrës që mund të eliminohet brenda një periode prej katërmbëdhjetë (14) **Ditë Pune**; ose
- v. kur shkelja nuk mund të eliminohet brenda katërmbëdhjetë (14) **Ditë Pune**, brenda shtatë (7) **Ditë Pune** pas njoftimit të **OT**, **Pala Dështuese** duhet t'i dorëzojë **OT** një program për eliminimin e shkeljes sa më shpejtë që të jetë e mundur (duke parashtruar hapat

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 48 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

që do të ndërmerren nga ana e **Palës Dështuese** dhe afatet kohore për realizimin e këtyre hapave); dhe

vi. në rastin si në paragrafin 3.5.1(b)v:

- (1) **Pala Dështuese** nuk eliminon shkeljen në të gjitha aspektet materiale me një kujdes të arsyeshëm dhe sa më shpejtë që të jetë e mundur në përputhje me programin e dorëzuar sipas paragrafit 3.5.1(b)v ose sipas një programi të reviduar sipas paragrafit 3.5.1(b)vi(2); ose
- (2) përkundër kujdesit të arsyeshëm të **Palës**, për **Palën** nuk është e mundur që të eliminojë shkeljen në përputhje me këtë program dhe **Pala Dështuese** nuk i dorëzon **OT** një program të reviduar;

vii. shkelja mbetet e pa eliminuar në çfarëdo aspekti material pas skadimit të shtatë (7) **Ditë Pune** pas një njoftimi pasues me shkrim nga ana e **OT** për **Palën Dështuese** me faktin që **Pala Dështuese** nuk i është përmbajtur paragrafit 3.5.1(b)iv ose paragrafit 3.5.1(b)v; ose

(c) kur:

- i. **Pala Dështuese** ka bërë shkelje materiale të cilësdo dispozitë relevante të **Rregullave të Tregut** (të ndryshme nga obligimi për pagesë); dhe
- ii. Shkelja nuk mund të eliminohet; dhe
- iii. **OT** i ka dhënë **Palës Dështuese** një njoftim për shkeljen;
- iv. në çdo kohë brenda periodës prej dymbëdhjetë (12) muajsh pas njoftimit të **OT** sipas paragrafit 3.5.1(c)iii, është paraqitur përsëritja e shkeljes materiale nga ana e **Palës Dështuese** e të njëjtës dispozitë relevante të **Rregullave të Tregut**; dhe
- v. **OT** i ka dhënë një njoftim **Palës Dështuese** për një shkelje të përsëritur dhe ka skaduar perioda prej shtatë (7) **Ditë Pune** pas këtij njoftimi; ose

(d) kur:

- i. **Pala Dështuese** i suspendon pagesat e borxheve të veta ose e pranon pamundësinë e saj për të paguar borxhet e veta; ose

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 49 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- ii. **Pala Dështuese** nuk është në gjendje t'i paguajë borxhet e veta ose është propozuar ndonjë aranzhim vullnetar për këto borxhe ose ka hyrë në ndonjë strukturë tjetër organizative (përveç për qëllim të rindërtimit të mirëbesimit të mundësisë së pagimit apo është shkrirë në një kompani tjetër); ose
 - iii. **Pala Dështuese** e ka bartur tek një palë tjetër tërë ose një pjesë të aseteve të veta ose ka marrëveshje për bartje të aseteve; ose
 - iv. **Pala Dështuese** e ka pranuar një urdhëresë administrative; ose
 - v. **Pala Dështuese** anashkalon ndonjë vendim për zgjidhje alternative (përveç për qëllim të rindërtimit të mirëbesimit të mundësisë së pagimit apo është shkrirë në një kompani tjetër); ose
- (e) kur **Licenca** e lëshuar për **Palën Dështuese** ka skaduar apo është revokuar ose për çfarëdo arsye tjetër pushon të jetë në fuqi.
- 3.5.2 Për nevoja të paragrafit 3.5.1(b)i dhe paragrafit 3.5.1(c)i një shkelje e paqëllimshme e dispozitave të **Rregullave të Tregut** përjashtohet kur **Rregullat e Tregut** japin ndonjë mundësi tjetër të korrigjimit të një shkelje të tillë dhe që një korrigjim i tillë konsiderohet adekuat për këto rrethana.
- 3.5.3 Për nevoja të paragrafit 3.5.1(b)i dhe paragrafit 3.5.1(c)i një shkelje është shkelje materiale e dispozitave të caktuara, atëherë dhe vetëm atëherë kur shkelja e një dispozite materiale është e qëllimshme apo e papërgjegjshme, ose kur në rast të ndonjë dispozite tjetër si rezultat i shkeljes një **Palë** tjetër mund të bëjë shkelje të ndonjë dispozite materiale të **Rregullave të Tregut**, ndonjë kërkesë legale apo shkakton ndonjë detyrim material ose shpenzim që tejkalon vlerën €1000.

3.6 Pasojat e Dështimit

- 3.6.1 Pas paraqitjes së një **Dështimi**, dhe në çdo kohë derisa vazhdon një **Dështim** i tillë, pasi të ketë marrë aprovimin me shkrim nga **ZRrE, OT** mund të ndërmarrë një ose më shumë nga hapat vijues përderisa një **Dështim** i tillë ekziston dhe vazhdon të ekzistojë (për aq kohë sa e konsideron të mjaftueshme duke marrë parasysh të gjitha rrethanat e **Dështimit**):
- (a) do t'i jap **Palës Dështuese** një **Njoftim për Përjashtim**, që për pasojë ka përjashtimin e **Palës** nga **Rregullat e Tregut**, nga data e specifikuar në njoftim (që mund të jetë data kur është dorëzuar njoftimi apo ndonjë datë pas kësaj date);

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 50 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) do të publikojë **Njoftimin për Përjashtim** (duke u referuar në nenin 3.6);
 - (c) do të vendosë kufizime tjera ndaj aktiviteteve tregtuese të **Palës Dështuese** për të mos lejuar rritjen e borxhit;
 - (d) do të pezullojë një ose më shumë nga të drejtat sipas paragrafit 3.6.2 për **Palën Dështuese**, (pas konsultimeve paraprake ose aprovimit sipas paragrafit 3.6.1), për një periudhë kohore që **OT** e konsideron të arsyeshme dhe atë në përgjithësi ose në mënyrë graduale, tërësisht ose pjesërisht;
 - (e) do të kërkojë nga **OST** ose nga **OSSH** (sipas rastit) **De-energizimin** e stabilimenteve të **Palës Dështuese** (dhe çdo **Palë** e tillë në mënyrë të parevokueshme dhe të pakushtëzuar pranon **De-energizimin**).
- 3.6.2 Të drejtat e referuara në paragrafin 3.6.1(c) janë:
- (a) e drejta për dorëzimin e **Nominimeve Kontraktuale** dhe **Nominimeve Fizike**,
 - (b) e drejta për dorëzimin e **Ofertave për Blerje** dhe **Ofertave për Shitje**, dhe
 - (c) e drejta për pranimin e raporteve të tregut dhe të dhënave të tregut.
- 3.6.3 Ndërmarrja e cilit do hap sipas paragrafit 3.6.1 nga ana e **OT** ndaj **Palës Dështuese** nuk duhet të ndikojë ose ndryshojë detyrimet e saj sipas **Rregullave të Tregut** (që janë paraqitur në periodat para dhe pas datës kur është ndërmarrë një hap i tillë) dhe pa marrë parasysh të kaluarën, **Pala Dështuese** do të jetë përgjegjëse për pagesën e të gjitha obligimeve (duke përfshirë taksat) që kërkohen nga ajo sipas **Rregullave të Tregut** për detyrimet e tregtimeve dhe shumat tjera të parave para **De-energizimit** të stabilimenteve të **Palës Dështuese** dhe/ose **Pala Dështuese** pushon të jetë **Palë** sipas 3.6.1(a).
- 3.6.4 Pas kërkesës nga ana e **OT** sipas 3.6.1(e), **OST** dhe çdo **OSSH** kanë të drejtat e nevojshme të kryejnë ose prokurojnë **De-energizimin** e stabilimenteve.
- 3.6.5 Në përputhje me çdo urdhëresë për **De-energizimin** e stabilimenteve ose pajisjeve, të dhënë në paragrafin 3.6.1(e)
- (a) **OST** dhe/ose **OSSH** (sipas rastit) duhet të bëjnë përpjekje të arsyeshme për të përmbushur urdhëresën (ose prokurojnë këtë shërbim) sa më shpejtë që të jetë e mundur; dhe

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 51 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) **OST** dhe/ose **OSSH** do ta dëmshpërblejë **OT** për çfarëdo detyrimi, humbje ose dëmtimi që mund t'i shkaktohen **OT** nga mosekzekutimi i **De-energizimit të Palës Dështuese**.
- 3.6.6 Dispozitat e nenit 3.6 nuk paragjykojnë asnjë të drejtë tjetër ose kompensim që shkaktohen në rast se **Pala Dështuese** nuk ka vepruar në përputhje me kërkesat e **Rregullave të Tregut**.
- 3.6.7 Kur **OT** i jep një **Pale Dështuese** një **Njoftim për Përrjashtim**, që hyn në fuqi nga data e caktuar në njoftim, **Pala Dështuese** do të përjashtohet nga obligimi me **Rregullat e Tregut** dhe pjesa tjetër e paragrafit 3.6.1 do të aplikohet.
- 3.6.8 Dhënia e një **Njoftimi për Përrjashtim** dhe aplikimi i paragrafit 3.6.3 nuk do të ndikojnë në të drejtat dhe obligimet e **OT** dhe **Palës Dështuese** sipas **Rregullave të Tregut** (duke përfshirë edhe të drejtat dhe obligimet në krahasim me **Dështimin**, dhe në krahasim me shumat e parave që duhet paguar nga **Pala Dështuese** përfshirë kamatat, të drejtat dhe obligimet që rrjedhin nga cilado dispozitë e **Rregullave të Tregut** në lidhje me pushimin nga obligimi me **Rregullat e Tregut të Palës Dështuese**) që janë shkaktuar deri në datën që referohet në paragrafin 3.6.1(a), të cilat do të vazhdojnë të mbeten në fuqi pa marrë parasysh atë paragraf.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 52 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

4 Komunikimet Operative

4.1 Dispozitat e Përgjithshme

- 4.1.1 Përveç obligimit të **Palëve** që të veprojnë në përputhje me dispozitat e **Kodit të Rrjetit** për komunikimin e të dhënave operative me **OST**, **Palët** duhet të sigurojnë pajisje të besueshme për komunikime me **OT** që i plotësojnë kërkesat minimale të parashtruara në këtë nen.
- 4.1.2 **OT** do të përpilojë dhe publikojë protokollet e interfejsit për komunikimin e **Palëve** me softuerin e **Barazimit Përfundimtar** duke përdorur standardet ndërkombëtare.
- 4.1.3 Çdo kërkesë për **OT** që ka të bëjë me publikimin e informatave, të dhënave ose rezultateve duhet të përfshijë publikimin e informatave relevante duke shfrytëzuar mediat e shtypura, internetin ose zonën publike të sistemit të **Barazimit Përfundimtar** sipas nevojës.

4.2 Komunikimi në raste të jashtëzakonshme

- 4.2.1 **Palët** dhe **OT** do të bëjnë përpjekje të arsyeshme për të siguruar që shkëmbimi i informatave të parapara sipas **Rregullave të Tregut**, gjithmonë të bëhet në mënyrën siç është specifikuar me protokollet e interfejsit.
- 4.2.2 Në rastet kur **OT** ose cilado **Palë** tjetër nuk është në gjendje të përdorë mjetet e përshkruara të komunikimit, secila palë duhet të bashkëpunojë që të sigurojë shkëmbimin e informatave brenda afateve të specifikuara sipas **Rregullave të Tregut**.
- 4.2.3 Dështimi i sigurimit të informatave në kohën e caktuar nuk do të konsiderohet **Forcë Madhore**, përveç në qoftë se pamundësia për sigurimin e informatave shkaktohet nga **Forca Madhore** që zgjatë gjatë tërë periodës në të cilën **Palë** kishte rastin për sigurimin e të dhënave.

4.3 Pajisjet Komunikuese

- 4.3.1 Çdo **Palë** duhet të jetë përgjegjëse për sigurimin dhe mirëmbajtjen (në shpenzime të **Palës**) e pajisjeve si: telefonit, faksit, dhe pajisjeve tjera komunikuese.
- 4.3.2 Çdo **Palë** duhet të sigurojë mirëmbajtjen (në shpenzime të **Palës**) e të gjitha pajisjeve kompjuterike për të mundësuar shkëmbimet e të dhënave përmes postës elektronike ndërmjet **OT** dhe **Palëve**. Aty ku vendosen

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 53 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

pajisje të veçanta, ato do të përdoren nga ana e **Palës** vetëm për komunikime me softuerin e **Barazimit Përfundimtar**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 54 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

5 Kërkesat për Matjet

5.1 Agjenti për Administrimin e Matjeve

- 5.1.1 Me qëllim të procesimit të një numri të madh të të **Dhënave Matëse** që grumbullohen nga **Sistemet Matëse** të kyçura në **Sistemin e Transmetimit** ose **Sistemin e Shpërndarjes** para përdorimit të tyre në kalkulimet e **Barazimit Përfundimtar, OT** në emër të **OSSH** dhe **OST** do të themelojë zyrën, **Agjenti për Administrimin e Matjeve (AAM)**.
- 5.1.2 **AAM** do të jetë përgjegjës për detyrat vijuese:
- (a) themelimin e **Bazës së Matjeve** të referuar në nenin 5.2,
 - (b) përpilimin e **Procedurave të Rregullave të Tregut** për Leximin, Aprovimin dhe Vlerësimin e Matjeve në emër të **OT**
 - (c) përpilimin e një procedure për caktimin e energjisë totale të konsumuar në **Sistemin e Shpërndarjes** nëpërmjet **Sistemeve Matëse Interval** dhe **Sistemeve Matëse Jo-interval**;
 - (d) përpilimin e një procedure për caktimin **Energjisë së Matur** për çdo **Njësi Balancuese** të kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes** dhe të regjistruar te një **Furnizues**, që mund të përfshijë grumbullimin e të dhënave matëse për **Sistemet Matëse Interval** dhe **Sistemet Matëse Jo-Interval**;
 - (e) përpilimin e një procedure për përcaktimin e **Të Dhënave të Matjeve të Korrigjuara** që rrjedhin nga leximet e mëvonshme të **Sistemeve Matëse Jo-interval**;
 - (f) përpilimin e një orari sipas së cilit të dhënat e duhura transferohen tek **OT** me kohë, me qëllim që t'i mundësojnë **OT** ekzekutimin e **Barazimit Përfundimtar** në përputhje me **Orarin e Barazimit Përfundimtar**; dhe
 - (g) publikimin dhe konsultimin për procedurat e zhvilluara, dorëzimin e tyre tek ZRrE për miratim dhe azhurnimin e tyre.
- 5.1.3 Në përputhje me orarin e përcaktuar në paragrafin 5.1.2(f), **AAM** i dorëzon te **OT** për **Barazim Përfundimtar** vlerat e **Energjisë së Matur** orë për orë dhe vlerat e korrigjuara për çdo **Njësi Balancuese**.

5.2 Baza e Matjeve

- 5.2.1 **AAM** është përgjegjës për mirëmbajtjen e bazës së informatave për **Sistemet Matëse** dhe **Njehsorët** e kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes** ose

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 55 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Sistemin e Transmetimit. Është përgjegjësi e çdo **Pale** që të ofrojë informata për kompletimin dhe azhurnimin e **Bazës së Matjeve**.

5.2.2 Për çdo **Sistem Matës** në **Bazën e Matjeve**, duhet të mirëmbahen informatat vijuese:

- (a) numri referent unik i **Sistemit Matës** që i caktohet nga ana e **AAM**;
- (b) identiteti i **Palës Tregtare (I Regjistruari)** e cila ka kontraktuar importin ose eksportin e energjisë nëpërmes atij **Sistemi Matës**;
- (c) nëse **Konsumatori** i regjistruar në **Sistemin Matës** është **Konsumator në Nevojë** dhe detalet për numrin e regjistrimit që OSSH i mban për te;
- (d) nëse **Konsumatori** është i kualifikuar për **Shërbim Universal**
- (e) identiteti i çdo **Njehsori** (kur ekziston) që kërkohet të regjistrojë rrjedhat e energjisë;
- (f) informatën nëse **Njehsori** regjistron rrjedhat e energjisë nga Burimi i Ripërtëritshëm i Energjisë që përkrahet me “Rregullën për Skemën Mbështetëse për të cilën është Lëshuar Certifikata e Originës dhe Procedurën për Pranim në Skemën Mbështetëse”;
- (g) informatën nëse **Sistemi Matës** është **Sistem Matës Interval** apo **Sistem Matës Jo-interval**;
- (h) nëse ekziston **Marrëveshja për Alokimin e Matjeve** valide;
- (i) vlerën e llogaritur të **Sasisë Vjetore të Energjisë** për këtë **Sistem Matës**;

5.2.3 Për çdo **Njehsor** në **Bazën e Matjeve**, duhet të mirëmbahen informatat vijuese:

- (a) Numri referent unik i **Njehsorit (NUNj)**, që i caktohet nga **Operatori i Rrjetit** relevant;
- (b) Numri Referent i **Sistemit Matës** tek i cili është caktuar **Njehsori**;
- (c) **Drejtimi i Rrjedhave**;
- (d) statusi i **Njehsorit (Njehsor me Lexim Interval** apo **Njehsor me Lexim Jo-interval)**; dhe
- (e) informatat për karakteristikat fizike të **Njehsorit** dhe pajisjeve përcjellëse për transmetimin e informatave, si mund të kërkohet në **Kodin e Matjeve**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 56 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

5.2.4 **Prodhuesit** e energjisë së Ripërtëritshme të kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes** dhe që nuk kanë nevojë për **Licencë**, mund të zgjedhin se a do të veprojnë si **Të Regjistruar** për **Njehsorët** e regjistruar në **Bazën e Matjeve** apo do të merren vesh me ndonjë **Furnizues të Licencuar** që ai të ketë këtë përgjegjësi.

5.3 Regjistrimi i Njehsorëve

5.3.1 Të gjitha **Pajisjet Matëse** të çdo **Sistemi Matës** që kërkohen për nevoja të **Rregullave të Tregut** duhet të regjistrohen në përputhje me kërkesat e **Kodit të Matjes** përkatës dhe aty ku është e nevojshme të regjistrohen edhe në bazën e themeluar nga **AAM**.

5.3.2 Nga **Palët** kërkohet që të regjistrojnë relacionet dhe konfigurimet ndërmjet leximeve të **Njehsorëve** ashtu që të mund të realizohen në mënyrë korrekte grumbullimet e duhura për të lehtësuar tregtimin dhe **Barazimin Përfundimtar** në përputhje me procedurat relevante.

5.3.3 Vetëm **Sistemet Matëse** të cilat janë regjistruar në mënyrë të drejtë dhe në përputhje me paragrafin 5.3.1 do të përdoren si madhësi hyrëse në **Barazimin Përfundimtar**.

5.4 Pajisjet Matëse

5.4.1 Dizajni teknik dhe standardet operuese minimale për **Sistemet Matëse** që përdoren për **Barazimin Përfundimtar** janë përcaktuar në **Kodin e Matjeve** përkatës.

5.4.2 Kur kërkohet që **Sistemi Matës** të jetë **Sistem Matës Interval** atëherë **Pajisjet Matëse** në të gjithë **Njehsorët** në **Sistemin Matës** duhet të jenë në gjendje të regjistrojnë energjinë elektrike që ka rrjedhur nëpër këta **Njehsorë**, në çdo interval kohor, në mënyrë që të përcaktohet **Energjia e Matur** që ka rrjedhur nëpër atë **Sistem Matës** gjatë një **Periode të Barazimit Përfundimtar**. Kjo informatë duhet t'i dorëzohet **OT** në orarin e definuar në **Rregullat e Tregut**.

5.4.3 **Operatorët e Rrjetit** janë përgjegjës për sigurimin, instalimin dhe mirëmbajtjen e **Pajisjeve Matëse** dhe pajisjeve përcjellëse për ruajtjen dhe transmetimin e matjeve siç specifikohet në **Kodin e Matjes** përkatës dhe në përputhje me paragrafin 5.4.2 .

5.4.4 Nëse nga **Konsumatori** kërkohet që **Sistemi Matës** të jetë **Sistem Matës Interval** atëherë me kërkesën e **Konsumatorit, Operatori i Rrjetit** përkatës (**OST** ose **OSSH**, sipas rastit) menjëherë do të ndërmerr hapa për të siguruar instalimin e pajisjeve të nevojshme sa më shpejtë të jetë e

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 57 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

mundur, por mungesa e një pajisjeje të tillë nuk do ta parandalojë **Konsumatorin** të furnizohet nga një **Furnizues** që nuk është **Furnizuesi Publik**. Në qoftë se **Sistemi Matës** është në përputhshmëri me **Kodin e Matjes** relevant para kërkesës së **Konsumatorit** për instalimin e **Sistemi Matës Interval** atëherë **Operatori i Rrjetit** relevant mund të shtyjë instalimin deri sa **Konsumatori** të mos paguaj një kosto të arsyeshme për një instalim të tillë.

- 5.4.5 Asgjë nuk e përjashton instalimin e **Pajisjeve Matëse** me standard më të lartë se sa standardi që kërkohet me **Rregullat e Tregut**.
- 5.4.6 **Palët Tregtare** duhet të lejojnë dhe lehtësojnë qasjen e **OST** ose **OSSH** në nënstacionet e tyre me qëllim që të lexojnë **Njehsorët** në përputhje me **Kodin e Matjes** ose **Kodin e Matjes të Shpërndarjes**.
- 5.4.7 Në përputhje me procedurat relevante, **Palët Tregtare** do të informojnë me kohë **OST** ose **OSSH** për detalet e konfigurimit të njehsorit duke përfshirë vendin e instalimit të **Njehsorit**, **Palën** përgjegjëse dhe procesin e qasjes në nënstacion.
- 5.4.8 Pesë (5) **Ditë Pune** pas rrjedhës fizike të energjisë elektrike **AAM** do t'i dërgojë çdo **Pale** gjendjen e **Energjisë së Matur** për **Sistemet Matëse Intervale** të regjistruara në **Llogaritë** e tyre.

5.5 Të Dhënat Matëse të Prodhuesit

- 5.5.1 Në çdo **Kufi Komercial** të çdo **Njësie Gjeneruese** me **Operatorin e Rrjetit** përkatës, që mund të jetë **OST** ose **OSSH**, kërkohet të instalohet një **Sistem Matës**, si definohet në **Kodin e Matjes** përkatës.
- 5.5.2 Për nevoja të **Barazimit Përfundimtar**, **Operatori i Rrjetit** përkatës duhet t'i dorëzojë **OT** në kohë të duhur **Të Dhënat Matëse** nga të gjitha **Sistemet Matëse** sipas paragrafit 5.5.1.
- 5.5.3 Në qoftë se të dhënat nuk janë konfirmuar dhe dorëzuar në kohën e paraparë sipas paragrafit 5.5.2, atëherë **Operatori i Rrjetit** përkatës duhet të dorëzojë **Të Dhënat Matëse** të përafuara që do të përdoren për **Barazimin Përfundimtar**. Në qoftë se **Të Dhënat Matëse** që kanë munguar janë konfirmuar më vonë, atëherë duhet të bëhen korrigjime në **Barazimin Përfundimtar** në përputhje me nenin 16.9.

5.6 Të Dhënat Matëse të Interkonektorit

- 5.6.1 Për çdo **Importues/Eksportues (Konsumatorit me Shumicë)** në çdo **Interkonektor** do të regjistrohet një **Njësi Balancuese**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 58 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

5.6.2 **OST**, për nevoja të **Barazimit Përfundimtar**, duhet t'i dorëzojë **OT** të gjitha **Nominimet Interkonektive** të konfirmuara për të gjitha **Njësitë Balancuese** (të cilat **OT** do t'i konsiderojë si **Të Dhëna Matëse**) sipas paragrafit 5.6.1.

5.6.3 Në qoftë se **Të Dhënat Matëse** nuk janë konfirmuar dhe dorëzuar në kohën e duhur, atëherë **OST** duhet të dorëzojë **Të Dhënat Matëse** të përafuara që do të përdoren për **Barazimin Përfundimtar**. Në qoftë se **Të Dhënat Matëse**, si kërkohet në paragrafin 5.6.2, që kanë munguar janë konfirmuar më vonë atëherë do të bëhen korrigjimet në **Barazimin Përfundimtar** në përputhje me nenin 16.9.

5.7 Të Dhënat Matëse të Shpërndarjes

5.7.1 Në çdo **Kufi Komercial** ndërmjet **OST** dhe **OSSh** kërkohet një **Sistem Matës**.

5.7.2 **OST**, për nevoja të **Barazimit Përfundimtar**, duhet t'i dorëzojë **OT** të gjitha **Të Dhënat Matëse** të nevojshme nga të gjitha **Sistemet Matëse** të specifikuar në paragrafin 5.7.1.

5.7.3 Në qoftë se të dhënat nuk janë konfirmuar dhe dorëzuar në kohën e duhur si kërkohet në paragrafin 5.7.2, **OST** duhet të dorëzojë **Të Dhënat Matëse** të përafuara që do të përdoren për **Barazimin Përfundimtar**. Në qoftë se **Të Dhënat Matëse** që kanë munguar janë konfirmuar më vonë atëherë do të bëhen korrigjimet në **Barazimin Përfundimtar** në përputhje me nenin 16.9.

5.8 Të Dhënat Matëse të Konsumatorit

5.8.1 Në çdo pikë kyçese të çdo **Konsumatori** në **Rrjetin e Transmetimit** ose **Rrjetin e Shpërndarjes** duhet të jetë i instaluar një **Sistem Matës**.

5.8.2 Përveç në qoftë se lejohet në mënyrë decitive me **Rregullat e Tregut**, një **Sistem Matës** mund të përfshijë vetëm **Njehsorët** ku stabilimentet prodhuese të energjisë elektrike ose stabilimentet që furnizohen me energji elektrike janë:

- (a) në pronësi ose në shfrytëzim nga një person i vetëm juridik;
- (b) në afërsi gjeografike me njëra tjetrën;
- (c) të përfshira në të njëjtën hapësirë; dhe

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 59 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (d) që i shërbejnë njëra tjetrës në ndonjë mënyrë të nevojshme dhe të dobishme.
- 5.8.3 Me përjashtim të **Sistemeve Matëse Jo-intervale** që ende janë në procesin e regjistrimit në **Bazën e Matjeve, Operatori i Rrjetit** përkatës, për nevoja të **Barazimit Përfundimtar**, duhet t'i dorëzojë **AAM** në kohë të duhur **Të Dhënat Matëse** të nevojshme nga të gjitha **Sistemet Matëse** sipas paragrafit 5.8.1.
- 5.8.4 **Operatori i Rrjetit të Shpërndarjes**, për nevoja të **Barazimit Përfundimtar** duhet t'i dorëzojë **AAM** të gjitha të dhënat e nevojshme për energjinë që i atribuohen një **Sistemi Matës Jo-interval**.
- 5.8.5 Në qoftë se nuk janë konfirmuar dhe dorëzuar në kohën e duhur, në përputhje me paragrafin 5.8.3 **Operatori i Rrjetit** përkatës do të bëjë përafrimin e **Të Dhënave Matëse** të kërkuara dhe këto do të jenë meritore për **Barazimin Përfundimtar**. Në qoftë se **Të Dhënat Matëse** që kanë munguar janë konfirmuar më vonë atëherë do të bëhen korrigjimet në **Barazimin Përfundimtar** në përputhje me nenin 16.9.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 60 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

6 Ndërrimi i Furnizuesit

6.1 Procesi i Transferimit të Konsumatorëve

- 6.1.1 Kurdo që **Furnizuesi (Furnizuesi Propozues)** kërkon të bëhet **I Regjistruar** për një **Sistem Matës** ekzistues, atëherë **Furnizuesi Propozues** duhet të:
- (a) njoftojë **AAM** për:
 - i. identitetin e **Sistemit Matës** të propozuar për transferim;
 - ii. propozimi i **Datës së Transferimit**, që nuk guxon të jetë më shumë se njëzet e një (21) **Ditë** pas datës së njoftimit; dhe
 - (b) garantojë **OT** se posedon (ose do të posedojë në **Datën e Transferimit**) kontratën për furnizimin e një **Konsumatori** si një **Furnizues** i vetëm ose si **Furnizues** në bashkë-furnizim me **Furnizues** tjerë në përputhje me **Marrëveshjen për Alokimin e Matjeve** të dorëzuar në përputhje me paragrafin 6.4.
- 6.1.2 Brenda tri (3) **Ditë Pune** pas pranimi të njoftimit të dorëzuar sipas paragrafit 6.1.1(a) **AAM** do të njoftojë **Furnizuesin Aktual** për datën e propozuar të transferimit përfshirë edhe identifikimin e **Furnizuesit Propozues** dhe do ti ofroj **Furnizuesit Propozues** detallet në lidhje me **Konsumatorin** e regjistruar në **Bazën e Matjeve** duke përfshirë (por jo duke u kufizuar) statusin e **Konsumatorit** në lidhje me **Konsumatorin në Nevojë** dhe **Shërbimin Universal**.
- 6.1.3 Në qoftë se **Furnizuesi Aktual** me të drejtë konsideron se, në **Datën e Transferimit** të propozuar, edhe më tutje është i obliguar sipas kontratës me **Furnizuesin Aktual**, atëherë brenda pesë (5) **Ditë Pune** nga pranimi i njoftimit të referuar në paragrafin 6.1.2 mund të dorëzojë një njoftim për **Kundërshtim të Transferimit** tek **AAM** duke dhënë një të një nga arsyet për refuzim të specifikuar në këtë paragraf.
- 6.1.4 Në qoftë se **AAM** pranon një kundërshtim të vlefshëm për transferim të dorëzuar brenda afatit të caktuar kohor, **AAM** njofton **Furnizuesin Propozues** dhe **Rregullatorin** për **Kundërshtimin e Transferimit** brenda tri (3) **Ditë Pune** me:
- (a) arsyet e dhëna në **Kundërshtimin e Transferimit**; dhe
 - (b) identitetin e **Furnizuesit Aktual**.
- 6.1.5 Në çdo kohë një **Furnizues Aktual** i cili ka dorëzuar një njoftim për **Kundërshtim të Transferimit** mund të njoftojë **AAM** se dëshiron ta

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 61 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

tërheqë njoftimin për **Kundërshtim të Transferimit** të referuar në paragrafin 6.1.3 dhe pastaj **AAM** do ta njoftojë **Furnizuesin Propozues** që njoftimi për **Kundërshtim të Transferimit** nuk është më në fuqi.

- 6.1.6 Në datën kur **Baza e Matjeve** do të ndryshohet nga **AAM** për të reflektuar faktin që **Furnizuesi Propozues** ose do të jetë i vetmi **I Regjistruar** nga fillimi i asaj dite ose do të jetë **I Regjistruar** bashkërisht në përputhje me paragrafin 6.4 dhe do ti dorëzoj njoftimet respektivisht **Operatorit të Tregut, Furnizuesit(ve) Ekzistues** dhe **Furnizuesit Propozues**:
- 6.1.7 Nga **Data e Transferimit të Konsumatorit, Operatori i Tregut** do të sigurohet që të **Dhënat Matëse** nga **Sistemi Matës** relevant janë përdorur në kalkulimet e **Barazimit Përfundimtar** në **Llogarinë e Furnizuesit Propozues** nga fillimi i ditës së referuar në atë njoftim dhe do të regjistroj, sa më shpejt që është e mundur, të **Dhënat Matëse** për njehsorin e transferuar nga data e transferit, kur këto lexime kërkohen **Furnizuesi Propozues** për nevoja të zhvillimit të biznesit me **Konsumatorët**.
- 6.1.8 Në qoftë se **ZRrE** konsideron (për shkak të ankesës nga **Furnizuesi Ekzistues** i mëparshëm ose për ndonjë arsye tjetër) që **Furnizuesi Ekzistues** i mëparshëm ka të drejtë të jetë **I Regjistruar** në një **Sistem Matës** specifik dhe lëshon një njoftim ku kërkon që transferimi të anulohet, atëherë **AAM** do të sigurohet që regjistrimi i kërkuar të bëhet në datën e caktuar nga **ZRrE** dhe do t'i njoftojë të gjitha **Palët** për atë se transferimi është kthyer në gjendjen e mëparme dhe se **Data e Transferimit** të propozuar do të jetë data e caktuar nga **ZRrE**. Për evitimin e dyshimeve, çdo kompensim për çfarëdo transferi të gabueshëm do të zgjidhet ndërmjet **Palëve** nën drejtimin e **Rregullatorit** dhe nuk do të jetë përgjegjësi e **OT** ose **AAM**
- 6.1.9 Të gjitha **Sistemet Matëse** të reja në objektet e **Konsumatorit** duhet të instalohen nga ana e operatorit relevant të rrjetit ku është i kyçur **Konsumatori** në përputhje me **Kodin e Matjes** përkatës.

6.2 Ndërrimi Grupor i Furnizuesit

- 6.2.1 Aty ku dakordohet ndërmjet **Furnizuesve** që një portfolio e **Konsumatorëve** duhet të transferohet ndërmjet **Furnizuesve** atëherë transferimi i portfolios do ti njoftohet **AAM** i cili do të njoftoj **OT** që **Sistemi Matës** në portfolio do të ketë **Furnizuesin** e ri të regjistruar si **I Regjistruari për Njehsor**.
- 6.2.2 Aty ku **Furnizuesi Ekzistues** nuk mundet më tutje të furnizoj **Konsumatorët** e tij, pasi të njoftohet nga **Rregullatori**, atëherë portfolio i tij do të ri-regjistrohet në **Llogarinë** e regjistruar me **Furnizuesin e Mundësisë së**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 62 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Fundit duke përfshirë datën në të cilën është realizuar transferimi dhe **AAM** do të njoftoj **Konsumatorët** e ndikuar nga kjo ngjarje.

- 6.2.3 Pranohet fakti që nuk do të ketë matje fillestare specifike për **Konsumatorët** gjatë transferimit në grup dhe që përafrimi i matjeve fillestare të nevojshme do të jetë përgjegjësi e **Furnizuesit** të ri.

6.3 Konsumatori pa Furnizues

- 6.3.1 Kur **AAM** konstaton se një **Konsumator** nuk është i regjistruar me asnjë **Furnizues** atëherë **AAM** do të njoftoj **Furnizuesin e Mundësisë së Fundit** dhe menjëherë do ta regjistroj këtë **Konsumator** në **Llogarinë e Furnizuesit të Mundësisë së Fundit** dhe do të shënoj datën e transferimit dhe do të kërkoj që leximi fillestar i njehsorit të bëhet nga **Sistemi Matës i Konsumatorit** sa më shpejt që jetë e mundur pas transferimit.

6.4 Rasti me më shumë Furnizues në një Njehsor

- 6.4.1 Në përputhje me Ligjin për Energjinë Elektrike, **Konsumatori** ka të drejt të përmbyllë kontrata me më shumë se një **Furnizues**. Aty ku **Furnizuesi Propozues** propozon se do të jetë **Furnizuesi** i dytë (ose pasues) në **Sistemin Matës të Konsumatorit** atëherë **Furnizuesi Propozues** duhet të dorëzoj **Marrëveshjen për Alokimin e Matjeve** të nënshkruar nga **Konsumatori**.
- 6.4.2 Pas pranimit të **Marrëveshjes për Alokimin e Matjeve**, **AAM** do ti dorëzoj **OT** një kopje të kësaj marrëveshje brenda [tri (3)] **Ditë Pune** nga dita e pranimit dhe **OT** do ti tregoj **AAM** brenda [tri (3)] **Ditë Pune** se a mund të implementohet kjo **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** nga ana e **OT**, duke cekur arsyet për të cilat kjo marrëveshje nuk mund të implementohet.
- 6.4.3 **AAM** do ta këshilloj **Furnizuesin Propozues** për vendimin e **OT** në lidhje me **Marrëveshjen për Alokimin e Matjeve** të propozuar dhe **Furnizuesi Propozues** mund të dorëzoj **OT** për vlerësim një **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** të korrigjuar.
- 6.4.4 Asnjë **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** nuk do të implementohet nga **OT** deri në datën e cila është së paku [katërmbëdhjetë (14)] ditë pasi që **OT** i është dorëzuar një **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** valide.
- 6.4.5 Në rastet kur nuk është realizuar **Marrëveshja për Alokimin e Matjeve** valide alokimi i plotë i **Energjisë së Matur** do ti alokohet **Furnizuesit Ekzistues**. Aty ku **Marrëveshja për Alokimin e Matjeve** e propozuar mendohet të zëvendësoj **Marrëveshjen për Alokimin e Matjeve** ekzistuese **OT** do të vazhdoj të shfrytëzoj **Marrëveshjen për Alokimin e Matjeve**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 63 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

ekzistuese deri [katërmbëdhjetë (14)] ditë pasi që **OT** i është dorëzuar një **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** zëvendësuese valide.

6.5 Tërheqja e Furnizuesit nga Marrëveshja për Alokimin e Matjeve ekzistuese

- 6.5.1 Në çdo kohë, një **Furnizues** mund ta njoftoj **AAM** se dëshiron të tërhiqet nga **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** duke dhënë një njoftim së paku (njëzet e një), 21 ditë para. Nga data e njoftimit të **Furnizuesit** në tërheqje, ky **Furnizues** do të pushoj alokimin e **Energjisë së Matur** për të, **Furnizuesi** në tërheqje do të pushoj të jetë **Furnizues i Regjistruar** në **Sistemin Matës** dhe **Marrëveshja për Alokimin e Matjeve** do të pushoj së qeni valide.
- 6.5.2 Në rastet kur **Marrëveshja për Alokimin e Matjeve** valide nuk ekziston atëherë, derisa të realizohet një **Marrëveshje për Alokimin e Matjeve** e re, **OT** do të alokoj **Energjinë e Matur** në pjesë të barabarta tek **Furnizuesit** tjerë të regjistruar në atë **Sistem Matës**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 64 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

7 Alokimi dhe Tregtimi i Kapaciteteve Interkonektive

7.1 Dispozitat e Përgjithshme

- 7.1.1 Është përgjegjësi e **OST** dhe **OT** zhvillimi i procedurave dhe përgjegjësi e **OST** alokimi dhe nominimi i shfrytëzimit të **Kapaciteteve Interkonektive** në **Interkonektorë**. Procedura Operative për alokimin e kapaciteteve transmetuese është e aprovuar, ndërsa procedurat tjera shitesë që rregullojnë këtë çështje, do të zhvillohen dhe aprovohen në ndërkohë. Këto procedura mund të jenë të përshkruara në një ose më shumë **Procedura të Rregullave të Tregut** apo të zëvendësohen me procedura regjionale të aprovuara paraprakisht nga **ZRrE. OST** e Kosovës është aksionarë në **SEE CAO** dhe do ta shfrytëzojë atë si agjent në kryerjen e obligimeve që kanë të bëjnë me ankandin, alokimimin dhe transferin e **Të Drejtave të Transferit Fizik**.
- 7.1.2 Në veçanti këto procedura do të sigurojnë që **Kapacitetet Transmetuese në Disponim (KTD)** në **Interkonektorët** përkatës të mund të përcaktohen për çdo periudë të alokimit dhe këto **Kapacitete Transmetuese në Disponim (KTD)** në **Interkonektorët** përkatës do t'i njoftohen **SEE CAO**.

7.2 Regjistri i Kapaciteteve Interkonektive

- 7.2.1 Çdo **Palë Tregtare** që vepron me **Funksionin Pjesëmarrës** si **Tregtar Ndërkufitar** dhe i cili dëshiron të fitojë, tregtojë ose shfrytëzojë të drejtat për kapacitetet në **Interkonektorë**, së pari duhet të aplikojë për regjistrim në **Regjistrin e Kapaciteteve Interkonektive** që mbahet nga **OT**. Për sqarim, vetëm **Tregtarët Ndërkufitar** mund të regjistrohen në **Regjistrin e Kapaciteteve Interkonektive**.
- 7.2.2 Çdo **Tregtar Ndërkufitar** që dëshiron të tërhiqet nga **Regjistri i Kapaciteteve Interkonektive** këtë mund ta bëjë në përputhje me procedurën relevante.
- 7.2.3 Në kushte të jashtëzakonshme (të specifikuar në procedurën relevante), **OT** mund t'ia kufizojë të drejtën një **Tregtari Ndërkufitar** për të marrë pjesë në **Ankandet e Kapaciteteve Interkonektive** dhe në këtë rast **OT** menjëherë do ta informojë me shkrim **Palën**.
- 7.2.4 **SEE CAO** është entitet i pranuar për alokimin e **Të Drejtave të Transferit Fizik** dhe **OST** do të informojë **SEE CAO** për **Palët** e regjistruara në **Regjistrin e Kapaciteteve Interkonektive** me qëllim që t'iu lejohet **Palëve** që të marrin pjesë në ankandet e organizuara nga **SEE CAO**, por **Palët** duhet gjithashtu të regjistrohen në përputhje me rregullat për alokim të

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 65 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

SEE CAO në mënyrë që të marrin pjesë në ankandin e organizuar nga **SEE CAO**.

7.3 Ankandet e Kapaciteteve Interkonektive

7.3.1 **Ankandet e Kapaciteteve Interkonektive** do të kryhen nga **SEE CAO** në pajtueshmëri me rregullat e saj dhe **SEE CAO** do të njoftojë **OST** (i cili pastaj do të njoftojë **OT**) me rezultatet e alokimit të **Të Drejtave të Transferit Fizik**.

7.4 Tregtimi i Të Drejtave të Transferit Fizik

7.4.1 Të gjitha aktivitetet e tregtimit dhe të transferit të **Të Drejtave të Transferit Fizik** do të kryhen nga **SEE CAO** në pajtueshmëri me rregullat e saj dhe **SEE CAO** do të njoftojë **OST** (e cila pastaj do të njoftojë **OT**) me rezultatet e alokimit të **Të Drejtave të Transferit Fizik**.

7.5 Veprimet e Pjesëmarrësit në Ankand

7.5.1 Nëse **OST** informohet nga **SEE CAO** që ndonjë **Tregtar Ndërkufitar** ka kryer veprime apo është sjellë në atë mënyrë që kërcënon se do të ndikojë negativisht në konkurrencën dhe Procesin e Ankandit, ose kërcënon se do të prishë Procesin e Ankandit ose Transparencën, kosto-efektivitetin ose lojalitetin, atëherë **OST** do të informojë **ZRrE** për aktivitete të tilla dhe do të zbatojë çdo instruksion të **ZRrE** që ka të bëjë me pjesëmarrjen në të ardhmen të **Tregtarit Ndërkufitar** në ankandin e **Të Drejtave të Transferit Fizik**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 66 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

8 Garancioni Financiar

8.1 Procedura për Garancionin Financiar

- 8.1.1 Para se një **Palë Tregtare** të mund të dorëzojë **Nominimet Kontraktuale, Nominimet Fizike, Ofertat për Shitje dhe/ose Ofertat për Blerje**, sipas **Rregullave të Tregut**, duhet të dëshmojë që ka **Garancion Financiar** adekuat në favor të **OT**.
- 8.1.2 **OT** do të publikojë dhe do të azhurnojë një procedurë që mbulon çështjet për **Garancionin Financiar**, e cila do të detalizojë procedurat për:
- (a) kalkulimin e nivelit të **Garancionit Financiar** që një **Palë Tregtare** duhet ta ketë;
 - (b) dëshminë që **Garancioni Financiar** është në favor të **OT**;
 - (c) monitorimin e mjaftueshmërisë së **Garancionit Financiar**;
 - (d) kërkesat për rritjen ose zvogëlimin e nivelit të **Garancionit Financiar** të **Palës Tregtare**; dhe
 - (e) kufizimin e aktiviteteve të **Palës Tregtare** kur **Garancioni Financiar** nuk është adekuat.
- 8.1.3 **OT** do të mbajë një regjistër të **Garancioneve Financiare** që kërkohet për çdo **Palë Tregtare**. Asgjë nuk e kufizon **Palën Tregtare** që vlera e **Garancionit Financiar** të jetë më e madhe se vlera minimale e kërkuar.

8.2 Kalkulimi i nivelit të Garancionit Financiar

- 8.2.1 **Procedura e Rregullave të Tregut** për **Garancionin Financiar** do të parashtrijë metodologjinë për kalkulimin e nivelit minimal të **Garancionit Financiar** të cilin duhet ta ketë çdo **Palë Tregtare**; Metodologjia do të aplikojë principet vijuese:
- (a) Vlera minimale e **Garancionit Financiar** që **Furnizuesi** duhet ta ketë, do të merr parasysh:
 - i. pritjet e arsyeshme të nivelit të **Çmimit të Jobalancit** në të ardhmen;
 - ii. **SVE** totale e **Sistemeve Matëse** të regjistruara te **Furnizuesi**; dhe
 - iii. një pasqyrë historike për të gjithë **Furnizuesit** që nuk kanë kontraktuar sasi të mjaftuar;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 67 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) Vlera minimale e **Garancionit Financiar** që **Prodhuesi** duhet të ketë (për qëllime të Nenit 8, do të përfshihen edhe pronarët e **Njësive Gjeneruese të BRE**), do të merr parasysh:
- i. pritjet e arsyeshme për nivelin e **Çmimit të Jobalancit** në të ardhmen; dhe
 - ii. një pasqyrë historike të ndalesave të paplanifikuara para **Kohës së Mbylljes së Tregut** për **Njësitë Gjeneruese** të regjistruara tek ai;
- (c) vlera minimale e **Garancionit Financiar** që një **Konsumator me Shumicë** duhet ta ketë, duhet të merr parasysh:
- i. pritjet e arsyeshme për nivelin e **Çmimit të Jobalancit** në të ardhmen; dhe
 - ii. pasqyrën historike të blerjes së energjisë nga ana e **Konsumatorit me Shumicë**;
- (d) vlera minimale e **Garancionit Financiar** që një **Tregtar Ndërkufitar** duhet ta ketë, do të jetë zero pa marrë parasysh ndonjë **Garancion Financiar** tjetër që mund të kërkohet nga ana e **OST** në lidhje me blerjen e **Të Drejtave të Transferit Fizik**.
- 8.2.2 **OT** do të njoftojë çdo **Palë Tregtare** për vlerën e kërkuar minimale për **Garancionin Financiar** dhe kjo vlerë minimale do të aplikohet deri sa të rikalkulohet nga ana e **OT** ose derisa **OT** të njoftohet nga **ZRrE** se do të aplikohet vlera minimale më e vogël e **Garancionit Financiar**, për shkak të një kërkesë të parashtruar nga **Pala Tregtare**.

8.3 Deponimi i Garancionit Financiar

- 8.3.1 **Procedura e Rregullave të Tregut** për **Garancionin Financiar** do të përcaktojë format standarde që do të përdoren si garancion i pakthyesëm dhe të specifikojë llojet e instrumenteve adekuate të **Garancionit Financiar**, që mund të jenë:
- (a) para të gatshme; dhe
 - (b) garancionet e parevokueshme bankare.
- 8.3.2 Të gjitha instrumentet financiare do të regjistrohen në regjistrin e **Garancionit Financiar** të mbajtur nga **OT** duke përfshirë edhe informata të tilla si: data e skadimit.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 68 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

8.4 Monitorimi i Garancionit Financiar

- 8.4.1 Jo më shpesh se një herë në muaj, **OT** do të monitorojë:
- (a) **Garancionin Financiar** të deponuar nga çdo **Palë Tregtare**; dhe
 - (b) Vlerën minimale të **Garancionit Financiar** të kërkuar nga çdo **Palë Tregtare** krahasuar me vlerën e detyrimeve për të cilat **PPB** i **Palës Tregtare** është faturuar dhe që **PPB** ia kishte atribuuar kësaj **Palë Tregtare** në ekzekutimin e fundit të **Barazimit Përfundimtar** (dhe paraprak).
- 8.4.2 Kurdo që niveli i **Garancionit Financiar** konsiderohet joadekuat, **OT** do ta njoftojë menjëherë **Palën Tregtare** e cila do të ketë në dispozicion tri (3) **Ditë Pune** për të korigjuar situatën.
- 8.4.3 Në qoftë se **OT** beson se vlera e **Garancionit Financiar** të **Palës Tregtare** nuk është adekuate, **OT** do ta njoftojë **Palën Tregtare** se e ka bërë rikalkulimin e vlerës minimale të **Garancionit Financiar**.
- 8.4.4 Kur një **Palë Tregtare** me arsye beson se vlera minimale e **Garancionit Financiar** e llogaritur nga ana e **OT** është shumë e lartë, atëherë ajo mund të kërkojë rikalkulimin e vlerës minimale të **Garancionit Financiar** dhe në qoftë se **Garancioni Financiar** është i mbivlerësuar, **OT** do të mundësojë zvogëlimin ose korigjimin e këtyre instrumenteve financiare për vlerën e tejkaluar.

8.5 Pasojat e Garancionit Financiar joadekuat

- 8.5.1 Në qoftë se pas një periode prej tre (3) **Ditë Pune** nga njoftimi nga ana e **OT** se **Pala Tregtare** disponon **Garancion Financiar** joadekuat, atëherë **OT** do t'i dorëzojë **Palës Tregtare** një njoftim se ajo ka bërë shkelje materiale të **Rregullave të Tregut** sipas paragrafit 3.5.1(b)iii.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 69 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

PJESA II: OPERIMI I SISTEMIT

9 Parashikimi një Ditë Para (D-1)

9.1 Parashikimi i Konsumit Nacional

9.1.1 Në (D-1) deri në orën 09:00 (ose i reviduar pastaj sipas **Orarit të Tregtimit**) **OST** do informojë **OT** mbi parashikimin e konsumit total të sistemit orë për orë për ditën që vjen, në përputhje me **Orarin e Tregtimit**, përfshirë së paku:

- (a) Parashikimin e konsumit për çdo orë (në MW) si shumë e të gjitha pikave dalëse nga **Sistemi Transmetues** përfshirë edhe injektimin e parashikuar të **Prodhuesve** të kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes**; dhe
- (b) margjinën e kërkuar të sistemit (në MW) për **Rezervën për Restaurimin e Frekuencës** dhe për **Rezervën Zëvendësuese**.

9.1.2 Kur është e nevojshme, **OST** do të azhurnojë parashikimin e tij në ditën D dhe do ta informojë **OT** për vlerat e reja dhe pastaj **OT** do të publikojë vlerat e azhuruara.

9.2 Publikimi

9.2.1 Informatat e siguruara sipas këtij seksioni, sa më shpejt që të jetë e mundur [09:30] të (D-1) (ose informatat që janë azhurnuar më vonë sipas **Orarit të Tregtimit**), do të publikohen nga **OS** posa të jenë të disponueshme, dhe më së voni deri në orën 12:30 të (D-1).

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 70 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

10 Nominimet Interkonektive

10.1 Kapaciteti Transmetues në Disponim

- 10.1.1 Kapacitetet **Interkonektive** të dhëna në **Ankandet e Kapaciteteve Interkonektive** garantojnë në kushtet normale të operimit të sistemit.
- 10.1.2 **OST** ka të drejtën që të kufizojë ose anulojë të drejtën për shfrytëzimin e kapacitetit **Interkonektiv** vetëm në rastet e çrregullimeve në sistem dhe për nevoja të sigurisë së sistemit të deklaruar nga **OST**. Në këto rrethana, **OST** do të informojë **OT**, i cili do t'i njoftojë **Tregtarët Ndërkufitar** se të drejtat e tyre për shfrytëzimin e kapacitetit **Interkonektiv** mund të reduktohen, duke cekur arsyet dhe kohëzgjatjen e reduktimit.
- 10.1.3 Fituesit e **Të Drejtave për Transferin Fizik** nuk janë të autorizuar të pretendojnë dëmshpërblim për dëmet e shkaktuara nga anulimi ose kufizimi për arsyet e theksuara në paragrafin 10.1.2.
- 10.1.4 **OST** do të njoftojë **OT** për kthimin në kushte normale të operimit të sistemit dhe **OT** do të publikojë këtë informatë të rëndësishme për të gjithë **Tregtarët Ndërkufitarë**.

10.2 Nominimet Interkonektive

- 10.2.1 **Palët Tregtare** me **Funksionin Pjesëmarrës** si **Tregtarë Ndërkufitar** (nëse janë licencuar si të tillë) duhet t'i dërgojnë **OT** në ora 8:30 të D-1, **Nominimet Interkonektive** për rrjedhat e tyre preliminare për çdo **Interkonektor** (import dhe eksport) për çdo orë të ditës D (ose sipas **Orarit të Tregtimit** të reviduar) nëse:
- (a) **Palët Tregtare** janë të regjistruara në **Regjistrin e Kapaciteteve Interkonektive**;
 - (b) **Palët Tregtare** zotërojnë **Të Drejtat e Transferit Fizik** për një drejtim import/eksport në **Interkonektorin** përkatës (sipas rastit).
- 10.2.2 **Nominimi Interkonektiv** do të pranohet nëse është në harmoni me paragrafin 10.2.1. Në qoftë se nominimi nuk pranohet atëherë përmes kanaleve komunikuese të parashtruara në nenin 4.1, **OT** do të njoftojë **Palën Tregtare** se **Nominimi Interkonektiv** është refuzuar, dhe **OT** do t'i japë arsyet për refuzim.
- 10.2.3 Në përputhje me procedurën relevante **Tregtarët Ndërkufitarë** do të njoftohen një ditë para nëse:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 71 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) **Nominimet Interkonektive** përputhen me **Kapacitetet Transmetuese në Disponim**;
 - (b) ka tepricë të **Kapaciteteve Interkonektive** (në MW) për një drejtim dhe kufi specifik, për cilëndo **Periodë** specifike të **Barazimit Përfundimtar**; ose
 - (c) ka mungesë të **Kapaciteteve Interkonektive** (në MW) për një drejtim dhe kufi specifik, për cilëndo **Periodë** specifike të **Barazimit Përfundimtar**.
- 10.2.4 Në rast të mungesës së **Kapaciteteve Interkonektive**, **OT** do të kufizojë **Nominimet Interkonektive** në përputhje me procedurën relevante.
- 10.2.5 Pasi të jenë finalizuar **Nominimet Interkonektive** (të reviduara në qoftë se është e nevojshme), ato do të publikohen nga ana e **OT** deri në orën 9:30 të D-1 (ose sipas **Orarit të Tregtimit** të reviduar). **OT** do t'i dërgojë **OST** transferin kumulativ në **Interkonektor** të nominuar për çdo drejtim për secilin **Interkonektor**.
- 10.2.6 Pasi që **OST** të ketë informuar **OT** se **Nominimet Interkonektive** janë konfirmuar, **OT** do t'i informojë **Tregtarët Ndërkufitarë** se **Nominimet Interkonektive** të tyre tani janë të konfirmuara.
- 10.2.7 Në rast se ka teprica të **Kapacitetit Interkonektiv**, ose në rast se ndonjë **Kapacitet Interkonektiv** bëhet i disponueshëm për një ankand të ardhshëm, **OT** do të pranojë një **Nominim Interkonektiv** të ri apo të reviduar të dorëzuar nga **PPB**.
- 10.2.8 **OT** do të bëjë përpjekje të arsyeshme që të konfirmojë dhe miratojë **Nominimet Interkonektive** pasuese, ashtu që ato të mund të inkorporohen në Programin e Zonës Rregulluese të **OST**.

10.3 Dispozita e Shfrytëzimit ose Shitjes së të Drejtës për Transferin Fizik

- 10.3.1 Në harmoni me procedurat e përpiluara nga **SEE CAO**, **OST** do të informojë **SEE CAO** për të gjitha **Të Drejtat e Transferit Fizik** të pashfrytëzuara dhe **SEE CAO** do të aplikojë dispozitat që kanë të bëjnë me kapacitetet e pashfrytëzuara. **OST** do të pranojë **Nominimin** në **Interkonektor** nga **Tregtari Ndërkufitar** i cili mund të vërtetojë (ose për të cilin ka njoftim nga **SEE CAO**) se u janë alokuar **Të Drejtat e Transferit Fizik** në ditën D para **Kohës së Mbylljes së Tregut**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 72 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

11 Nominimet Fizike, Nominimet Kontraktuale, Ofertat për Shitje dhe Ofertat për Blerje

11.1 Dorëzimi i Nominimeve Fizike

- 11.1.1 **Nominimet Fizike** do t'i dorëzohen **OT** dhe **OST** nga çdo **Palë Tregtare** që ka të regjistruar **Sistemin Matës** relevant në **Llogarinë e Injektivit** dhe **Llogarinë Dalëse** për çdo **Njësi Balancuese**, në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut për Nominimet Fizike** të publikuara nga ana e **OT**.
- 11.1.2 **Njësi Balancuese** do të jenë:
- (a) **Njësitë Gjeneruese;**
 - (b) Centralet me erë me kapacitet të instaluar jo më të vogël se dhjetë (10) MW;
 - (c) **Sistemet Matëse të Konsumatorëve** të kyçur në **Sistemin e Transmetimit;**
 - (d) **Konsumatorët** individualë, ose një grup i **Konsumatorëve** të kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes** që me **Furnizuesin** e tyre kanë kontraktuar pjesëmarrjen në **Mekanizmin Balancues;**
 - (e) **Tregtarët Ndërkufitarë** të regjistruar në një **Interkonektor** përmes mbajtjes së **Të Drejtave të Transferit Fizik;** dhe
 - (f) **Sistemet Matëse** të mbetura të **Konsumatorëve**, për çdo **Furnizues**, që nuk përfshihen në paragrafin (d).
- 11.1.3 Çdo **Palë Tregtare** do të dorëzojë **Nominimin Fizik** (XN_{bj}) si vlerë mesatare në MW për orë për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** për ditën D deri në orën 11:00 të ditës D-1 (ose si përcaktohet ndryshe në **Orarin e Tregtimit**), për çdo **Njësi Balancuese "b"** (përveç për **Njësitë Balancuese të Tregtarëve Ndërkufitarë**) të regjistruar tek ajo **Palë Tregtare**.
- 11.1.4 **OST** do të dorëzojë **Nominimet Interkonektive** të konfirmuara (XN_{bj}), si vlerë mesatare në MW për orë të përcaktuara në përputhje me paragrafin 10.2.6 për çdo **Njësi Balancuese të Tregtarëve Ndërkufitarë "b"** si **Nominime Fizike** për **Njësinë Balancuese "b"** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** të ditës D deri në orën 11:00 të D-1 ose si specifikohet në **Orarin e Tregtimit**.
- 11.1.5 Për eliminimin e dyshimeve, një **Nominim Fizik** i bërë në emër të një **Njësie Gjeneruese** ose **Njësie Balancuese** të një **Tregtari Ndërkufitar** që

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 73 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

është duke importuar energji do të regjistrohet si MW pozitiv ndërsa një **Nominim Fizik** i bërë në emër të një **Njësie Balancuese** të **Furnizimit** ose një **Njësie Balancuese** të një **Tregtari Ndërkufitar** që është duke eksportuar energji do të regjistrohet si MW negativ.

- 11.1.6 **Nominimi Fizik** dorëzohet nga **Pala Tregtare** nëpërmes formës dhe pajisjeve komunikuese të përcaktuara nga **OST**, si vlerë në MW, për një **Periodë** të caktuar të **Barazimit Përfundimtar** dhe do të interpretohet si injektim ose dalje mesatare në kufirin e **Sistemit të Transmetimit** gjatë **Periodës** së caktuar të **Barazimit Përfundimtar**.
- 11.1.7 **OST** do të verifikojë çdo **Nominim Fizik** sipas **Parametrave Dinamik të Dispeçimit** dhe nëse e sheh të arsyeshme do të njoftojë **Palën Tregtare** se **Nominimi Fizik** për **Njësine Balancuese** relevante nuk është në përputhje me këta parametra dhe do të udhëzojë **OT** që ta refuzojë këtë **Nominim Fizik** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** në të cilën ky **Nominim Fizik** nuk është në përputhje me **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** dhe **OT** do të ftojë **Palën Tregtare** që të bëjë ri-dorëzimin e tij.
- 11.1.8 **Nominimi Fizik** mbetet valid për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** derisa të zëvendësohet me një **Nominim Fizik** valid të dorëzuar më vonë.
- 11.1.9 Nga **Palët Tregtare** kërkohet që të ndihmojnë **OST** në kryerjen e obligimeve ndaj **ENTSO-E** për minimizimin e **Devjimeve të Paqëllimshme**. **Palët Tregtare** janë përgjegjëse të sigurojnë që injektimi dhe konsumi momental të jetë sa më afër vlerës që është nominuar tek **OT** nga ana e tyre.

11.2 Dorëzimi i Nominimeve Kontraktuale

- 11.2.1 **Palët Tregtare** i dorëzojnë **OT Nominimet Kontraktuale** në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut** për **Nominimet Kontraktuale**.
- 11.2.2 **OST** dorëzon **Nominimin Kontraktual** për blerjen e humbjeve sipas një **Kontrate të Shërbimeve Ndhmëse** për **Humbjet në Transmetim** për **Llogarinë Tregtare të OST**, dhe **OSSH** dorëzon **Nominimin Kontraktual** për blerjen e energjisë për mbulimin **Humbjeve në Shpërndarje** për **Llogarinë Tregtare të OSSH**.
- 11.2.3 **OST** dorëzon **Nominimin Kontraktual** për blerje ose shitje të energjisë, që duhet për të realizuar **Programin e Kompensimit** sipas një **Kontrate të Shërbimeve Ndhmëse** për **Programin e Kompensimit** për **Llogarinë Balancuese të OST**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 74 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 11.2.4 **Palët Tregtare** duhet t'i dorëzojnë të gjitha **Nominimet Kontraktuale** për ditën D deri në **Kohën e Mbylljes së Tregut** të ditës paraprake, (D-1).
- 11.2.5 **Nominimet Kontraktuale** duhet të dorëzohen nga çdo **Palë Tregtare** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** si specifikohet në **Orarin e Tregtimit**.
- 11.2.6 Në çdo kohë pas Mbylljes së Tregut në D-1, **Nominimet Kontraktuale** në D mund të dorëzohen nga një **Palë Tregtare** (duke përfshirë **Njësitë Gjeneruese BRE të Rregulluara** ose **Njësitë Gjeneruese BRE në Skemën Mbështetëse**) në përputhje me Procedurën e Rregullave të Tregut për **Nominimet Kontraktuale** dhe **Orarin e Tregtimit**, për tregun D
- 11.2.7 Çdo **Nominim Kontraktual** për ditën D duhet të specifikojë:
- (a) identitetin e **Llogarisë "A"** të **Palës Tregtare** që nominon;
 - (b) identitetin e **Llogarisë së Injektimit, Llogarisë Dalëse** ose llogarisë së **OST** të palës tjetër kontraktuale në nominim;
 - (c) Energjinë në MWh ($E_{K_{A_i}}$) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"**; dhe
 - (d) nëse importon ose eksporton energji **Pala Tregtare** ose **OST** (sipas rastit) në çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**.
- 11.2.8 **Nominimi Kontraktual** do të miratohet nga ana e **OT**, atëherë kur nominimi i dorëzuar nga pala tjetër kontraktuale sipas paragrafit 11.2.7(b) përputhet me **Nominimin Kontraktual**. Nëse **Nominimet Kontraktuale** janë përputhur, **OT** do të njoftojë secilën **Palë** se nominimet janë të harmonizuara.

11.3 Nominimet e Harmonizuara

- 11.3.1 Pas dorëzimit të **Nominimeve Fizike, Nominimeve Kontraktuale** dhe **Kohës së Mbylljes së Tregut një ditë para (D-1)**, **OT** do të bëjë një kontroll verifikues dhe çdo **Palë Tregtare** do t'i dorëzojë një raport ku identifikon **Nominimet Fizike** dhe **Nominimet Kontraktuale** që janë pranuar dhe **Nominimet Fizike** dhe **Nominimet Kontraktuale** që janë miratuar.
- 11.3.2 **OT** nuk do të bëjë miratimin e **Nominimeve Fizike** dhe **Nominimeve Kontraktuale** për një **Periodë të Barazimit Përfundimtar** në qoftë se:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 75 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) **Nominimi Fizik** nuk është konsistent me **Parametrat Dinamik të Dispeçimit të Njesisë Balancuese** (përveç **Njesisë Balancuese** të një **Tregtari Ndërkufitar**);
- (b) Shuma e rrjedhave të energjisë e të gjitha **Nominimeve Kontraktuale** (për **Llogari të Injektivit** ose për **Llogari Dalëse**), të shprehura në MWh për orë, nuk përputhet me shumën e energjisë që duhet liferuar ose marrë sipas **Nominimeve Fizike** të të gjitha **Njësive Balancuese** të regjistruara në atë **Llogari**.
- (c) **Nominimet Kontraktuale** të palëve homologe nuk përputhen
- 11.3.3 **OT** do të informoj **Palën Tregtare** në qoftë se **Nominimet Kontraktuale** të dorëzuara nuk mund të harmonizohen nga pala homologe dhe do të kërkoj nga **Palët Tregtare** që bënë korrigjimin e nominimeve para **Kohës së Mbylljes së Tregut** në D-1 dhe do ta përsëris të njëjtën gjë para **Kohës së Mbylljes së Tregut** në D, për **Nominimet Fizike** të reja dhe **Nominimet Kontraktuale** të reja të dorëzuara.
- 11.3.4 Në qoftë se në **Kohën e Mbylljes së Tregut** në D-1 ose **Kohën e Mbylljes së Tregut** harmonizimi nuk është arritur, **OT** do të aplikoj rregullën vijuese me qëllim të harmonizimit të nominimit.
- (a) Në rastin kur vlerat për cilëndo **Periodë të Barazimit Përfundimtarë** dallojnë, do të aplikohet vlera më ulët;
- (b) Në rastin kur vlerat për cilëndo **Periodë të Barazimit Përfundimtarë** kanë parashenja të ndryshme, do të aplikohen vlerat zero.
- 11.3.5 **PPB** mund të dorëzojnë pa kufizim **Nominimet Fizike** dhe **Nominimet Kontraktuale** deri në **Kohën e Mbylljes së Tregut** në D-1 dhe pastaj ata mund të dorëzojnë **Nominimet Fizike** të reja dhe **Nominimet Kontraktuale** të reja pa kufizim deri në **Kohën e Mbylljes së Tregut** në D.
- 11.3.6 Nëse, gjatë procesit për konfirmimin e **Nominimeve Interkonektive** në përputhje me rregullat e **ENTSO-E**, **OST** dakordohet me **PPB** për ndryshimet në **Nominimet Interkonektive** të dorëzuara, atëherë **OST** do të bëjë ndryshimet në **Nominimet Kontraktuale** dhe në **Nominimet Fizike** për **Njësinë Balancuese** specifike dhe këto ndryshime do të pranohen nga ana e **OT** si nominime valide përkundër skadimit të **Kohës së Mbylljes së Tregut** në D-1.
- 11.3.7 **PPB** mund të dorëzojnë **Nominimet Fizike** dhe **Nominimet Kontraktuale** për një jo-Ditë Pune në Ditën e Punës para jo-Ditës së Punës.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 76 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

11.3.8 **OT** do të monitorojë **PPB** duke krahasuar realizimin me **Nominimet Fizike**, dhe në rast të mos-përputhjeve të vazhdueshme ekstreme do të ndër marrë veprimet që i konsideron të nevojshme, duke përfshirë (por jo edhe duke u kufizuar vetëm në):

- (a) publikimin e detaleve të jo-korrektësisë; dhe
- (b) referimin e çështjes te **ZRrE** për zgjidhjen e saj.

11.4 Nominimet brenda ditore (D)

11.4.1 Në çdo kohë pas **Kohës të Mbylljes së Tregut** një ditë para (D-1) dhe deri në **Kohën e Mbylljes së Tregut** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** të aplikueshme, një **Palë Tregtare** (duke përfshirë edhe **Njësitë Gjeneruese BRE të Rregulluara** ose **Njësitë Gjeneruese BRE** nga Skema Mbështetëse) mund t'i dorëzojnë **OT, Nominimet Fizike** dhe **Nominimet Kontraktuale** të reja.

11.4.2 Në **Kohën e Mbylljes së Tregut**, **OT** do të realizoj verifikimin e njëjtë të validimit të referuar në paragrafin 11.3.1 dhe do të aplikohen kushtet e paragrafit 11.3.2. për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtarë**.

11.5 Tregu Një Ditë Para (D-1)

11.5.1 **Operatori i Tregut** është përgjegjës për **Tregun e Organizuar të Energjisë Elektrike**. Në rastet ku një treg i tillë emerohet nga **OT**, operatori i **Tregut të Organizuar të Energjisë Elektrike** mund të autorizohet të dorëzoj **Nominimet Kontraktuale** në emër të **Palëve Tregtare** duke shfrytëzuar tregun e emeruar dhe **Nominimet Kontraktuale** do të mbeten valide pa marrë parasyshë se a janë të harmonizuara me **Nominimet Fizike**.

11.5.2 Për më tepër, në qoftë se **OT** e emëron Bursën e Shqipërisë për Energjinë Elektrike (Albanian Power Exchange) si një **Treg të Organizuar për Energjinë Elektrike** për nevoja të tregtimit në një ditë para (D-1) dhe/ose tregtimit brenda-ditor (D) atëherë Bursa e Shqipërisë për Energjinë Elektrike do të realizoj të gjitha funksionet e nevojshme për pranimin e Ofertave për Blerje dhe Ofertave për Shitje në këto tregje dhe **Palët Tregtare** në Kosovë dakordohen që të obligohen me rregullat e përcaktuara nga Bursa e Shqipërisë për Energjinë Elektrike në raport me këto tregtime dhe pranimin e të gjitha **Nominimeve Kontraktuale** të dorëzuara tek **OT** në emër të tyre nga ana e Bursës së Shqipërisë për Energjinë Elektrike. Përveç kësaj:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 77 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) Territori i Kosovës do të formoj një zonë të vetme të ndarë nga zona ofertuese e Shqipërisë dhe do të formoj një çmim të veçantë të tregut sipas rregullave të Bursës së Shqipërisë për Energjinë Elektrike;
 - (b) Bursa e Shqipërisë për Energjinë Elektrike do të realizoj një kalkulim të integritit të tregut (market coupling) për administrimin e alokimit të **KTD** dhe për **Nominimet Interkonektive** për të bërë optimizimin e rrjedhave të fuqisë ndërmjet Shqipërisë dhe Kosovës dhe për të minimizuar diferencën e çmimeve ndërmjet tregjeve; dhe;
 - (c) **OST** dhe **OT** do të ofrojnë të gjithë bashkëpunimin e nevojshëm me Bursën e Shqipërisë për Energjinë Elektrike për tu siguruar që tregtimet e realizuara në Bursën e Shqipërisë për Energjinë Elektrike që përfshijnë **Palët Tregtare** nga Kosova mund të ekzekutohen edhe në rastet kur tregtimet përfshijnë edhe importet dhe eksportet kontraktuale të energjisë elektrike ndërmjet Kosovës dhe Shqipërisë.
- 11.5.3 Kur një **Nominim Kontraktual** i dorëzuar në emër të një **Pale Tregtare** nuk është harmonizuar me **Nominimin Fizik** të dorëzuar nga kjo **Palë Tregtare** deri në **Kohën e Mbylljes së Tregut** në D-1 ose (si mund të jetë rasti) në **Kohën e Mbylljes së Tregut**, atëherë **OT** do ta njoftoj **OST** dhe **Rregullatorin** për këtë dhe do ta këshilloj **Palë Tregtare** për këtë ngjarje dhe që **Pala Tregtare** mund të konsiderohet që ka bërë shkelje materiale të **Rregullave të Tregut** në qoftë se përsëritë dështimin për harmonizimin **Nominimeve Fizike** dhe **Kontraktuale** të identifikuar.

11.6 Dorëzimi i Ofertave për Blerje dhe Ofertave për Shitje

- 11.6.1 **Ofertat për Blerje** dhe **Ofertat për Shitje** përmbajnë çmimet e **Ofertave për Blerje** ($\zeta O B_{bj}$) dhe çmimet e **Ofertave për Shitje** ($\zeta O S h_{bj}$) respektivisht dhe i dorëzohen **OT** dhe **OST**, për çdo Ditë dhe për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"**, nga **Palët Tregtare** që kanë të regjistruar **Llogari të Injektivit** ose **Llogari Dalëse** për çdo **Njësi Balancuese "b"** të aftë për pranimin e pavarur të urdhëresave pa ndikuar në pozicionin e **Barazimit Përfundimtar të Palëve Tregtare** tjera.
- 11.6.2 Kur **Tregtarët Ndërkufitarë** i dorëzojnë **Ofertat për Shitje** ose **Ofertat për Blerje** në **Mekanizmin Balancues** në përputhje me marrëveshjet ndërmjet dy **OST** relevante, këto do të pranohen vetëm në qoftë se dëshmojnë se zotërojnë **Të Drejtat e Transferit Fizik** të nevojshme, si përshkruhet në nenin 7, për transferimin e **Ofertave për Shitje** ose **Ofertave për Blerje**.
- 11.6.3 **Prodhuesit** dorëzojnë **Ofertat për Blerje** të energjisë nga **OST** me çmim të **Ofertave për Blerje** dhe të zvoglojnë prodhimin e tyre. **Furnizuesit** i

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 78 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

dorëzojnë **OST Ofertat për Blerje** të energjisë me çmim të **Ofertave për Blerje** dhe të rrisin konsumin e tyre. **Tregtarët Ndërkufitarë** i dorëzojnë **OST Ofertat për Blerje** të energjisë me çmim të **Ofertave për Blerje** për të zvogëluar importet e tyre ose për të rritur eksportet e tyre. Një **Aktivizim i Ofertës për Blerje** nga ana e **OST** do të nënkuptojë zvogëlimin e prodhimit nga ana e **Prodhuesit** (ose rritjen e konsumit nga ana e **Furnizuesit**) për mesataren e specifikuar të MW nën nivelin e **Nominimit Fizik**.

- 11.6.4 **Prodhuesit** dorëzojnë **Ofertat për Shitje** të energjisë **OST** me çmim të **Ofertës për Shitje** për të rritur prodhimin. **Furnizuesit** dorëzojnë **Ofertat për Shitje** të energjisë **OST** me çmim të **Ofertave për Shitje** për të zvogëluar konsumin e energjisë. **Tregtarët Ndërkufitarë** dorëzojnë **Ofertat për Shitje** të energjisë **OST** me çmim të **Ofertave për Shitje** për të rritur importet e tyre ose për të zvogëluar eksportet e tyre. Një **Aktivizim i Ofertës për Shitje** nga ana e **OST** nënkupton rritjen e prodhimit nga ana e **Prodhuesit** (ose zvogëlimin e konsumit nga ana e **Furnizuesit**) për mesataren e specifikuar të MW mbi nivelin e **Nominimit Fizik**.
- 11.6.5 Një **Palë Tregtare** mund të dorëzojë vetëm nga një çmim për **Ofertë për Blerje** apo **Ofertë për Shitje** për një **Njësi Balancuese** specifike për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**, që është çmimi për të cilin **Njësia Balancuese** do të zvogëlojë ose rrisë prodhimin (dhe rrisë ose zvogëlojë konsumin e tij në rastin e **Furnizuesit**), varësisht nga pozita e **Nominimit Fizik** të saj.
- 11.6.6 Të gjitha çmimet e **Ofertave për Blerje** dhe **Ofertave për Shitje** duhet të dorëzohen deri në **Kohën e Mbylljes së Tregut** në D-1 të ditës para ditës për të cilën aplikohen çmimet e **Ofertave për Blerje** dhe **Ofertave për Shitje** dhe nuk mund të ndryshohen më vonë.
- 11.6.7 Për një **Njësi Balancuese** të tipit të definuar në paragrafin 11.1.2(f), çmimi i **Ofertës për Shitje** do të regjistrohet në **Barazimin Përfundimtar** si **Çmimi i Kompensimit për Shkyçje të Ngarkesës**. **Çmimi i Kompensimit për Shkyçje të Ngarkesës** do të propozohet nga **Paneli Shqyrtues** dhe do të aprovohet nga **ZRrE** para përdorimit në kalkulimet e **Barazimit Përfundimtar**. **Paneli Shqyrtues** duhet të merr parasysh:
- (a) kushtet ekonomike në Kosovë;
 - (b) kushtet ekzistuese në tregun regional të energjisë elektrike; dhe
 - (c) stimulimet e nevojshme për minimizimin e reduktimeve të konsumit të Kosovës.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 79 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

11.6.8 **Palët e Posaçme** janë të obliguara që të dorëzojnë **Oferta për Blerje** dhe **Oferta për Shitje** për të gjitha **Njësitë Balancuese** që kanë mundësi të rregullimit të pavarur.

11.6.9 **Palët Tregtare** duhet ta dinë se **OT** e rezervon të drejtën për monitorimin e nivelit të çmimeve të ofruara në **Mekanizmin Balancues** dhe kur beson me arsye se çmimet janë jo të drejta do t'a informojë **ZRrE**. **OT** mund të mirëmbajë një model për llogaritjen e çmimeve të **Ofertave për Shitje** dhe **Ofertave për Blerje** që mund të priten nga **Palët** në tregun konkurrues.

11.7 Parashikimi mujor i Furnizuesit

11.7.1 Deri në ditën e [njëzet e pestë (25)] të çdo muaji kalendarik ($m-1$), çdo **Furnizues** duhet të dorëzoj një **Parashikim Mujor** (QF_{Am}) tek **OT** për marrjen e pritshme të konsumatorëve për një muaj para.

11.7.2 **OT** do të bëjë rishikimin e dorëzuar nga çdo **Furnizues** dhe do të bëjë përshtatjet e parashikimeve të **Furnizuesve** ose do ti ndërroj me parashikimet e veta në rastet kur **Furnizuesi** dështon të dorëzoj **Parashikimin Mujor** deri në datën e caktuar dhe kur beson me arsye se **Parashikimi Mujor** relevant është jo i saktë, dhe e informon **Furnizuesin** për vendimin e tij dhe arsyet për marrjen e këtij vendimi.

11.7.3 **OT** do të bëjë mbledhjen e **Parashikimeve Mujore** të të gjithë **Furnizuesve** dhe do të kalkuloj **Përpjesën e BRE për Furnizuesin** ($PPFB_{Am}$) për **Furnizuesin "A"** për muajin " m " duke pjesëtuar **Parashikimin Mujor** të **Furnizuesit "A"** me shumën e **Parashikimeve Mujore**.

11.8 Prodhimi nga BRE

11.8.1 Çdo **Njësi Gjeneruese BRE** do t'i dorëzoj **OT** një **Nominim Kontraktual** dhe **Nominimin Fizik** të harmonizuar për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtarë "j"** një ditë para në përputhje me Marrëveshjen për Blerjen e Energjisë të nënshkruar ndërmjet **Njësisë Gjeneruese BRE** dhe **OT**, të cilën **OT** do ta regjistroj në **Llogarinë e OT për BRE**.

11.8.2 **OT** do ta mbledhë totalin e energjisë së nominuar dhe do të deklaroj **Nominimet Fizike** të nevojshme për **Llogarinë e OT për BRE** dhe do të dorëzoj **Nominimet Kontraktuale** për çdo **Llogari të Furnizuesit "A"** ku sasia e shfrytëzuar për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** do të kalkulohet me formulën:

$$EK_{Aj} = \left(\sum_b EK_{bj} \right) * PPFB_{Am}$$

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 80 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Ku:

EK_{bj} është **Nominimi Kontraktual** për **Njësinë Gjeneruese BRE “b”** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** i kalkuluar në përputhje me paragrafin 11.8.1; dhe

$PPFB_{Am}$ është **Përpjesa e BRE për Furnizuesin për Furnizuesin “A”** për muajin “m” e kalkuluar në përputhje me paragrafin **Error! Reference source not found.**

11.8.3 **OT** do ta njoftoj menjëherë çdo **Furnizues** për **Nominimet Kontraktuale** të bëra në emër të saj në përputhje me paragrafin 11.8.2.

11.8.4 **Njësitë Gjeneruese BRE** mund të dorëzojnë **Nominime Kontraktuale** dhe **Nominime Fizike** të reviduara deri në tri orë para aplikimit të cilësdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**. **OT** do të përsëris procedurat e specifikuar në paragrafët 11.8.1 deri 11.8.3 për të krijuar **Nominime Kontraktuale** të reja me **Furnizuesit**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 81 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

12 Mekanizmi Balancues

12.1 Parametrat Dinamik të Dispeçimit

- 12.1.1 **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** duhet t'i jepen **OST** për çdo **Njësi Balancuese** nga **Pala Tregtare** në **Llogarinë e Injektimit** ose **Llogarinë Dalëse** të së cilës është e regjistruar.
- 12.1.2 **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** do t'i komunikohen **OST** në përputhje me dispozitat e **Kodit të Rrjetit**.
- 12.1.3 **OST** do të sigurojë që çdo **Aktivizim i Ofertës për Blerje** ose **Aktivizim i Ofertës për Shitje** është i realizueshëm për **Njësinë Balancuese** në kushtet e **Parametrave Dinamik të Dispeçimit** të saj.
- 12.1.4 Për nevoja të **OST**, **Palët Tregtare** do të sigurojnë që **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** të pasqyrojnë në mënyrë të arsyeshme operimin e cilësdo **Njësie Balancuese** dhe që **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** të mund të ndryshohen në çdo kohë.

12.2 Urdhëresat në Mekanizmin Balancues

- 12.2.1 Sipas nevojës, por në përputhje me objektivat e operimit ekonomik dhe efikas të **Sistemit të Transmetimit**, **OST** do t'i japë urdhëresa operatorëve të **Njërive Balancuese "b"** për **Aktivizimin e Ofertave për Blerje** dhe **Aktivizimin e Ofertave për Shitje**, për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** që **Njësitë Balancuese** të ndryshojnë nivelin e dhënies/marrjes (së energjisë) në **Pozitën e Urdhëruar (XPU_{bj})** të re.
- 12.2.2 Një urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Blerje** ose një urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Shitje "n"** për **Njësinë Balancuese "b"** do të specifikojë:
- (a) **Nivelin e Urdhëruar (XNU_{bn})** të shprehur në MW;
 - (b) **Kohën e Startimit për Nivelin e Urdhëruar ($TSXNU_{bn}$)**, që do të specifikojë minutën "m" në **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** nga e cila do të fillojë **Niveli i Urdhëruar**, dhe
 - (c) **Kohëzgjatjen e Nivelit të Urdhëruar ($TPXNU_{bn}$)** në minuta.
- 12.2.3 Çdo **Aktivizim i Ofertave për Blerje** ose **Aktivizim i Ofertave për Shitje** do të zëvendësohet me **Aktivizimin e Ofertave për Blerje** ose **Aktivizimin e Ofertave për Shitje** të bëra më vonë nga ana e **OST** e cila mbulon të njëjtën periudë kohore.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 82 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 12.2.4 Kur bëhet **Aktivizimi i Ofertave për Blerje** ose **Aktivizimi i Ofertave për Shitje** për ndonjë **Njësi Balancuese “b”**, në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**, **OST** do të sigurohet që **Aktivizimi i Ofertave për Blerje** ose **Aktivizimi i Ofertave për Shitje** në çdo kohë të plotësojë kushtet e **Parametrave Dinamik të Dispeçimit** të dorëzuar për atë **Njësi Balancuese**.
- 12.2.5 Kur një **Kontratë e Shërbimeve Ndhmëse** për **Rezervën** është në implementim për një **Njësi Balancuese** atëherë **OST** do të:
- (a) trajtojë nivelin maksimal të prodhimit të **Njësis Gjeneruese** si nivel maksimal të prodhimit të specifikuar në **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** minus **Margjinën e Kapacitetit Rezervë** (në MW);
 - (b) trajtojë nivelin minimal të prodhimit stabil të **Njësis Gjeneruese** si nivelin minimal të gjenerimit stabil të specifikuar në **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** plus **Margjina Negative e Kapacitetit Rezervë** (në MW);
 - (c) trajtojë nivelin minimal të konsumit të **Njësis Balancuese** të **Furnizuesit** (të tipit të referuar në paragrafët 11.1.2(c) dhe 11.1.2(d)) si nivelin minimal të konsumit të specifikuar në **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** minus **Margjina e Kapacitetit Rezervë** (në MW); dhe
 - (d) trajtojë nivelin maksimal të konsumit të **Njësis Balancuese** të **Furnizuesit** (të tipit të referuar në paragrafët 11.1.2(c) dhe 11.1.2(d)) si nivelin maksimal të konsumit të specifikuar në **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** plus **Margjina Negative e Kapacitetit Rezervë** (në MW).
- 12.2.6 Në qoftë se operatori i **Njësisë Balancuese** është i vetëdijshëm se **Njësia Gjeneruese** e ndikuar nuk mund ta arrijë nivelin e urdhëruar, nëse është në përputhje me **Parametrat Dinamik të Dispeçimit** ose jo, do ta njoftojë menjëherë **OST** dhe nëse nuk urdhërohet ndryshe nga **OST** do të bëjë përpjekje të arsyeshme për të arritur nivelin e urdhëresës sa më afër që është e mundur në ato kushte.
- 12.2.7 **OST** mund të bëjë një urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Blerje** ose një urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Shitje** çdo ditë dhe në çdo kohë pas **Kohës së Mbylljes së Tregut** në D-1 për ditën D dhe deri në mbarimin e ditës D në shqyrtim.

12.3 Rezultatet e Aktivizimit të Ofertave për Blerje dhe Ofertave për Shitje

- 12.3.1 Një **Aktivizim i Ofertës për Blerje** ose një **Aktivizim i Ofertës për Shitje** formon kontratë bilaterale për liferim të energjisë (EOB_{bj} ose $EOSh_{bj}$ sipas rastit) ndërmjet **Llogarisë Balancuese të OST** dhe **Palës Tregtare** në

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 83 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Llogarinë e Injektimit ose **Llogarinë Dalëse** në të cilën është regjistruar **Njësia Balancuese “b”** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**.

- 12.3.2 Rezultat i **Aktivizimit të Ofertës për Blerje** është pagesa në **Llogarinë Balancuese të OST** nga **Pala Tregtare** me çmim të **Ofertës për Blerje** e diferencës së energjisë së llogaritur nga niveli mesatar i **Pozitës së Urdhëruar** në çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** me energjinë e llogaritur nga niveli i specifikuar në **Nominimin Fizik** kur niveli i urdhëruar është më i ulët se niveli i specifikuar në **Nominimin Fizik**.
- 12.3.3 Rezultat i **Aktivizimit të Ofertës për Shitje** është pagesa nga **Llogaria Balancuese e OST** tek **Pala Tregtare** me çmim të **Ofertës për Shitje** e diferencës së energjisë së llogaritur nga niveli mesatar i **Pozitës së Urdhëruar** në çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** me energjinë e llogaritur nga niveli i specifikuar në **Nominimin Fizik** kur niveli i urdhëruar është më i lartë se niveli i specifikuar në **Nominimin Fizik**.
- 12.3.4 Rezultatet që dalin nga paragrafët 12.3.2 dhe 12.3.3 aplikohen njësoj edhe për **Njësinë Balancuese** të regjistruar në **Llogarinë Dalëse**, duke referuar se rrjedhat e konsumit të energjisë do të kenë parashnjë negative.

12.4 Aktivizimi i Shënjuar

- 12.4.1 Kur **OST** bënë një urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Blerje** ose një urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Shitje** për korrigjimin e jobalanceve të shkaktuara nga sforcimet në sistem ose sforcimet në **Interkoneksion**, që paraqiten pas pranimit të konfirmimit të **Nominimeve Interkonektive** atëherë ofertat e **Aktivizuara** do të shënjohen dhe ofertat e tilla do të jenë **Oferta të Shënjuara për Blerje** dhe **Oferta të Shënjuara për Shitje** dhe **OST** do të njoftojë **OT** për këto **Aktivizime** ashtu që energjia dhe çmimet e liferimeve sipas këtyre **Aktivizimeve** nuk do të përdoren në kalkulimin e **Çmimit të Jobalancit**.
- 12.4.2 Një urdhëresë për **Aktivizim të Ofertës për Blerje** do të jetë **Ofertë e Shënjuar për Blerje** dhe një urdhëresë për **Aktivizim të Ofertës për Shitje** do të jetë **Ofertë e Shënjuar për Shitje** sipas vlerësimit të **OST** që vepron si operator i arsyeshëm dhe i matur në përputhje me kushtet e **Licencës** së tij.

12.5 Aktivizimet e Imponueshme

- 12.5.1 Në rrethana të caktuara kur **OST** është i detyruar të urdhërojë reduktimin e energjisë (sipas vlerësimit të arsyeshëm të **OST**) (EO_{bj}) **Konsumatorëve** të kyçur në **Sistemin e Transmetimit** ose **Sistemin e Shpërndarjes** si

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 84 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

pasojë e ngarkesës së pa-furnizuar në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” të Njesisë Balancuese “b”**, atëherë **OST** do të bëjë një **Aktivizim të Imponueshëm (Aktivizimin e Ofertës për Shitje në Mekanizmin Balancues)** për çdo **Palë Tregtare** të ndikuar.

- 12.5.2 Rrethanat që do të ndikojnë në aplikimin e paragrafit 12.5.1 janë si në vijim:
- (a) një sforcim që ndikon në aftësinë e **Sistemit të Transmetimit** për të liferuar energjinë e kërkuar që nuk mund të eliminohet me **Aktivizimin e Ofertës për Shitje** për të zbutur sforcimin; ose
 - (b) kur çmimi i **Ofertave** në dispozicion për t'u **Aktivizuar** në **Mekanizmin Balancues** e tejkalon çmimin e specifikuar në paragrafin 12.5.3 ose **OST** nuk ka në dispozicion **Oferta për Shitje** në **Mekanizmin Balancues**.
- 12.5.3 Çmimi i **Ofertës për Shitje** që aplikohet për **Aktivizim të Imponueshëm të Ofertës për Shitje** do të jetë **Çmimi i Kompensimit për Shkyçje të Ngarkesës** të referuar në paragrafin 11.6.7.
- 12.5.4 Në qoftë se aplikohen kushtet e përshkuara në paragrafin 12.4.1, atëherë, një **Aktivizim i Imponueshëm** mund të jetë një **Aktivizim i Shënjuar** me çmim të **Aktivizimit të Imponueshëm**.

12.6 Orari i Tregtimit

- 12.6.1 Në përputhje me **Oraret e Tregtimit** të ENTSO-E, **OT** do të publikojë një **Orar të Tregtimit** për aktivitetet në treg.
- 12.6.2 Kur është e nevojshme **OT** do të revidojë kohë pas kohe **Orarin e Tregtimit** dhe jo më pak se një herë në vit pas një periode të konsultimeve të nevojshme me industrinë.
- 12.6.3 Procesi i operimit të tregut që do të aplikohet për ditën D, është si vijon:
- (a) Parashikimin në D-1 e konsumit për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** të ditës D, duke specifikuar vlerën e agreguar të konsumit në MW (të definuar si ngarkesë që dëshirohet të furnizohet, e cila nuk parashikon reduktimet e ngarkesës) dhe margjinën e kërkuar të **Rezervës** si vlerë mesatare në MW për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**
 - (b) **Kapacitetin Transmetues në Dispozicion** në çdo **Interkonektor** për import dhe eksport
 - (c) **Nominimet Fizike** për çdo **Njësi Gjeneruese** dhe çdo **Furnizues** (duke përfshirë **Furnizuesin Publik**) dorëzimin e **Nominimeve Fizike** për

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 85 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

konsumin e çdo **Njësie Balancuese** të **Furnizuesit** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** tek **OST** dhe **OT**.

- (d) **Palët Tregtare** i dorëzojnë **OT Nominimet Kontraktuale** të agregura.
- (e) Validimi i **Nominimeve Fizike** dhe **Nominimeve Kontraktuale**
- (f) **Mbyllja e Tregut** për Nominime
- (g) Agregimi i **Ofertave për Blerje** dhe **Ofertave për Shitje**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 86 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

13 Kontraktimi i Shërbimeve Ndhmëse

13.1 Llogaritja e Kërkesave për Rezerva

13.1.1 Çdo vit deri me [dd/mm], në përputhje me **Kodin e Rrjetit, OST** do të llogarisë nivelin e margjinës së rezervës të kërkuar për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** (mund të përcaktohet edhe sipas tarifave), që do të varej nga vlerat e parashikuara të konsumit, disponueshmërisë dhe fleksibilitetit të parashikuar të gjenerimit në përputhje me procedurën operative të publikuar nga **OST**. Për nevoja të **Tregut**, margjina e rezervës mund t'i referohet kapacitetit shtesë të gjenerimit që **OST** do të dëshironte ta kishte në disponim për të mbuluar **Periodat e Barazimit Përfundimtar** kur konsumi është më i madh si dhe **Periodat e Barazimit Përfundimtar** kur konsumi mund të jetë më i vogël se gjenerimi minimal që duhet të mbahet nga **Prodhuesit** në fjalë.

13.1.2 **OST** gjithashtu do të llogarisë koeficientet e shfrytëzimit për **Rezervën** e kontraktuar, **Koeficientin e Shfrytëzimit të Rezervës Pozitive** dhe **Koeficientin e Shfrytëzimit të Rezervës Negative** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** nga Paragrafi 13.1.1. **Koeficientet e Shfrytëzimit të Rezervës** (KShR_p dhe KShRN_p) do të përcaktohen si herës i probabilitetit të shfrytëzimit të **Rezervës** së kontraktuar në **Periodën e Barazimit Përfundimtar** me probabilitetin mesatar që kjo **Rezervë** e kontraktuar të shfrytëzohet në çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** gjatë vitit.

13.2 Kontratat e Shërbimeve Ndhmëse

13.2.1 **OST** do të publikojë format standarde të **Kontratave të Shërbimeve Ndhmëse** për prokurime periodike të shërbimeve ndhmëse nga **PPB** dhe do të ndërmarrë aso veprimesh prokuroese që do të konsiderohen të arsyeshme për të siguruar që **Kontratat e Shërbimeve Ndhmëse** të jenë të mjaftueshme dhe të gatshme për shfrytëzim para çdo **Periode të Barazimit Përfundimtar** duke përfshirë kontratat që mund të përmbyllen deri në një vit para **Periodës së Barazimit Përfundimtar**.

13.2.2 Do të publikohen forma të standardizuara të **Kontratave të Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e:

- (a) **Humbjeve në Transmetim;**
- (b) **Programit të Kompensimit;**
- (c) **Rezervës për Restaurimin e Frekuencës; dhe**
- (d) **Rezervës Zëvendësuese.**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 87 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 13.2.3 Çdo **Palë e Posaçme** është e obliguar të negociojë **Kontratat e Shërbimeve Ndhmëse** nëse ato kërkohen nga **OST**.
- 13.2.4 **OST** do të blejë energji elektrike për mbulimin e **Humbjeve në Transmetim** duke shfrytëzuar **Kontratën e Shërbimeve Ndhmëse** standarde.
- 13.2.5 **OST** do të shesë ose blejë energji nga **Palët Tregtare** për nevoja të liferimit të **Programit të Kompensimit** duke shfrytëzuar **Kontratën e Shërbimeve Ndhmëse** standarde.
- 13.2.6 **OST** do të blejë **Rezervën për Restaurimin e Frekuencës** dhe mund të blejë **Rezervën Zëvendësuese** nga **Palët Tregtare** duke shfrytëzuar **Kontratën e Shërbimeve Ndhmëse** standarde.
- 13.2.7 **Kontrata e Shërbimeve Ndhmëse "ShN"** për prokurimin e **Humbjeve në Transmetim** përveç tjerash do të përshijë edhe kushtet në vijim:
- (a) **OST** do të urdhërojë **PPB** me të cilën është bërë kontrata që të dorëzojë një **Nominim Kontraktual** për **Llogarinë e Injektimit** ose **Llogarinë Dalëse** (sipas rastit) për liferimin e energjisë (EK_{Aj}) për **OST** në **Llogarinë Tregtuese të OST** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** në D-1 para çdo **Nominimi Kontraktual** tjetër (të ndryshëm nga **Programi i Kompensimit**) dhe **OST** do të dorëzojë **Nominim Kontraktual** për humbjet që duhet të përputhet me nominimin përkatës të **Palës**;
 - (b) **Pagesën për Rezervën e Shërbimit Ndhmës** (PR_{ShNm}) (në €) për çdo muaj "m";
 - (c) **Çmimin e Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** ($ÇSh_{ShN}$) në €/MWh.
- Asnjë e dhënë tjetër nga **Kontrata e Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e **Humbjeve në Transmetim** nuk është relevante për **Barazimin Përfundimtar**.
- 13.2.8 **Kontrata e Shërbimeve Ndhmëse "ShN"** për prokurimin e **Programit të Kompensimit** përveç tjerash do të përshijë edhe kushtet në vijim:
- (a) **OST** do të urdhërojë **Palën Tregtare** me të cilën është bërë kontrata që të dorëzojë një **Nominim Kontraktual** për **Llogarinë e Injektimit** ose **Llogarinë Dalëse** (sipas rastit) për liferimin e energjisë (EK_{Aj}) për **OST** në **Llogarinë Balancuese të OST** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** në D-1 para çdo **Nominimi Kontraktual** tjetër (të ndryshëm nga **Humbjet në Transmetim**) dhe **OST** do të dorëzojë programin e përputhur të **Nominimit Kontraktual**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 88 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) **Pagesën për Rezervën e Shërbimit Ndhmës** (PR_{ShNm}) (në €) për çdo muaj “m”;
- (c) **Çmimin e Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** ($ÇSh_{ShN}$) në €/MWh.

Asnjë e dhënë tjetër nga **Kontrata për Shërbimet Ndhmëse** për prokurimin e **Programit të Kompensimit** nuk është relevante për **Barazimin Përfundimtar**.

13.2.9 **Kontrata e Shërbimeve Ndhmëse “ShN”** për prokurimin e **Rezervës** përveç tjerash do të përshtijë edhe kushtet që specifikojnë:

- (a) **Njësinë Balancuese “b”** për të cilën aplikohet kontrata;
- (b) **Margjinën e Kapacitetit Rezervë** (XMR_b) në MW;
- (c) **Margjinën Negative të Kapacitetit Rezervë** ($XMRN_b$) në MW;
- (d) **Çmimin e Rezervës për Shërbimin Ndhmës** ($ÇR_{ShN}$) në €/MW/orë) për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;
- (e) **Çmimin e Rezervës Negative për Shërbimin Ndhmës** ($ÇRN_{ShN}$) në €/MW/orë për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës; dhe
- (f) **Çmimin e Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** ($ÇSh_{ShN}$) në €/MWh.

Asnjë e dhënë tjetër nga **Kontrata për Shërbimet Ndhmëse** për prokurimin e **Rezervës** nuk është relevante për **Barazimin Përfundimtar**.

13.3 Operimi i Kontratave të Shërbimeve Ndhmëse

13.3.1 Në përputhje me kushtet e licencës së tij dhe **Kodin e Rrjetit, OST** bën përzgjedhjen e shfrytëzimit të **Kontratave të Shërbimeve Ndhmëse**.

13.3.2 **OST** do t’i shfrytëzojë **Kontratat e Shërbimeve Ndhmëse**:

- (a) Për blerjen e energjisë së nevojshme për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** të ditës D, kur në D-1 **OST** parashikon **Humbjet në Transmetim**, sipas kushteve të **Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e **Humbjeve në Transmetim**;
- (b) Për blerjen ose shitjen e energjisë së nevojshme për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** të ditës D, kur në D-1 parashikon **Programin e Kompensimit** të kërkuar sipas rregullave të **ENTSO-E** sipas kushteve të **Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e **Programit të Kompensimit**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 89 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (c) kur sipas kushteve të **Kodit të Rrjetit, OST** do të urdhërojë **Njësitë Balancuese** për shfrytëzimin e **Rezervës** sipas kushteve të **Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e **Rezervës**.

13.3.3 Kur **Kontrata për Shërbime Ndhmëse "ShN"** për prokurimin e **Humbjeve në Transmetim** është në operim, atëherë **OT** do të kreditojë **Llogarinë "A"** të **Palës Tregtare** të definuar në **Nominimin Kontraktual** relevant dhe do të debitojë **Llogarinë Tregtare** të **OST** me:

- (a) **Pagesën për Rezervën e Shërbimit Ndhmës** (PR_{ShNm}) (në €) për muajin relevant "m"; dhe
- (b) **Pagesën për Shfrytëzimin e Shërbimit Ndhmës** (PSh_{ShNj}) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** të kalkuluar me formulën:

$$PSh_{ShNj} = EK_{Anj} * \zeta Sh_{ShN}$$

ku:

EK_{Anj} është energjia (në MWh) në **Nominimin Kontraktual "n"**;

ζSh_{ShN} është **Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** në €/MWh.

13.3.4 Kur **Kontrata për Shërbimet Ndhmëse "ShN"** për prokurimin e **Programit të Kompensimit** është në operim atëherë **OT** do të kreditojë **Llogarinë "A"** të **Palës Tregtare** të specifikuar në **Nominimin Kontraktual** relevant dhe do të debitojë **Llogarinë Balancuese** të **OST** me:

- (a) **Pagesën për Rezervën e Shërbimit Ndhmës** (PR_{ShNm}) (në €) për muajin relevant "m"; dhe
- (b) **Pagesën për Shfrytëzimin e Shërbimit Ndhmës** (PSh_{ShNj}), për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** të kalkuluar si:

$$PSh_{ShNj} = EK_{Anj} * \zeta Sh_{ShN}$$

ku:

EK_{Anj} është energjia (në MWh) në **Nominimin Kontraktual "n"**;

ζSh_{ShN} është **Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** në €/MWh;

dhe vlen të ceket se kur shuma EK_{Anj} është negative (do të thotë që **Programi i Kompensimit** paraqet import të energjisë për **Periodën e Barazimit Përfundimtar**), **Pagesa për Shfrytëzimin e Shërbimit Ndhmës** do të rezultojë

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 90 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

me debitim të **Llogarisë së Palës Tregtare** dhe kreditimin në **Llogarinë Balancuese të OST**.

13.3.5 Kur një **Kontratë e Shërbimit Ndhmës “ShN”** për prokurimin e **Rezervës për Restaurimin e Frekuencës** ose **Rezervës Zëvendësuese** është në operim atëherë, **OST** do ta njoftojë **OT** për:

- (a) Energjinë “ EK_{Aj} ” të liferuar ose të marrë nga **Llogaria “A” e Palës Tregtare** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”**; të cilën **OT** do ta trajtoj si një **Aktivizim të Ofertës për Blerje** ose (si mund të jetë) rasti **Aktivizim të Ofertës për Shitje** në përputhje me paragrafin 12.3

dhe **OT** do të kreditojë ose (sipas rastit) debitojë **Llogarinë “A” e Palës Tregtare** të specifikuar nga **OST** dhe do të:

- (b) debitojë ose (sipas rastit) kreditojë **Llogarinë Tregtuese të OST** me **Pagesën për Rezervën e Shërbimit Ndhmës (PR_{ShNm})** (në €) për muajin relevant “ m ” të kalkuluar si:

$$PR_{ShNm} = (XMR_b * \zeta R_{ShN} + XMRN_b * \zeta RN_{ShN}) * H * N$$

ku:

- XMR_b është **Margjina e Kapacitetit Rezervë** në MW;
- $XMRN_b$ është **Margjina Negative e Kapacitetit Rezervë** në MW
- ζR_{ShN} është **Çmimi i Rezervës për Shërbimin Ndhmës** (në €/MW/orë) për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;
- ζRN_{ShN} është **Çmimi për Rezervën Negative për Shërbimin Ndhmës** (në €/MW/orë) për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;
- H është kohëzgjatja e **Periodës të Barazimit Përfundimtar** në orë; dhe
- N është numri **Periodave të Barazimit Përfundimtar** për të cilat kontrata është aktive;

- (c) dhe debitojë ose (sipas rastit) kreditojë **Llogarinë Balancuese të OST** me **Pagesa për Shfrytëzimin e Shërbimit Ndhmës (PSh_{ShNj})** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** e kalkuluar si:

$$PSh_{ShNj} = EK_{Aj} * \zeta Sh_{ShN}$$

ku:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 91 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- EK_{Aj} është energjia e angazhuar (në MWh) që i është deklaruar **OT** nga ana e **OST**;
- ζSh_{ShN} është **Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** në €/MWh;

dhe vlen të ceket se kur shuma EK_{Aj} është negative (do të thotë që **Margjina Negative e Kapacitetit Rezervë** është shfrytëzuar sipas kontratës), **Pagesa për Shfrytëzimin e Shërbimit Ndhmës** do të rezultojë me debitimin e parave në **Llogarinë e Palës Tregtare** dhe kreditimin në **Llogarinë Balancuese të OST**.

13.4 Përfshirja e Rezervës në Çmimin e Jobalancit

13.4.1 Për nevoja të përfshirjes së **Rezervës për Restaurimin e Frekuencës** dhe **Rezervës Zëvendësuese** në kalkulimin e **Çmimit të Jobalancit** (dhe jo për ndonjë qëllim tjetër), shfrytëzimi i kontratës për rezervë për të rritur liferimin e energjisë do të trajtohet si **Aktivizim i Ofertës për Shitje** dhe shfrytëzimi i kontratës për të zvogëluar liferimin e energjisë do të trajtohet si **Aktivizim i Ofertës për Blerje** në përputhje me këtë nen 13.4.

13.4.2 Për çdo **Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse "ShN"** për prokurimin e **Rezervës** ku energjia e nominuar e shfrytëzuar EK_{ShNj} është më e madhe se zero për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** atëherë **OT** do të regjistrojë një **Aktivizim të Ofertës për Shitje** me parametrat vijues:

(a) Çmimi i **Ofertës për Shitje** (ζOSh_{ShNj}) do të kalkulohet si vijon:

$$\zeta OSh_{ShNj} = \zeta Sh_{ShN} + \zeta R_{ShN} * KShR_j$$

ku:

- ζSh_{ShN} është **Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** në €/MWh;
- ζR_{ShN} është **Çmimi i Rezervës për Shërbimin Ndhmës** në €/MW/orë për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;
- $KShR_j$ është **Koeficienti i Shfrytëzimit të Rezervës Pozitive** i njoftuar nga ana e **OST** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"**; dhe

(b) Energjia e **Ofertës për Shitje** ($E OSh_{ShNj}$) është energjia e njoftuar nga ana e **OST** (EK_{ShNj}).

13.4.3 Për çdo **Kontratë të Shërbimeve Ndhmëse "ShN"** për prokurimin e **Rezervës** ku energjia e shfrytëzuar EK_{ShNj} është më e vogël se zero për

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 92 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” atëherë **OT** do të regjistrojë një **Aktivizim të Ofertës për Blerje** me parametrat vijues:

- (a) çmimi i **Ofertës për Blerje** (ζOB_{ShNj}) do të kalkulohet sipas formulës;

$$\zeta OB_{ShNj} = \zeta Sh_{ShN} - (\zeta RN_{ShN} * KShRN_j)$$

ku:

ζSh_{ShN} është **Çmimi i Shfrytëzimit të Shërbimit Ndhmës** në €/MWh;

ζRN_{ShN} është **Çmimi i Rezervës Negative për Shërbimet Ndhmëse** në €/MWh/orë për kapacitetin e rezervuar sipas kontratës;

$KShRN_j$ është **Koeficienti i Shfrytëzimit të Rezervës Negative** i njoftuar nga **OST** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**; dhe

- (b) Energjia e **Ofertës për Blerje** (EOB_{ShNj}) do të jetë energjia e njoftuar nga **OST** (EK_{ShNj}).

13.4.4 **OST** mund të shënjojë një **Aktivizim të Ofertës për Blerje** ose të shënjojë një **Aktivizim të Ofertës për Shitje** sipas **Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse** në përputhje me nenin 12.4;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 93 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

PJESA III: BARAZIMI PËRFUNDIMTAR

14 Barazimi Përfundimtar i Aktivizimit të Ofertave për Blerje dhe Aktivizimit të Ofertave për Shitje

14.1 Pagesa për Aktivizimin e Ofertave për Blerje dhe për Aktivizimin e Ofertave për Shitje

14.1.1 Në përfundim të çdo **Periode të Barazimit Përfundimtar "j"** për çdo **Njësi Balancuese "b"**, **OST** do ta informojë **OT** për çdo urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Blerje** dhe urdhëresë për **Aktivizimin e Ofertës për Shitje "n"** dhe **OT** do të përcaktojë **Pozitën e Urdhëruar (XPU_{bj})** që do të jetë vlera mesatare e MW për orë mbi ose nën nivelin e **Nominimit Fizik të Njësisë Balancuese** të kalkuluar si vijon:

(a) kohëzgjatja (në minuta) T_{bn} e **Nivelit të Urdhëruar (XNU_{bn})** do të jetë:

i. kur $TSXNU_{bn}$ është para TS_j :

$$T_{bn} = \text{minimumi} (TSXNU_{bn} + TPXNU_{bn} - TS_j, H * 60)$$

ii. kur $TSXNU_{bn}$ është gjatë ose pas TS_j dhe $TPXNU_{bn} + TSXNU_{bn}$ është pas TS_{j+1} :

$$T_{bn} = TS_{j+1} - TSXNU_{bn}$$

iii. përndryshe $T_{bn} = TPXNU_{bn}$

ku:

$TSXNU_{bn}$ është **Koha e Startimit të Nivelit të Urdhëruar;**

$TPXNU_{bn}$ është **Kohëzgjatja e Nivelit të Urdhëruar;**

TS_j është koha e fillimit të **Periodës së Barazimit Përfundimtar;**

TS_{j+1} është koha e përfundimit të **Periodës së Barazimit Përfundimtar;**

H është kohëzgjatja në orë e **Periodës së Barazimit Përfundimtar;**

(b) kohëzgjatja (T_{b0}) kur nuk ka **Aktivizim të Ofertës për Blerje** ose **Aktivizim të Ofertës për Shitje** kalkulohet si:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 94 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

$$T_{b0} = H * 60 - \sum_n T_{bn}$$

(c) **Pozita e Urdhëruar** (XPU_{bj}) kalkullohet si:

$$XPU_{bj} = \frac{\left((XN_{bj} * T_{b0}) + \sum_n (XNU_{bn} * T_{bn}) \right)}{H * 60}$$

ku:

XN_{bj} është pozita e **Nominimit Fizik** e dorëzuar në përputhje me nenin 11.1.

14.1.2 Për **Njësinë Balancuese "b"** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"**, në qoftë se **Pozita e Urdhëruar** (XPU_{bj}) është më e madhe ose e barabartë me pozicionin (XN_{bj}) e **Nominimit Fizik** të dorëzuar në përputhje me nenin 11.1 ose nenin **Error! Reference source not found.**, atëherë konsiderohet se është bërë një **Aktivizim i Ofertës për Shitje**, përndryshe konsiderohet se është bërë **Aktivizim i Ofertës për Blerje**, dhe:

(a) energjia e **Aktivizimit të Ofertës për Shitje** ($EOSH_{bj}$) kalkullohet nga formula:

$$EOSH_{bj} = (XPU_{bj} - XN_{bj}) * H$$

ndërsa

(b) energjia e **Aktivizimit të Ofertës për Blerje** (EOB_{bj}) kalkullohet nga formula:

$$EOB_{bj} = (XPU_{bj} - XN_{bj}) * H$$

ku:

H është kohëzgjatja e **Periodës së Barazimit Përfundimtar** në orë.

14.1.3 **Pagesa e Ofertës për Shitje** ($POSh_{bj}$) për energjinë e një **Aktivizimi të Ofertës për Shitje** ($EOSH_{bj}$) për **Njësinë Balancuese "b"**, për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** kalkullohet nga formula:

$$POSh_{bj} = EOSH_{bj} * \zeta OSh_{bj}$$

ku:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 95 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

ζOSh_{bj} është çmimi i **Ofertës për Shitje** i dorëzuar për **Njësinë Balancuese “b”** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**.

- 14.1.4 **Pagesa e Ofertës për Blerje (POB_{bj})** për energjinë e një **Aktivizimi të Ofertës për Blerje (EOB_{bj})** për **Njësinë Balancuese “b”** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** kalkulohet nga formula:

$$POB_{bj} = EOB_{bj} * \zeta OB_{bj}$$

ku:

ζOB_{bj} është çmimi i **Ofertës për Blerje** i dorëzuar për **Njësinë Balancuese “b”** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**.

- 14.1.5 **Pagesa e Ofertës për Shitje** do të kreditohet në **Llogarinë** relevante të **Palës Tregtare** dhe do të debitohet në **Llogarinë Balancuese të OST**.
- 14.1.6 **Pagesa e Ofertës për Blerje** do të kreditohet në **Llogarinë Balancuese të OST** dhe do të debitohet nga **Llogaria e Palës Tregtare** relevante.
- 14.1.7 Në qoftë se ndonjë urdhëresë e dhënë nga **OT** sipas paragrafit 14.1.1 është **Ofertë e Shënjuar për Blerje** ose **Ofertë e Shënjuar për Shitje** atëherë rezulton se **Aktivizimi i Ofertës për Blerje** ose **Aktivizimi i Ofertës për Shitje** do të trajtohet si **Ofertë e Shënjuar për Blerje** ose **Ofertë e Shënjuar për Shitje** pa marrë parasysh se a ka pasur ndonjë urdhëresë tjetër që ndikon në **Njësinë Balancuese** për atë **Periodë të Barazimit Përfundimtar**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 96 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

15 Kalkulimi i Çmimit të Jobalancit

15.1 Jobalanci i Sistemit

15.1.1 Sa më shpejt që të jetë e mundur pas ditës D, **OST** do të informojë **OT** për **Devijimet e Paqëllimshme (EDP_j)** në MWh për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** të ditës D.

15.1.2 Për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"**, **OT** do të përcaktojë **Jobalancin e Sistemit (JBS_j)** nëpërmes formulës:

$$JBS_j = \sum_n EOSh_{nj} + \sum_{nn} EOB_{nnj} + EDP_j$$

ku:

$EOSh_{nj}$ është energjia e liferuar nga **Aktivizimi i Ofertave për Shitje "n"** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** të përcaktuar në përputhje me paragrafin 12.3.1, paragrafin 12.5.1 ose paragrafin 13.4.2(b);

EOB_{nnj} është energjia e liferuar nga **Aktivizimi i Ofertave për Blerje "nn"** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** të përcaktuar në përputhje me paragrafin 12.3.1 ose paragrafin 13.4.3(b);

EDP_j janë **Devijimet e Paqëllimshme** në **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"**.

15.2 Përrjashtimi i Aktivizimeve të Shënjuara

15.2.1 Për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"**, **OT** do të përcaktojë (ose ri-përcaktojë, sipas rastit) **Energjinë e Shënjuar Neto (EShënj_j)** nëpërmes:

$$EShënj_j = \sum_n EOSh_{Tnj} + \sum_{nn} EOB_{Tnnj}$$

ku:

$EOSh_{Tnj}$ është energjia e liferuar nga **Aktivizimi i Ofertave për Shitje "n"** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** e përcaktuar në përputhje me paragrafin 12.3.1, paragrafin 12.5.1 ose paragrafin 13.4.2(b) ku statusi i shënjuar "T" është vënë në "1";

EOB_{Tnnj} është energjia e liferuar nga **Aktivizimi i Ofertave për Blerje "nn"** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** e

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 97 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

përcaktuar në përputhje me paragrafin 12.3.1 ose paragrafin 13.4.3(b) ku statusi i shënjuar “T” është vënë në “1”.

15.2.2 Pasi që **OT** të ketë përcaktuar (ose ri-përcaktuar, sipas rastit) **Energjinë e Shënjuar Neto** (EShënj_j) të kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 atëherë:

(a) Në qoftë se **Jobalanci i Sistemit** (JBS_j) në **Periodën e Barazimit Përfundimtar** “j” i kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.1.2 është më i madh se zero dhe në qoftë se **Energjia e Shënjuar Neto** (EShënj_j) e kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 është më e vogël se zero, atëherë **OT** do të:

i. bëjë sortimin e të gjitha **Ofertave për Shitje të Aktivizuara** “n” ku statusi i shënjuar “T” është zero sipas çmimit më të lartë të **Ofertave për Shitje** (ζOSh_{Tnj}) dhe pastaj.

ii. Nëse “n” është më i madh se zero, do të analizojë **Aktivizimin e Ofertës për Shitje** të parën sipas sortimit të bërë në paragrafin 15.2.2(a) dhe:

(1) nëse vlera e energjisë (në kahun pozitiv) të **Aktivizimit të Ofertës për Shitje** ($E OSh_{T1j}$) është më e vogël ose e barabartë me vlerën (në kahun pozitiv) e **Energjisë së Shënjuar Neto** (EShënj_j) të kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 atëherë **OT** do ta bëjë **Aktivizimin e Ofertës për Shitje si Ofertë të Shënjuar për Shitje** duke i dhënë statusin e shënjuar “1” dhe do të ri-caktojë **Energjinë e Shënjuar Neto** (Eshënj_j) në paragrafin 15.2.1; ose

(2) nëse vlera e energjisë (në kahun pozitiv) e **Aktivizimit të Ofertës për Shitje** ($E OSh_{T1j}$) është më e madhe se vlera e **Energjisë së Shënjuar Neto** (në kahun pozitiv) (EShënj_j) e kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 atëherë **OT**, për nevoja të kalkulimit të **Çmimit të Jobalancit** (dhe jo për nevoja tjera), do t’i shtojë **Energjinë e Shënjuar Neto** energjisë së **Aktivizimit të Ofertës për Shitje** ($E OSh_{T1j}$);

iii. nëse “n” është e barabartë me zero atëherë **Çmimi i Jobalancit** do të jetë **Çmim Mesatar i Jobalancit** dhe nuk do të bëhen kalkulime të mëtejme; ose

(b) Në qoftë se **Jobalanci i Sistemit** (JBS_j) në **Periodën e Barazimit Përfundimtar** “j” i kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.1.2 është më i vogël se zero dhe në qoftë se **Energjia e Shënjuar Neto** (EShënj_j) e

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 98 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 është më e madhe se zero, atëherë **OT** do të:

- i. bëjë sortimin e të gjitha **Ofertave për Blerje të Aktivizuara “n”** ku statusi i shënuar “**T**” është zero sipas çmimit më të ulët të **Ofertave për Blerje** (ζOB_{Tnj}) dhe
- ii. Nëse “**n**” është më i madh se zero, do të analizojë **Aktivizimin e Ofertës për Blerje**, të parën sipas sortimit të bërë në paragrafin 15.2.2(b)i dhe:
 - (1) Nëse vlera e energjisë të **Aktivizimit të Ofertës për Blerje** (EOB_{T1j}) është më e vogël ose e barabartë me vlerën e **Energjisë të Shënuar Neto** (EShënj_j) të kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 atëherë **OT** do ta bëjë **Aktivizimin e Ofertës për Blerje** si **Ofertë e Shënuar për Blerje** duke i dhënë statusin e shënuar “**1**” dhe do të ricaktojë **Energjinë e Shënuar Neto** (EShënj_j) në paragrafin 15.2.1; ose
 - (2) Nëse vlera e energjisë së **Aktivizimit të Ofertës për Blerje** (EOB_{T1j}) është më e vogël se vlera e **Energjisë të Shënuar Neto** (EShënj_j) e kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.2.1 atëherë **OT**, për nevoja të kalkulimit të **Çmimit të Jobalancit**, do t’i shtojë **Energjisë të Shënuar Neto** energjinë e **Aktivizimit të Ofertës për Blerje** (EOB_{T1j}).
- iii. nëse “**n**” është e barabartë me zero, atëherë **Çmimi i Jobalancit** do të jetë **Çmimi Mesatar i Jobalancit** dhe nuk do të bëhen kalkulime të mëtejme;.

15.3 Kalkulimi i Çmimit të Jobalancit

15.3.1 Në qoftë se **Jobalanci i Sistemit** (JBS_j) në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** i kalkuluar sipas paragrafit 15.1.2 është më i madh se zero atëherë: **OT** do t’i mbledhë të gjitha **Aktivizimet e Ofertave për Shitje** ($EOSH_{Tnj}$) të pa shënuara “**n**” (duke përfshirë edhe korrigjimet në përputhje me nenin 15.2) ku statusi i shënuar është zero, dhe

- (a) në qoftë se shuma totale e **Aktivizimeve të Ofertave për Shitje** është më e madhe se zero atëherë **OT** do të kalkulojë **Çmimin e Jobalancit** (ζJB_j) si:

$$\zeta JB_j = \frac{\sum_n (EOSH_{Tnj} * \zeta COSh_{Tnj})}{\sum_n EOSH_{Tnj}}$$

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 99 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

ku:

$EOSh_{Tnj}$ është energjia e liferuar nga **Aktivizimi i Ofertës për Shitje “n” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** ku statusi i shënjuar “T” është vendosur në “0”;

ζOSh_{Tnj} është çmimi i **Ofertës për Shitje nga Aktivizimi i Ofertës për Shitje “n” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** ku statusi i shënjuar “T” është vendosur në “0”;

- (b) në qoftë se shuma e **Aktivizimeve të Ofertave për Shitje** është zero, atëherë **OT** do të përcaktojë **Çmimin e Jobalancit (ζJB_j)** si **Çmimi Mesatar i Jobalancit** i kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.4.1

15.3.2 Në qoftë se **Jobalanci i Sistemit (JBS_j)** në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** i kalkuluar sipas paragrafit 15.1.2 është më i vogël se zero atëherë: **OT** do të mbledhë të gjitha **Aktivizimet e Ofertave për Blerje (EOB_{Tnj})** të pa shënjuara “n” (duke përfshirë edhe korrigjimet në përputhje me nenin 15.2) ku statusi i shënjuar është zero, dhe

- (a) në qoftë se shuma totale e **Aktivizimeve të Ofertave për Blerje** është më e vogël se zero atëherë **OT** do të kalkulojë **Çmimin e Jobalancit (ζJB_j)** si:

$$\zeta JB_j = \frac{\sum_n (EOB_{Tnj} * \zeta OSh_{Tnj})}{\sum_n EOB_{Tnj}}$$

ku:

EOB_{Tnj} është energjia e liferuar nga **Aktivizimi i Ofertave për Blerje “n” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** ku statusi i shënjuar “T” është vendosur në “0”;

ζOSh_{Tnj} është çmimi i **Ofertës për Blerje nga Aktivizimi i Ofertës për Blerje “n” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** ku statusi i shënjuar “T” është vendosur në “0”;

- (b) në qoftë se shuma e **Aktivizimeve të Ofertave për Blerje** është zero atëherë **OT** do të përcaktojë **Çmimin e Jobalancit (ζJB_j)** si **Çmimi Mesatar të Jobalancit** të kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.4.1.

15.3.3 Në qoftë se **Jobalanci i Sistemit (JBS_j)** në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** i kalkuluar sipas paragrafit 15.1.2 është zero atëherë: **OT** do të përcaktojë **Çmimin e Jobalancit (ζJB_j)** si **Çmimi Mesatar të Jobalancit** të kalkuluar në përputhje me paragrafin 15.4.1.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 100 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

15.4 Çmimi Mesatar i Jobalancit

- 15.4.1 **Çmimi Mesatar i Jobalancit** për një **Periodë të Barazimit Përfundimtar** është mesatarja aritmetike e **Çmimit të Jobalanceve** në **Periodat e Barazimit Përfundimtar** që mbulon 720 orë paraprake.
- 15.4.2 **Çmimi Mesatar i Jobalancit** do të aplikohet në përputhje me rrethanat e parashtruara në nenin 15.3 ose kur **OST** të ketë deklaruar gjendje emergjente në sistem.

15.5 Publikimi i Çmimit të Jobalancit

- 15.5.1 **OT** do të publikojë **Çmimin e Jobalancit** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** deri në orën 12:00 të **Ditës së Punës** pas **Periodës së Barazimit Përfundimtar**.
- 15.5.2 **OT** nuk mund të kalkulojë dhe publikojë **Çmimet e Jobalancit** deri sa të pranojë nga **OST** kalkulimet relevante për **Devijimet e Paqëllimshme**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 101 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

16 Kalkulimet e Barazimit Përfundimtar

16.1 Të Dhënat e Barazimit Përfundimtar

- 16.1.1 Të dhënat e **Barazimit Përfundimtar** janë të gjitha të dhënat që sipas **Rregullave të Tregut** kërkohen të sigurohen nga **OT** ose **Palët** tjera. Të dhënat e **Barazimit Përfundimtar** që duhet të sigurohen nga **Palët** duhet të dorëzohen në sektorët ose adresat që i përcakton **OT**.
- 16.1.2 **OT** do të mirëmbajë të gjitha të dhënat e sakta dhe komplete për **Barazimin Përfundimtar**. Format i të dhënave duhet të jetë i përcaktuar në mënyrë të arsyeshme nga **OT**.
- 16.1.3 Të gjitha të dhënat e **Barazimit Përfundimtar** duhet të ruhen për një periudë jo më të shkurtër se gjashtë (6) vjet, duke filluar nga data kur është bërë ekzekutimi i parë i **Barazimit Përfundimtar**.
- 16.1.4 **OT** do t'u mundësojë **Palëve** të kenë qasje në të dhënat e tyre të **Barazimit Përfundimtar** që administrohen nga **OT**.

16.2 Çmimet e Rregulluara dhe të dhënat e Barazimit Përfundimtar

- 16.2.1 **ZRrE** do t'i sigurojë **OT** të gjitha çmimet e rregulluara dhe të dhënat përcjellëse që duhet të përdoren në **Barazimin Përfundimtar** dhe lëshimin e faturave për palët e treta.
- 16.2.2 **OST** dhe **OSSH** do t'i dorëzojnë **AAM** në kohë të caktuar **Të Dhënat Matëse** nga të gjitha **Sistemet Matëse** të nevojshme për **Barazimin Përfundimtar**. Në qoftë se këto të dhëna nuk janë të disponueshme, **OST** ose **OSSH** (sipas rastit) duhet të bëjnë përafrimet e tyre më të mira për të dhënat që mungojnë, sipas nenit 5.5, 5.6, 5.7 dhe 5.8.
- 16.2.3 **Palët Tregtare** do t'i dërgojnë me kohë **OT** të gjitha vlerat e energjisë nga **Nominimet Kontraktuale** me të dhënat e tyre përcjellëse.

16.3 Të Dhënat që përdoren në Barazimin Përfundimtar

- 16.3.1 Brenda pesë (5) **Ditë Pune** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**, **Palët Tregtare** duhet ti dërgojnë **OT** dhe **AAM** të gjitha **Të Dhënat Matëse** (ose përafrimet e tyre) që duhet të përdoren në **Barazimin Përfundimtar**.
- 16.3.2 **Të Dhënat Matëse** që kërkohen për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** "j" janë:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 102 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) **Energjia e Matur e Njesisë Gjeneruese ($ENjG_{BAbj}$)** për çdo **Njësi Gjeneruese “b”** të regjistruar tek **Pala Tregtare “A”** dhe çdo **Nominim Interkonektiv** të konfirmuar “b” për **Njësi Balancuese** në **Interkonektor** të regjistruar tek **Pala Tregtare “A”**, ku **Pala Tregtare “A”** është e regjistruar në **Llogarinë Injektuese të PPB “B”**;
 - (b) **Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese ($ENjF_{Abj}$)** për çdo **Sistem Matës të Furnizimit “b”** të regjistruar tek **Pala Tregtare “A”**, duke përfshirë **Energjinë e Matur** të korigjuar të kalkuluar në emër të **Palës Tregtare** në përputhje me **Marrëveshjen për Alokimin e Matjeve** dhe çdo **Nominim Interkonektiv** të konfirmuar “b” për **Njësinë Balancuese** në **Interkonektor** të regjistruar të **Palës Tregtare “A”** ku **Pala Tregtare “A”** është e regjistruar në **Llogarinë Injektuese të PPB “B”**; **Energjia e Matur** në **Rrjetin e Shpërndarjes (EZ_{oj})** për çdo **Sistem Matës “o”** nga **Sistemi i Transmetimit**; dhe
 - (c) **Energjia e Matur Ndërkufitare (EMN_j)** për çdo **Sistem Matës** të linjës interkonektive
- 16.3.3 Të dhënat e **Nominimit Kontraktual** të kërkuara për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** janë:
- (a) energjia (EK_{BAj} në MWh) për çdo **Nominim Kontraktual “n”** të bërë për **Palën Tregtare “A”** që është e regjistruar në **Llogarinë e PPB “B”**;
 - (b) **Nominimet Interkonektive** të konfirmuara (EK_{BAj} në MWh) për çdo **Interkonektor “n”** të bërë për **Palën Tregtare “A”** që është e regjistruar në **Llogarinë e PPB “B”**.

16.4 Energjia e Matur e Konsumatorit

- 16.4.1 Për **Konsumatorin, Sistemi Matës “b”** i të cilit është **Sistem Matës Interval, Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese ($ENjF_{Abj}$)** do t’i dërgohet **OT** nga ana e **AAM** duke u bazuar në **Të Dhënat Matëse** aktuale (ose sipas rastit) të përafëruara për çdo **Palë Tregtare “A”** që është e regjistruar në **Llogarinë Dalëse të PPB “B”** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**.
- 16.4.2 **OT** do të publikojë një procedurë për përcaktimin e **Energjisë së Matur** për çdo **Furnizues** në **Sistemet e Shpërndarjes** dhe do të aplikojë principet vijuese:
- (a) sasia e energjisë që do t’i përcaktohet **Njehsorëve me Lexim Jo-Interval** do të jetë shuma e **Energjisë së Matur** në **Rrjetin e Shpërndarjes** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar** minus shuma e **Energjisë së Matur e Njësive Furnizuese** në **Sistemet Matëse Intervale** minus **Humbjet në Shpërndarje**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 103 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

(b) **Sasia Vjetore e Energjisë** e llogaritur për çdo **Sistem Matës Jo-Interval** të **Furnizuesit "A"** (të ndryshëm nga **Sistemet Matëse të Furnizuesit Publik**) do të kalkulohet si **Përpjesë e Sistemit Matës të Furnizuesit** ($PSMF_{Ab}$) për **Sistemin Matës "b"** nga energjia totale e llogaritur si marrje nga ana e **Sistemit të Shpërndarjes** (e zvogëluar për shumën vjetore të **Humbjeve në Shpërndarje**) që nuk është matur nga **Sistemet Matëse me Njehsor Interval**;

(c) **Përpjesa e Sistemit Matës të Furnizuesit** do të aplikohet në përcaktimin e **Energjisë së Matur në Rrjetin e Shpërndarjes** për **Sistemin Matës Jointerval** të **Furnizuesit** për nevoja të kalkulimit të **Jobalanceve të Energjisë** për atë **Furnizues**.

16.4.3 Në raport me **Palën Tregtare "A"** që është e regjistruar në **Llogarinë Dalëse të PPB "B"**, të gjitha **Sistemet Matëse Jo-intervale** të regjistruara tek ajo **Palë Tregtare** do të trajtohen si një **Sistem Matës** i vetëm **"b"** dhe **Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese** ($ENjF_{BAbj}$), për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** si:

$$ENjF_{BAbj} = PSMF_{Ab} * \left(\sum_o EZ_{oj} - \sum_n EHS_{oj} - \sum_n ENjF_{nj} \right)$$

ku:

$PSMF_{Ab}$ është **Përpjesa e Sistemit Matës të Furnizuesit** e kalkuluar në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut** për përcaktimin e **Energjisë së Matur** për **Sistemet Matëse Jo-intervale** të regjistruara në **Llogarinë Dalëse**;

EZ_{oj} është sasia e energjisë së matur e liferuar në **Sistemin Matës të Rrjetit të Shpërndarjes "o"**;

EHS_{oj} është energjia e përcaktuar si **Humbje në Shpërndarje** në **Sistemin Matës "o"**;

$ENjF_{nj}$ është **Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese** të **Sistemit Matës Interval "n"** të kyçur në shpërndarje.

16.4.4 Deri në kohën kur mund të kalkuloohen profilet objektive të klasave matëse për **Furnizuesit Publik "A"**, të regjistruar në **Llogarinë Dalëse të PPB "B"** të gjitha **Sistemet Matëse** të kyçura në shpërndarje të regjistruara tek **Furnizuesi Publik** do të trajtohen si një **Njësi Balancuese** e vetme **"b"** dhe **Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese** ($ENjF_{BAbj}$), për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** do të kalkulohet si:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 104 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

$$ENjF_{BAbj} = \sum_o EZ_{oj} - \sum_n EHS_{oj} - \sum_n ENjF_{nj}$$

ku:

- EZ_{oj} është energjia e matur e liferuar në **Sistemin Matës të Rrjetit të Shpërndarjes “o”**;
- EHS_{oj} është energjia e përcaktuar si **Humbje në Shpërndarje në Sistemin Matës “o”**;
- $ENjF_{nj}$ është **Energjia e Matur e Njësisë Furnizuese të Sistemit Matës të kyçur në shpërndarje “n” e regjistruar tek një Furnizues i ndryshëm nga Furnizuesi Publik.**

16.5 Kalkulimi i Jobalancit të Energjisë

- 16.5.1 Për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**, dita e **Barazimit Përfundimtar** do të jetë shtatë (7) **Ditë Pune** pas ditës së **Periodës së Barazimit Përfundimtar**.
- 16.5.2 Për çdo ditë dhe për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar OT** do të kryejë të gjitha aktivitetet e **Barazimit Përfundimtar** të përshkruara në këtë nen, sipas paragrafit 16.5.1.
- 16.5.3 Për **Llogarinë e Injektivit “B” në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**, **Energjia e Matur e Llogarisë së Injektivit (EMI_{Bj})**, **Energjia e Jobalancit e Llogarisë së Injektivit (EJB_{Bj})** dhe **Pagesa e Energjisë së Jobalancit e Llogarisë së Injektivit e ($PEJB_{Bj}$)** llogariten si vijon:

$$EMI_{Aj} = \sum_A \sum_b ENjG_{BAbj}$$

$$EJB_{Bj} = EMI_{Aj} - \sum_A \sum_n EK_{BAnj} - \sum_A \sum_b EOS_{hBAB} - \sum_A \sum_b EOB_{BAb} - \sum_A \sum_{ShN} EK_{ShNj}$$

$$PEJB_{Aj} = EJB_{Aj} * \zeta_{JB_j}$$

ku:

- $ENjG_{BAbj}$ është energjia e matur e liferuar nga **Njësia Gjeneruese** e kyçur në transmetim “b” e regjistruar tek **Pala Tregtare “A”** që është e regjistruar me **PPB “B”** dhe **Nominimi Interkonektiv** i konfirmuar “b” në një **Njësi Balancuese** importuese në **Interkonektor** të regjistruar tek **Pala Tregtare “A”** që është e regjistruar me **PPB “B”**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 105 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

- $EK_{BA_{nj}}$ është energjia e **Nominimit Kontraktual “n”** dhe **Nominimi Interkonektiv** i konfirmuar “n” të bërë nga **Pala Tregtare “A”** që është e regjistruar **Llogarinë “B”**;
- $EOS_{h_{BA_{b}}}$ është energjia e liferuar në një **Aktivizim të Ofertës për Shitje** nga **Njësia Balancuese “b”** e regjistruar tek **Pala Tregtare “A”** që është e regjistruar **Llogarinë “B”**;
- $EO_{B_{BA_{b}}}$ është energjia e liferuar në një **Aktivizim të Ofertës për Blerje** nga **Njësia Balancuese “b”** e regjistruar në **Llogarinë “A”**;
- $EK_{BS_{h_{nj}}}$ është energjia e liferuar sipas **Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e **Rezervës “ShN”** kur **Njësia Balancuese** e regjistruar tek **Pala Tregtare “A”** që është e regjistruar **Llogarinë “B”**
- ζ_{JB_j} është **Çmimi i Jobalancit** i llogaritur në përputhje me nenin 15.

16.5.4 Për **Llogarinë Dalëse “B”** në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**, **Energjia e Matur e Llogarisë Dalëse (EMD_{Bj})**, **Energjia e Jobalancit e Llogarisë Dalëse (EJB_{Bj})** dhe **Pagesa e Energjisë së Jobalancit e Llogarisë Dalëse ($PEJB_{Bj}$)** llogariten si vijon:

$$EMD_{A_j} = \sum_A \sum_b EN_j F_{Abj}$$

$$EJB_{A_j} = EMD_{A_j} - \sum_A \sum_n EK_{Anj} - \sum_A \sum_b EOS_{h_{Ab}} - \sum_A \sum_b EO_{B_{Ab}} - \sum_A \sum_{ShN} EK_{ShNj}$$

$$PEJB_{A_j} = EJB_{A_j} * \zeta_{JB_j}$$

ku:

EMD_{Bj} është **Energjia e Matur e Llogarisë Dalëse të Furnizuesit për Llogarinë Dalëse “B” për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**

$EN_j F_{BA_{bj}}$ është **Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese** e marr ose e përcaktuar si marrje në **Sistemin Matës “b”** e regjistruar tek **Pala Tregtare “A”** që është e regjistruar **Llogarinë “B”** dhe **Nominimi Interkonektiv** i konfirmuar “b” në një **Njësi Balancuese** eksportuese në **Interkonektor** e

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 106 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

regjistruar tek **Pala Tregtare "A"** që është e regjistruar **Llogarinë "B"**;

$EK_{BA_{nj}}$ është energjia në **Nominimet Kontraktuale "n"** dhe **Nominimi Interkonektiv** i konfirmuar në **Interkonektorin "n"** e bërë nga **Pala Tregtare "A"** që është e regjistruar **Llogarinë "B"**;

$EOSh_{BA_{b}}$ është energjia e liferuar në një **Aktivizim të Ofertës për Shitje** nga **Njësia Balancuese "b"** nga **Pala Tregtare "A"** që është e regjistruar **Llogarinë "B"**;

$EOB_{BA_{b}}$ është energjia e liferuar në një **Aktivizim të Ofertës për Blerje** nga **Njësia Balancuese "b"** nga **Pala Tregtare "A"** që është e regjistruar **Llogarinë "B"**;

$EK_{BSh_{nj}}$ është energjia e liferuar sipas **Kontratës së Shërbimeve Ndihmëse** për prokurimin e **Rezervës "ShN"** kur **Njësia Balancuese** është regjistruar tek **Pala Tregtare "A"** që është e regjistruar **Llogarinë "B"**

ζJB_j është **Çmimi i Jobalancit** i llogaritur në përputhje me nenin 15.

16.5.5 **Llogaria e PPB** relevante **"B"** do të kreditohet ose (sipas rastit) debitohet me **Pagesën për Energjinë e Jobalancit** ($PEJB_{Bj}$) për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** dhe shuma korresponduese do të debitohet ose (sipas rastit) kreditohet në **Llogarinë Balancuese të OST**.

16.6 Pagesat e Prodhuesve BRE dhe Jobalancet

16.6.1 Për çdo **Njesisë Gjeneruese në Skemën Mbështetëse të BRE "b"** të regjistruar në **Llogarinë e Fondit për Energjinë e Ripërtërishme "A"**, **OT** do të kalkulojë pagesë mujore për energjinë që është liferuar nga **Njësia Gjeneruese në Skemën Mbështetëse të BRE "b"** ($PNjG_{bm}$) dhe **Korrigjimin Balancues të Energjisë së Ripërtërishme** ($KBER_{bm}$) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"** për muajin **"m"**, duke përdorur formulat:

$$PNjG_{bm} = \zeta BRE_b * \sum_j ENjG_{Abj}$$

$$KBER_{bm} = \sum_j \left(\zeta JB_j * \left(\left| ENjG_{bj} - XN_{bj} * H \right| \right) * 0.25 \right)$$

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 107 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

Dhe për çdo **Njësi Gjeneruese BRE të Rregulluar "B"**, OT do të kalkuloj pagesat mujore për energjinë e kontraktuar nga **Njësia Gjeneruese BRE "b"** ($PNjG_{bm}$) dhe **Korrigjimin Balancues të Energjisë së Ripërtërishme** ($KBRE_{bj}$) për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** për muajin "m", duke përdorur formulat:

$$PNjG_{Bm} = \zeta_{REF_B} * \sum_j \sum_n ENjG_{Bnj}$$

$$KBRE_{Bj} = \zeta_{JB_j} * (ENjG_{Bj} - \sum EK_{Bj} * H)$$

me të gjitha pagesat ($PNjG_{bm}$) për **Gjeneratorët e Energjisë së Ripërtërishme** të debituar nga **Llogaria e Fondit të Energjisë së Ripërtërishme** dhe **Korrigjimin Balancues të Energjisë së Ripërtërishme** ($KBRE_{bj}$) të kredituar në **Llogarinë e Fondit të Energjisë së Ripërtërishme** dhe për çdo **Furnizues "A"**, OT do të kalkuloj **Pagesat mujore të Furnizuesit për Blerje të Energjisë nga BRE** ($PFEB_{Am}$) duke përdorur formulën:

$$PFEB_{Am} = \sum_j \sum_n (EK_{Anj}) * \zeta_{REF}$$

Dhe për pagesën e **Taksës për Energjinë e Ripërtërishme, Llogaria e Fondit të Energjisë së Ripërtërishme** do të kreditohet dhe çdo **Furnizues "A"** do të debitohet me **Pagesat mujore të Furnizuesit për Blerje të Energjisë nga BRE** ($PFBRE_{Am}$) duke përdorur formulën

$$PFBRE_{Am} = \left(\sum_B \sum_j EMF_{Bj} \right) * TER$$

ku:

- ζ_{BRE_b} është **Çmimi i BRE për Njesisë Gjeneruese në Skemën Mbështetëse të BRE "b"**;
- ζ_{REF} është **Çmimi Referent për Njesisë Gjeneruese BRE të Rregulluar "B"**;
- TER është **Taksa për Energjinë e Ripërtërishme**;
- $ENjG_{bj}$ është **energjia e matur si liferim nga Njësia Gjeneruese në Skemën Mbështetëse të BRE "b"**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 108 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

$ENJG_{Bj}$	është energjia e matur si liferim nga Llogaria Injektuese e Njësia Gjeneruese BRE e Rregulluar "B"
$ÇJB_j$	është Çmimi i Jobalancit;
EKB_{Bnj}	është energjia e kontraktuar për Njësinë Gjeneruese BRE e Rregulluar "B" në Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"
EKF_{Bnj}	është energjia e kontraktuar për Furnizuesin "B" në Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"
XN_{Bj}	është Nominimi Fizik i mesatares së MW për orë për Njësisë Gjeneruese BRE të Rregulluar "B" ;
H	është kohëzgjatja e Periodës së Barazimit Përfundimtar në orë;
EMF_{Bj}	është Energjia e Matur e Llogarisë Dalëse të Furnizuesit për Llogarinë Dalëse "B" për Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"
$/ /$	është vlera absolute e formulës brenda kllapave.

- 16.6.2 **OT** do ti paguaj **Njësisë Gjeneruese nga Skema Mbështetëse e BRE "b"** nga **Llogaria e Fondit të Energjisë së Ripërtërishme** pagesën mujore për energjinë e liferuar nga **Njësia Gjeneruese BRE "b"** ($PNjG_{bm}$) minus shuma e çdo **Korrigjimi Balancues të Energjisë së Ripërtërishme** ($KBER_{bm}$) të kalkuluar në përputhje me paragrafin 16.6.1.
- 16.6.3 **OT** do ta paguaj **Njësinë Gjeneruese BRE të Rregulluar "B"** nga **Llogaria e Fondit të Energjisë së Ripërtërishme** me pagesë mujore për energjinë e liferuar nga **Njësia Gjeneruese BRE "B"** ($PNjG_{bm}$) plus shumën e çdo **Korrigjimi Balancues të Energjisë së Ripërtërishme** ($KBER_{Bm}$) të kalkuluar në përputhje me paragrafin 16.6.1.
- 16.6.4 Për çdo **Furnizues "A"**, **OT** do të kalkuloj **Pagesat e Furnizuesit për BRE** (PFB_{Am}) që i atribuohet këtij **Furnizuesi** dhe do të kreditoj **Llogarinë e Fondit të Energjisë së Ripërtërishme**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 109 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

16.7 Kalkulimi i Humbjeve në Transmetim

16.7.1 OT do të kalkulojë, për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"**, **Humbjet në Transmetim (EHT_j)**, **Jobalancin e Energjisë (EJB_{TSOj})** për **Llogarinë Tregtuese të OST dhe Pagesën për Jobalancin e OST ($PEJB_{OSTj}$)** duke përdorur formulën:

$$EHT_j = \sum_b ENjG_{bj} + \sum_b ENjF_{bj} + \sum_o EZ_{oj} + \sum_L ENK_j$$

$$EJB_{TSOj} = EHT_j - \sum_A EK_{Aj}$$

$$PEJB_{TSOj} = EJB_{TSOj} * \zeta JB_j$$

ku:

$ENjG_{bj}$ është energjia e matur e liferuar nga **Njësia Gjeneruese** e kyçur në transmetim "b";

$ENjF_{bj}$ është energjia e matur e liferuar tek **Konsumatori** i kyçur në transmetim "b";

EZ_{oj} është energjia e matur që është liferuar në **Rrjetat e Shpërndarjes në Sistemin Matës "o"**;

EK_{Aj} është energjia e pranuar sipas **Nominimit Kontraktual** për **Kontratat e Shërbimeve Ndhmëse** për prokurimin e **Humbjeve në Transmetim** e përmbyllur me **Palën Tregtare "A"** në përputhje me paragrafin 13.3.3;

ENK_j është energjia e matur ndër-kufitare në **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"**

ζJB_j është **Çmimi i Jobalancit** i llogaritur në përputhje me nenin 15.

16.7.2 **Llogaria e Tregtimit e OST** do të kreditohet ose (sipas rastit) debitohet me **Pagesën për Jobalancet ($PEJB_{TSOj}$)** për **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** dhe shuma korresponduese e parave do të debitohet ose (sipas rastit) kreditohet në **Llogarinë Balancuese të OST**.

16.7.3 OT do të publikojë **Humbjet në Transmetim** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 110 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

16.8 Kalkulimi i Humbjeve në Shpërndarje

- 16.8.1 Çdo vjet (ose si përcaktohet nga ZRrE) ZRrE do të njoftojë OT dhe OSSh “o” për energjinë në MWh (EHS_{hj}) që duhet të blihet nga ana e OSSh për **Humbjet në Shpërndarje** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** një vjet para dhe, për nevoja të **Rregullave të Tregut**, OT do ta regjistrojë këtë energji si **Energji të Matur** në **Llogarinë Dalëse të OSSh**.
- 16.8.2 Për nevoja të kalkulimit të **Jobalanceve**, OSSh do të trajtohet si **Palë Tregtare** e cila duhet ta ketë në balancë **Energjinë e Matur** të regjistruar në **Llogarinë Dalëse** dhe **Nominimet Kontraktuale** për energjinë e blerë për humbjet në rrjetin e shpërndarjes, dhe do të jetë përgjegjëse për **Jobalancet** kur paraqiten mospërputhje në mes **Humbjeve në Shpërndarje** të regjistruara dhe shumës së **Nominimeve Kontraktuale**.

16.9 Pagesat Mujore pas Korrigjimit të Matjeve

- 16.9.1 Në baza mujore **OST**, **OSSh** ose **AAM** do të dorëzojnë **Të Dhënat e Matjeve të Korrigjuara** për **Njehsorët** e kyçur në transmetim ose në shpërndarje për të cilët janë dorëzuar lexime tjera nga ato që tashmë janë përdorur në **Barazimin Përfundimtar**.
- 16.9.2 Arsyet për dorëzimin e këtyre informatave mund të përfshijnë:
- Korrigjimi i **Të Dhënave Matëse të Njesisë Gjeneruese**;
 - Korrigjimi i **Të Dhënave Matëse të Rrjetit të Shpërndarjes**;
 - Dorëzimin e **Të Dhënave Matëse të Sistemeve Matëse Interval** ;
 - Dorëzimin e **Të Dhënave Matëse për Sistemin Matës Jo-Interval** .
- 16.9.3 **Të Dhënat e Matjeve të Korrigjuara** mund të përmbajnë:
- Identitetin e **Sistemit Matës** (gjenerim, “kufi” ose furnizim);
 - Datën e fillimit dhe **Periodën e Barazimit Përfundimtar** për të cilën duhet të bëhet korrigjimi;
 - Datën e përfundimit dhe **Periodën e Barazimit Përfundimtar** për të cilën duhet të bëhet korrigjimi;
 - Energjinë që më parë i ishte përcaktuar **Sistemit Matës** nga sistemi i **Barazimit Përfundimtar** prej datës së fillimit/ **Periodës së Barazimit Përfundimtar** deri në datën e përfundimit/ **Periodës së Barazimit Përfundimtar**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 111 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (e) Energjinë e matur (ose e llogaritur) si liferim ose si marrje në **Sistemin Matës** prej datës së fillimit/ **Periodës së Barazimit Përfundimtar** deri në datën e përfundimit/ **Periodës së Barazimit Përfundimtar**; dhe
- (f) Në qoftë se aplikohet, energjinë e llogaritur që është liferuar në **Sistemin Matës** prej datës së fillimit/ **Periodës së Barazimit Përfundimtar** deri në datën e përfundimit/ **Periodës së Barazimit Përfundimtar**.
- 16.9.4 Kur të realizohet **Marrëveshja për Alokimin e Matjeve** atëherë rregullat për alokim do të aplikohen në **Informatat për Korrigjimin e Matjeve** nga ana e **OT**.
- 16.9.5 **OT** do të publikojë një **Procedurë të Rregullave të Tregut** për **Korrigjimin e Matjeve** në të cilën do të parashtrijë mënyrën e kalkulimit të **Pagesave pas Korrigjimit të Matjeve** duke aplikuar principet vijuese:
- (a) **Pagesa pas Korrigjimit të Matjeve** do të realizohet si një transfer financiar, për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**, ndërmjet **Palës Tregtare** (ose **OST**) të regjistruar në **Sistemin Matës** relevant dhe të gjitha **Palëve Tregtare** tjera (ose **OST**). Korrigjimet nuk do të bëhen në **Energjinë e Matur** dhe të regjistruar në sistemin e **Barazimit Përfundimtar**;
- (b) Të gjitha llogaritjet e bëra pas korrigjimeve, për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**, do të përdorin **Çmimin e Jobalancit** të përdorur paraprakisht në llogaritje;
- (c) Korrigjimi i **Të Dhënave Matëse të Njësisë Gjeneruese** do të ketë si pasojë **Pagesën pas Korrigjimit të Matjeve** ndërmjet **Palëve Tregtare** relevante dhe **Llogarisë Tregtuese të OST**;
- (d) Korrigjimi i **Të Dhënave Matëse të Rrjetit të Shpërndarjes** do të ketë si pasojë **Pagesën pas Korrigjimit të Matjeve** ndërmjet **Llogarisë Tregtuese të OST** dhe **Llogarisë Dalëse të Furnizuesit** të regjistruar në **Sistemin Matës Jo-interval**;
- (e) Korrigjimi i **Të Dhënave** për **Sistemet Matëse Jo-interval** të kyçura në transmetim do të ketë si pasojë **Pagesën pas Korrigjimit të Matjeve** ndërmjet **Palëve Tregtare** relevante dhe **Llogarisë Tregtuese të OST**;
- (f) Korrigjimi i **Të Dhënave** për **Sistemet Matëse Interval** të kyçura në shpërndarje do të ketë si pasojë **Pagesën pas Korrigjimit të Matjeve** ndërmjet **Palëve Tregtare** relevante dhe **Llogarisë Dalëse të Furnizuesit** që kanë të regjistruar **Sisteme Matëse Intervale**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 112 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (g) Korrigjimi i **Të Dhënave** për **Sistemet Matëse Jo-interval** do të ketë si pasojë **Pagesën pas Korrigjimit të Matjeve** ndërmjet **Palëve Tregtare** relevante dhe **Llogarisë Dalëse** të gjithë **Furnizuesve** që kanë të regjistruar **Sisteme Matëse Jo-intervale**;
- (h) Për **Sisteme Matëse Jo-interval**:
- i. Një metodologji që përdorë **Sasinë Vjetore të Energjisë** të **Sistemit Matës** relevant, do të përcaktojë energjinë totale që i atribuohet **Sistemit Matës** individual nga **Barazimi Përfundimtar** dhe profilin e energjisë që u atribuohet të gjitha **Sistemeve Matëse Jo-Intervale** (plus **Sistemet Matëse** të **Furnizuesit Publik** të kyçura në shpërndarje) që përdoren për **Barazimin Përfundimtar**, prej datës së fillimit deri në datën e përfundimit të periodës për korrigjimin e matjeve, do të përdoret për përcaktimin e energjisë në çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**;
 - ii. I njëjti profil do të aplikohet proporcionalisht për energjinë aktuale të matur si marrje ndërmjet datës së fillimit dhe datës së përfundimit për përcaktimin e profilit të energjisë së marrë në çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**.
- 16.9.6 **OT** do t'i përdorë këto informata për të përcaktuar **Pagesën pas Korrigjimit të Matjeve** (që përdorë **Çmimin e Jobalancit** të përdorur paraprakisht) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar**, ndërmjet **Palëve Tregtare** dhe **OST** në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut për Të Dhënat e Matjeve të Korrigjuara**.
- 16.9.7 **OT** do të gjejë shumën mujore të vlerave të **Pagesave pas Korrigjimit të Matjeve** për çdo **Palë Tregtare**.
- 16.9.8 Nëse për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar** ekziston një **Pagesë pas Korrigjimit të Matjeve** për një **Palë Tregtare** atëherë do të ekzistojnë një ose më shumë **Pagesa pas Korrigjimit të Matjeve** për **Palët Tregtare** të tjera të përfshira apo (në disa rrethana) mund të përfshijë edhe **OST**.

16.10 Rregullat e Jo-liferimit

- 16.10.1 Për një **Njësi Balancuese "b"**, të regjistruar në një **Llogari të Palës Tregtare "A"**, në **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"**, në të cilën janë bërë një ose më shumë **Aktivizime të Ofertave për Blerje** ose **Aktivizime të Ofertave për Shitje**, **OT** do të llogarisë:
- (a) **Energjinë e Matur të Njesisë Gjeneruese** ($ENjG_{Abj}$) ose (sipas rastit) **Energjinë e Matur të Njesisë Furnizuese** ($ENjF_{Abj}$),

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 113 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (b) **Pozitën e Urdhëruar** (XPU_{bj}),
- (c) çmimin e **Ofertave për Blerje** (ζOB_{bj}) ose (sipas rastit) çmimin e **Ofertave për Shitje** (ζOSh_{bj}), dhe
- (d) **Çmimin e Jobalanceve** (ζJB_j).

16.10.2 Pas shqyrtimit të ndryshoreve të dhëna në paragrafin 16.10.1, për **Njësinë Balancuese "b"**, të regjistruar në **Llogarinë e Palës Tregtare "A"**, në **Periodën e Barazimit Përfundimtar "j"** OT do të kalkulojë **Çmimin e Jo-liferimit** (ζJL_{Abj}) dhe **Energjinë e Jo-liferimit** (EJL_{Abj}) nën kushtet si vijojnë:

- (a) Nëse është bërë **Aktivizimi i Ofertës për Shitje** dhe nëse:
 - i. **Çmimi i Jo-liferimit** (ζJL_{Abj}) është më i madh se zero dhe llogaritet si:

$$\zeta JL_{Abj} = \zeta OSh_{bj} - \zeta JB_j$$

- ii. **Energjia e Jo-liferimit** (EJL_{Abj}) është më e madhe se zero dhe llogaritet si:

$$EJL_{Abj} = \text{Maksimumi} ((XPU_{bj} * H) - ENjG_{Abj}, 0)$$

ose (sipas rastit)

$$EJL_{Abj} = \text{Maksimumi} ((XPU_{bj} * H) - ENjF_{Abj}, 0)$$

ku H është kohëzgjatja e **Periodës së Barazimit Përfundimtar** në orë; ose

- (b) Nëse është bërë **Aktivizimi i Ofertës për Blerje** dhe nëse:
 - i. **Çmimi i Jo-liferimit** (ζJL_{Abj}) është më i madh se zero dhe që llogaritet sipas:

$$\zeta JL_{Abj} = \zeta JB_{bj} - \zeta OB_j$$

- ii. **Energjia e Jo-liferimit** (EJL_{Abj}) është më e madhe se zero dhe llogaritet si:

$$EJL_{Abj} = \text{Maksimumi} (ENjG_{Abj} - (XPU_{bj} * H), 0)$$

ose (sipas rastit)

$$EJL_{Abj} = \text{Maksimumi} (ENjF_{Abj} - (XPU_{bj} * H), 0)$$

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 114 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

ku H është kohëzgjatja e **Periodës së Barazimit Përfundimtar** në orë.

- 16.10.3 Kur, për **Njësinë Balancuese “b”**, të regjistruar në **Llogarinë e Palës Tregtare “A”**, në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”**, OT i ka kryer kalkulimet sipas paragrafit 16.10.2, OT do të kalkulojë **Pagesën e Jo-liferimit (PJL_{Abj})** sipas:

$$PJL_{Abj} = \zeta JL_{Abj} * EJL_{Abj}$$

ku:

ζJL_{Abj} **Çmimi i Jo-liferimi** i kalkuluar sipas paragrafit 16.10.2(a)i ose paragrafit 16.10.2(b)i;

EJL_{Abj} **Energjia e Jo-liferimit** e kalkuluar sipas paragrafit 16.10.2(a)ii ose paragrafit 16.10.2(b)ii;

dhe do të kreditojë **Llogarinë Balancuese të OST** me **Pagesën e Jo-liferimit** dhe sasinë e njëjtë do ta debitojë në **Llogarinë e Injektimit** ose **Llogarinë Dalëse** (sipas rastit) të **Palës Tregtare**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 115 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

17 Detyrimet

17.1 Aplikimi i Tarifave

- 17.1.1 **OST, OT** dhe të gjitha **Palët Tregtare** do t'i dorëzojnë **ZRrE** të gjitha të dhënat e nevojshme për t'i mundësuar kalkulimin dhe aprovimin e tarifave. Kjo do të përfshijë së paku tarifatat që do të aplikohen për **Prodhuesit** dhe **Furnizuesit** siç janë: **Detyrimet për Rrjetin e Transmetimit, Detyrimet për Operim të Sistemit të Transmetimit, Detyrimet për Operim të Tregut** dhe për operimin e Skemës për Mbështetjen e Energjisë së Ripërtëritshme. **ZRrE** do t'i njoftojë me shkrim **Palët** për tarifatat e reja të aplikueshme dhe vitin për të cilin do të aplikohen këto tarifa.
- 17.1.2 **OT** duhet të publikojë një raport vjetor për detyrimet totale për të lehtësuar llogaritjen e detyrimeve për periudhën e ardhshme.

17.2 Piku i Konsumit

- 17.2.1 Për nevojat e **Detyrimeve për Rrjetin e Transmetimit** është e nevojshme të përcaktohet **Piku i Konsumit** në një vit tarifor, që është viti i referuar në paragrafin 17.1.1.
- 17.2.2 Për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar "j"**, **OT** do të kalkulojë **Daljet nga Rrjeti Transmetues** nëpërmes formulës:

$$EDRrT_j = \sum_b ENjF_{bj} + \sum_o EZ_{oj}$$

ku:

$ENjF_{bj}$ është energjia e matur e **Konsumatorëve** të kyçur në **Rrjetin e Transmetimit "b"**;

EZ_{oj} është energjia e matur si liferim në **Rrjetin e Shpërndarjes** në **Sistemin Matës "o"**.

- 17.2.3 Çdo javë (nga 00:00 e të Hënës deri në 24:00 e së Dieles), **OT** e përzgjedh një **Periodë të Barazimit Përfundimtar** potenciale të pikut që ka vlerën maksimale për **Daljet nga Rrjeti Transmetues (EDRrT_j)** në atë javë.
- 17.2.4 Përveç në qoftë se këshillohet ndryshe nga **ZRrE**, **Piku i Konsumit** do të jetë vlera më e madhe e kalkuluar nga ana e **OT** në përputhje me paragrafin 17.2.2 për vitin tarifor.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 116 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

17.2.5 **OT** do të publikojë **Pikun e Konsumit** dhe **Periodën e Barazimit Përfundimtar** në të cilën është arritur.

17.3 Detyrimet për Rrjetin e Transmetimit

17.3.1 **ZRrE** do ta njoftojë **OT** për tarifën për detyrimin ndaj **Rrjetit të Transmetimit** (në €/kW) që duhet të aplikohen për atë vit.

17.3.2 **ZRrE** do ta njoftojë **OT** për aprovimin e tarifave të reja, dhe **OT** do të publikojë tarifën e reja për **Rrjetin e Transmetimit**.

17.3.3 Madhësitë e referuara në paragrafin 17.3.1 përfshijnë **Tarifën e Prodhuesit për shfrytëzim të Rrjetit** ($TPRr_z$) dhe **Tarifën e Furnizuesit për shfrytëzim të Rrjetit** ($TFRr_z$) që aplikohen për kyçjet në nivelin e tensionit "Z" në **Rrjetin e Transmetimit**.

17.3.4 Në fillim të vitit tarifor, **OST** do ta njoftojë **OT** për **Kapacitetin e Rrjetit për Prodhuesin** ($XRrP_A$) për **Prodhuesin "A"** që parashikohet të regjistrojë kapacitetin e kyçjes për çdo **Prodhues** në kW gjatë periodës së parashikuar të **Pikut të Konsumit** gjatë vitit të ardhshëm tarifor.

17.3.5 Në fillim të vitit të ri tarifor, **OST** do ta njoftojë **OT** për **Parashikimin e Pikut Ditor të Furnizuesit** ($XPPDF_{ZA}$) për **Furnizuesin "A"** që është konsumi i parashikuar në kW për çdo **Furnizues "A"** të aplikueshëm për nivelin e tensionit "Z" në **Rrjetin e Transmetimit** gjatë periodës së **Pikut të Konsumit** të parashikuar gjatë vitit të ardhshëm tarifor.

17.3.6 **OT** do të kalkulojë **Detyrimin e Prodhuesit për shfrytëzim të Rrjetit** për muaj nëpërmes formulës:

$$DRrP_A = \sum_z (TPRr_z * XRrP_A) / 12$$

ku:

$TRrP_z$ është **Tarifa e Prodhuesit për Rrjetin**, e aplikueshme për nivelin e tensionit "Z" në **Rrjetin e Transmetimit**;

$XRrP_A$ është piku i **Kapacitetit të Rrjetit për Prodhuesin për Prodhuesin "A"**.

17.3.7 Për çdo muaj kalendarik, **OT** do të kalkulojë për **Furnizuesin Detyrimin për Shfrytëzim të Rrjetit të Transmetimit** ($DRrF_{ZA}$) të aplikueshëm për çdo nivel të tensionit "Z" në **Rrjetin e Transmetimit**, që duhet të faturohet për çdo **Furnizues "A"**, nëpërmes formulës:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 117 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

$$DRrF_{ZA} = \frac{\sum_b EF_{Abj}}{\sum_n \sum_b EF_{nbj}} * XPPDF_Z * TFRr_z / 12$$

ku:

- n është çdo **Furnizues**;
- j është **Perioda e Barazimit Përfundimtar** e identifikuar që ka marrjen maksimale në atë muaj;
- EF_{Abj} është **Energjia e Matur e Njesisë Furnizuese për Periodën e Barazimit Përfundimtar "j" për Njehsorin e Furnizimit "b"** të regjistruar në **Llogarinë Dalëse "A"**;
- $TFRr_z$ është **Tarifa e Furnizuesit për Shfrytëzim të Rrjetit** e aplikueshme për nivelin e tensionit "Z" në **Rrjetin e Transmetimit**;
- $XPPDF_A$ është **Parashikimi i Pikut Ditor të Sistemit** i miratuar nga ZRrE i aplikueshëm për nivelin e tensionit "Z" në **Rrjetin e Transmetimit gjatë periodës të Pikut të Konsumit**.

17.3.8 90 ditë pas përfundimit të vitit tarifor, **OT** do të përgatisë faturat e korrigjimit të cilat mbulojnë dallimin ndërmjet pagesave të bazuara në rrjedhat e parashikuara të energjisë dhe kapaciteteve të rrjetit gjatë periodës së **Pikut të Konsumit** të parashikuar dhe pagesave të kalkuluara në bazë të rrjedhave të energjisë dhe kapaciteteve të rrjetit gjatë periodës së **Pikut të Konsumit** aktual.

17.4 Detyrimi për Operim të Sistemit

- 17.4.1 **ZRrE** do ta njoftojë **OT** për tarifën për **Detyrimin për Operim të Sistemit të Transmetimit** në €/MWh që duhet të aplikohen për atë periodë.
- 17.4.2 **ZRrE** do ta njoftojë **OT** për aprovimin e tarifave të reja, dhe **OT** do të publikojë tarifatat e reja për operatorin e sistemit.
- 17.4.3 Tarifatat vjetore, të referuara në paragrafin 17.4.1, janë **Tarifatat e Prodhuesit për Operim të Sistemit (TPOS_Z)** që aplikohen për tërë energjinë e prodhuar nga **Prodhuesit** që hyn në **Rrjetin e Transmetimit, Tarifën e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Sistemit (TPShOS)** të prodhuar nga **Prodhuesit** të kyçur në **Sistemin e Shpërndarjes** dhe **Tarifën e Furnizuesit për Operim të Sistemit (TFOS_Z)** që aplikohen për

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 118 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

tërë energjinë që del nga **Rrjeti i Transmetimit** në nivelin e tensionit “Z” për shfrytëzim nga **Konsumatorët** në Kosovë.

17.4.4 Për çdo muaj kalendarik, **OT** do të llogarisë:

- (a) për **Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare “A”, Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Sistemit ($DPOS_A$)**, kalkulohet si:

$$DPOS_A = TPOS_Z * \sum_j EMI_{Aj}$$

ku:

$TPOS_Z$ është **Tarifa e Prodhuesit për Operim të Sistemit** për nivelin e tensionit të kyçjes në **Rrjetin Transmetues**;

EMI_{Aj} është **Energjia e Matur në Llogarinë e Injektivit** (e shprehur në kWh) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** në muajin e dhënë dhe të bazuar në energjinë e matur si liferim nga të gjitha **Njësitë Gjeneruese** të kyçura në transmetim dhe **Nominimet Interkonektive** të konfirmuara si import në **Njësitë Balancuse** në **Interkonektor** që janë regjistruar në **Llogarinë “A”**;

- (b) për **Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare “A”, Detyrimi i Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Sistemit ($DShOS_A$)**, kalkulohet si:

$$DShOS_A = TShOS * \sum_j EMI_{Aj}$$

ku:

$TShOS$ është **Tarifa e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Sistemit**;

EMI_{Aj} është **Energjia e Matur në Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare** (e shprehur në MWh) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** në atë muaj dhe e bazuar në energjinë e matur si liferim në sistemin e shpërndarjes nga ana e të gjitha **Njësitë Gjeneruese** të kyçura në sistemin e shpërndarjes që janë të regjistruara në **Llogarinë “A”**;

- (c) për **Llogarinë e Furnizimit “A”, Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Sistemit ($DFOS_A$)**, kalkulohet si:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 119 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

$$DFOS_A = -TFOS_z * \sum_j EMD_{Aj}$$

ku:

$TFOS_z$ është **Tarifa e Furnizuesit për Operim të Sistemit** e aplikueshme për nivelin e tensionit “Z” në **Rrjetin e Transmetimit**;

EMD_{Aj} është **Energjia e Matur në Llogarinë Dalëse** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** në muaj dhe bazuar në energjinë e matur si marrje nga të gjitha **Sistemet Matëse dhe Nominimet Interkonektive** të konfirmuara në **Njësinë Balancuese** në **Interkonektor** për eksport që janë regjistruar në **Llogarinë “A”**.

17.4.5 Çdo muaj, **OT** do të faturojë çdo **Palë Tregtare “A”** në krahasim me **Detyrimin e Prodhuesit për Operim të Sistemit ($DPOS_A$)**, **Detyrimin e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Sistemit ($DShOS_A$)** ose **Detyrimin e Furnizuesit për Operim të Sistemit ($DFOS_A$)**.

17.5 Detyrimet për Operim të Tregut

17.5.1 **ZRrE** do ta njoftojë **OT** për tarifën për **Detyrimin për Operim të Tregut** në €/MWh që duhet të aplikohet për atë vit.

17.5.2 **ZRrE** do ta njoftojë **OT** për aprovimin e tarifave të reja, dhe **OT** do të publikojë tarifatat e reja për Operim të Tregut.

17.5.3 Tarifatat e referuara në paragrafin 17.5.1 përfshijnë: **Tarifën e Prodhuesit për Operim të Tregut ($TPOT$)**, **Tarifën e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut ($TShOT$)** dhe **Tarifën e Furnizuesit për Operim të Tregut ($TFOT$)**.

17.5.4 Për çdo muaj kalendarik, **OT** do të kalkulojë:

(a) për **Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare “A”**, **Detyrimin e Prodhuesit për Operim të Tregut ($DPOT_A$)**, të kalkuluar si:

$$DPOT_A = TPOP * \sum_j EMI_{Aj}$$

ku:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	ver. 3.0	Faqe 120 nga 143
Departamenti: Operatori i Tregut		

TPOP është **Tarifa e Prodhuesit për Operim të Tregut;**

EMI_{Aj} është **Energjia e Matur në Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare** (e shprehur në MWh) për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** në muaj dhe bazuar në energjinë e matur si liferim nga të gjitha **Njësitë Gjeneruese** të kyçura në sistemin transmetues dhe **Nominimet Interkonektive** të konfirmuara në **Njësinë Balancuese** në **Interkoneksion** për importe që janë regjistruar në **Llogarinë “A”;**

- (b) për **Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare “A”, Detyrimin e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut (*DPSHOT_A*)**, e kalkuluar si:

$$DPSHOT_A = TPOPT * \sum_j EMI_{Aj}$$

ku:

TPOPT është **Tarifa e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut;**

EMI_{Aj} është **Energjia e Matur në Llogarinë e Injektivit të Palës Tregtare** (e shprehur në MWh), për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** në atë muaj, dhe e bazuar në energjinë e matur si liferim në sistemin e shpërndarjes nga ana e të gjitha **Njësitë Gjeneruese** të kyçura në sistemin e shpërndarjes që janë të regjistruara në **Llogarinë “A”;**

- (c) për **Llogarinë e Furnizimit “A”, Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Tregut (*DFOT_A*)**, kalkulohet si:

$$DFOT_A = -TFOT * \sum_j EMD_{Aj}$$

ku:

TFOT është **Tarifa e Furnizuesit për Operim të Tregut;**

EMD_{Aj} është **Energjia e Matur në Llogarinë Dalëse** për çdo **Periodë të Barazimit Përfundimtar “j”** në muaj dhe e bazuar në energjinë dalëse të matur si liferim nga të gjitha **Sistemet Matëse** dhe **Nominimet Interkonektive** të konfirmuara për **Njësinë**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 121 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Balancuese në Interkonektor për eksport që është regjistruar në **Llogarinë “A”**.

- 17.5.5 Çdo muaj, **OT** do të faturojë çdo **Palë Tregtare “A”** për **Detyrimin e Prodhuesit për Operim të Tregut (DPOT_A)**, **Detyrimin e Prodhuesit në Shpërndarje për Operim të Tregut (DPSHOT_A)** ose **Detyrimin e Furnizuesit për Operim të Tregut (DFOT_A)**.

17.6 Rialokimi i Pagesave për Balancim

- 17.6.1 Me qëllim që të garantojë neutralitetin e pagesave të **Balancimit** (rivendosja e gjendjes zero në llogari), **OT** do bëjë kthimin e çdo të hyre neto që rrjedh nga **Aktivizimi i Ofertave për Blerje/Shitje**, pagesat e jobalanceve, **Programi i Kompensimit** dhe blerja e **Rezervës** së energjisë nga **PPB**, ose do të kërkojë pagesa shtesë nga **PPB** ashtu që **Llogaria Balancuese e OST** të rikthehet në zero.
- 17.6.2 Çdo muaj “*m*”, **Operatori i Tregut** do të kalkulojë **Energjinë në Llogarinë Balancuese të OST (ELB_m)**, balancin e gjendjes së **Llogarisë Balancuese të OST (BGjLB_m)** dhe **Çmimin Balancues të OST (ÇB’OST’_m)** sipas formulave:

$$ELB_m = \sum_j \left(\sum_A EMI_{Aj} - \sum_A EMD_{Aj} \right)$$

$$BGjLB_m = -\sum_{AS} PR_{ShNm} - \sum_j \left(\sum_{AS} PSh_{ShNj} + \sum_b POSh_{bj} + \sum_b POB_{bj} - \sum_b PJJ_{bj} + \sum_B PEJB_{Aj} \right)$$

$$\text{ÇB’OST’}_m = BGjLB_m / ELB_m$$

ku:

j është **Perioda e Barazimit Përfundimtar** në muajin “*m*”;

B është **Llogaria e PPB** ose **Llogaria Tregtuese e OST**;

ShN është **Kontrata e Shërbimeve Ndihmëse** për prokurimin e **Rezervës** ose për **Programin e Kompensimit**;

b është **Njësia Balancuese** për të cilën është bërë një **Aktivizim i Ofertës për Shitje** ose **Aktivizim i Ofertës për Blerje**;

EMI_{Bj} është **Energjia e Matur në Llogarinë e Injektivit për Llogarinë e PPB “B”** në **Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** e caktuar sipas paragrafit 16.5.3;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 122 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

EMD_{Bj} është **Energjia e Matur në Llogarinë Dalëse për Llogarinë e PPB “B” në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** e caktuar sipas paragrafit 16.5.4;

PR_{ShNm} është **Pagesa për Rezervën e Shërbimit Ndhmës sipas Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse për prokurimin e Programit të Kompensimit “ShN”** e caktuar sipas paragrafit 13.3.4(a);

PSh_{ShNj} është **Pagesa për Shfrytëzim të Shërbimit Ndhmës në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” sipas Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse për prokurimin e Rezervës “ShN”** e caktuar sipas paragrafit 13.3.5(c) ose **Kontratës së Shërbimeve Ndhmëse për prokurimin e Programit të Kompensimit “ShN”** të caktuar sipas paragrafit 13.3.4(b);

$POSh_{bj}$ është **Pagesa e Ofertës për Shitje për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” për Njësinë Balancuese “b”** e caktuar sipas paragrafit 14.1.3;

POB_{bj} është **Pagesa e Ofertës për Blerje për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” për Njësinë Balancuese “b”** e caktuar sipas paragrafit 14.1.4;

PJL_{bj} është **Pagesa e Jo-Liferimit për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” për Njësinë Balancuese “b”** e caktuar sipas paragrafit 16.10.3;

$PEJB_{Bj}$ është **Pagesa për Energjinë e Jobalancit për Periodën e Barazimit Përfundimtar “j” për Llogarinë e PPB “B”** e caktuar sipas nenit 16.5.5 ose **Llogaria Tregtuese e OST “A”** e caktuar sipas paragrafit 16.7.2;

17.6.3 **Pagesa nga Llogaria Balancuese e OST (PLB_{Am}) për Llogarinë e Injektimit “B”** në muajin “m” do të kalkulohet me formulën:

$$PLB_{Am} = \zeta B' OST'_m * \sum_j EMI_{Aj}$$

ku:

j është **Perioda e Barazimit Përfundimtar** në muajin “m”;

EMI_{Bj} është **Energjia e Matur në Llogarinë e Injektimit për Llogarinë “B” në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** e caktuar sipas paragrafit 16.5.3.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 123 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 17.6.4 **Pagesa nga Llogaria Balancuese e OST (PLB_{Am}) për Llogarinë Dalëse “B”** për muajin “m” do të kalkulohet me formulën:

$$PLB_{Am} = -\zeta B' OST'_m * \sum_j EMD_{Aj}$$

ku:

jështë **Perioda e Barazimit Përfundimtar** në muajin “m”;

EMD_{Bj} **Energjia e Matur në Llogarinë Dalëse për Llogarinë e PPB “A” në Periodën e Barazimit Përfundimtar “j”** e caktuar sipas paragrafit 16.5.4;

- 17.6.5 **Operatori i Tregut** do të debitojë (ose kreditojë) çdo **Palë Tregtare** në krahasim me **Pagesën nga Llogaria Balancuese e OST** në baza mujore.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 124 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

18 Faturimi dhe Pagesat

18.1 Dispozitat e Përgjithshme

- 18.1.1 Procesi i **Barazimit Përfundimtar** do të përbëhet nga **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i pjesëshëm sipas paragrafit 16.5, **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i plotë provizor sipas nenit 16 dhe 17, dhe **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i plotë final.
- 18.1.2 **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i pjesëshëm do të realizohet në D+7, **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i plotë provizor në M+5 dhe **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i plotë final në M+10. **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** të pjesëshëm, **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** provizor dhe **Ekzekutimi i Barazimit Përfundimtar** i plotë duhet të sigurojnë informata për **Palët Tregtare** dhe **PPB** në mënyrë që të mund të verifikojnë informatat e ofruara dhe që të dakordohen për ndryshimet në rast të gabimeve.
- 18.1.3 Faturat do t'u shpërndahen **Palëve** një herë në muaj nga ana e **OT** dhe nga **Palët** kërkohet që të bëjnë pagesat për muajin paraprak kalendarik në përputhje me **Orarin e Barazimit Përfundimtar**.
- 18.1.4 Faturat do t'u shpërndahen **Palëve** në emër të këtyre **Palëve**:
- (a) **OT**; dhe
 - (b) **OST**.
- 18.1.5 Faturat do të përfshijnë të gjitha taksat e aplikueshme.
- 18.1.6 Për evitimin e dyshimeve, **OT** do të themeloj procedurat për lëshimin e **Faturave** dhe mund të lëshoj lloje të ndryshme të detyrimeve për pagesë në **Fatura** të veçanta.

18.2 Procesi i Para-faturimit

- 18.2.1 Në afatin prej pesë (5) **Ditë Pune** të muajit aktual **OT** do t'i dorëzojë faturat provizore.
- 18.2.2 Nga të gjitha **Palët Tregtare** do të kërkohet që të miratojnë të dhënat e **Energjisë së Matur** dhe të dhënat e faturave provizore në përputhje me **Procedurat e Rregullave të Tregut** të përpiluara në përputhje me paragrafin 5.1.2(b). Në qoftë se **Palët Tregtare** dështojnë të konfirmojnë të dhënat e **Energjisë së Matur** ose faturat provizore, vlerat do të

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 125 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

konsiderohen se janë korrekte dhe **OT** do të vazhdojë procesin e faturimit.

18.3 Cikli i Faturimit dhe Orari i Barazimit Përfundimtar

- 18.3.1 **OT** do të dorëzojë një **Faturë** me të gjitha të dhënat mbështetëse në afatin prej dhjetë (10) **Ditë Pune** të muajit aktual.
- 18.3.2 Në qoftë se **OT** nuk e dorëzon një **Faturë** në datën e caktuar në paragrafin 18.3.1, **OT** do të bëjë përpjekjet më të mëdha që një dokument i tillë të dorëzohet sa më shpejtë që është e mundur.
- 18.3.3 **PPB** dhe **Palët Tregtare** do të paguajnë të gjithë shumën e parave për faturat që u janë lëshuar (dhe **OT** do të paguajë paratë që i takojnë **PPB** dhe **Palëve Tregtare**) jo më vonë se pesë (5) **Ditë Pune** pas lëshimit të faturës.
- 18.3.4 Për çdo mos-pagesë me kohë do të llogaritet kamata ligjore vjetore me shkallë interesi 4.5% në vlerën e papaguar ashtu siç përcaktohet në Ligjin mbi Marrëdhëniet Detyimore, përveç nëse shuma e papaguar trajtohet si çështje në mirëbesim.

18.4 Faturat

- 18.4.1 Për çdo **Lloj të Pagesës në Faturë** do të aplikohet një **Rresht Fature** për secilin muaj.
- 18.4.2 **Rreshti i Faturës** do të përfshijë të dhënat vijuese:
- (a) Identitetin e muajit;
 - (b) **Llojin e Pagesës në Faturë;**
 - (c) Identifikuesin e **Llogarisë** së pagesës së **Palës Tregtare** ose identifikuesin e **Llogarisë** së pagesës së **PPB**;
 - (d) Energjinë mujore;
 - (e) Lartësinë e detyrimit për MWh ose për MW (që gjithashtu mund të jetë edhe rabat); dhe
 - (f) Pagesën e Faturës (që gjithashtu mund të jetë edhe rabat).
- 18.4.3 **Llojet e Pagesës në Faturë** (që kanë të bëjnë me **Faturën** e një **Palë Tregtare** përveç nëse specifikohet ndryshe) mund të jenë si në vijim:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 126 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) **Detyrimi për Shfrytëzim të Rrjetit të Transmetimit për Furnizuesit**
 - (b) **Detyrimi për Shfrytëzim të Rrjetit të Transmetimit për Prodhuesit**
 - (c) **Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Sistemit;**
 - (d) **Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Sistemit;**
 - (e) **Detyrimi i Prodhuesit për Operim të Tregut; dhe**
 - (f) **Detyrimi i Furnizuesit për Operim të Tregut;**
 - (g) **Pagesat nga Ofertat për Blerje/Shitje;**
 - (h) **Pagesat e Jo-Liferimit;**
 - (i) **Pagesat e Jobalanceve (që i paguhen PPB ose paguhen nga PPB):**
 - (j) **Pagesat mujore për Kontratat e Shërbimeve Ndhmëse që mbulojnë Humbjet, Programin e Kompensimit dhe Rezervën;**
 - (k) **Vlera totale e Pagesave nga Llogaria Balancuese e OST (që i paguhen PPB ose paguhen nga PPB);**
 - (l) **Pagesat Mujore pas Korrigjimit të Matjeve;**
 - (m) **Pagesat e Furnizuesit për fondin BRE; dhe**
 - (n) **Pagesat e Furnizuesit për Blerje të Energjisë nga BRE;**
 - (o) **Pagesat e Prodhuesëve BRE nga OT;**
 - (p) **Pagesat për jobalancet e BRE-ve;**
- 18.4.4 Në rast se të dhënat janë të përafuara atëherë kjo bëhet në përputhje me **Procedurën e Rregullave të Tregut** dhe do të identifikohet në mënyrë eksplicite në **Faturë**.
- 18.4.5 **OT** do të llogarisë vlerën neto për çdo faturë (përveç për Taksën e Energjisë së Ripërtërishme) meritore për pagesë.

18.5 Kontestimi i Faturës

- 18.5.1 **Kontestimi i Faturës** mund të ngritet nga një **PPB** ose një **Palë Tregtare**, kur vihet në pyetje e tërë apo një pjesë e shumës së faturës.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 127 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- 18.5.2 Kur një **PPB** ose një **Palë Tregtare** ngre një **Kontestim Fature** të vërtetë (bona fide), në të gjitha rastet obligimi për pagesën e kësaj fature duhet të bëhet deri në datën e caktuar. Kontest i vërtetë është kontesti që mbështetet në prova të sakta, ku provat e sakta definojnë si të dhëna origjinale që mbështesin vërtetimin e jo korrektësisë së **Barazimit Përfundimtar**. Në rast të borxhit ndaj ose nga një **Llogari e PPB** ose **Palës Tregtare**, pagesa e shumës totale duhet të bëhet siç është faturuar.
- 18.5.3 Kur rezultati i një **Kontestimi të Faturës** tregon se kontesti ka qenë i vërtetë (bona fide), ose **OT** nuk ka vepruar arsyeshëm në menaxhimin e **Kontestimit të Faturës** ose në kalkulimin e pagesës kontestuese, atëherë në shumën e ri-pagesës do të llogaritet kamata ligjore vjetore në shkallë interesi prej 4.5% mbi vlerën e papaguar ashtu siç përcaktohet në Ligjin mbi Marrëdhëniet Detyrimore.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 128 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

PJESA IV: ADMINISTRIMI

19 Procedurat e Rregullave të Tregut

19.1 Miratimi i Procedurave të Rregullave të Tregut

- 19.1.1 **OT** do të përpilojë **Procedurat e Rregullave të Tregut**, që konsideron se janë të nevojshme për lehtësimin e operimit korrekt dhe efikas të tregut, dhe do t'i dorëzojë këto procedura te **Palët** për komentim dhe **ZRrE** për aprovim.
- 19.1.2 Në përputhje me praktikat më të mira të menaxhimit, **OT** do të revidojë **Procedurat e Rregullave të Tregut** dhe kohë pas kohe mund të propozojë amendamentimin e tyre. Kur ndryshimet janë të vogla dhe **OT** nuk konsideron se këto ndryshime do të kenë ndikim material komercial ose financiar në **Palët Tregtare**, atëherë **OT** do të njoftojë **ZRrE** dhe **Palët Tregtare** për këto ndryshime, datën e implementimit (që nuk duhet të jetë më pak se gjashtë (6) javë pas datës kur ndryshimi ishte propozuar) si dhe do të implementojë ndryshimet në datën e propozuar, përveç në qoftë se është bërë kundërshtim nga një **Palë Tregtare** ose nga **ZRrE**. Të gjitha ndryshimet tjera (duke përfshirë ndryshimet ndaj të cilave është paraqitur një kundërshtim) do t'i dorëzohen **ZRrE** për miratim.
- 19.1.3 Në rast se një **Palë** e konteston një **Procedurë të Rregullave të Tregut** ose e konteston nevojën për një **Procedurë të Rregullave të Tregut**, **OT** do të konsultohet me të gjitha **Palët** dhe do t'i dorëzojë **ZRrE** një raport në të cilin rekomandohen ndryshimet. Ndryshimet në **Procedurën e Rregullave të Tregut** nuk do të hyjnë në fuqi pa aprovimin nga ana e **ZRrE**.
- 19.1.4 Pas aprovimit të **Procedurave të Rregullave të Tregut** ashtu si janë definuar, ato do të publikohen nga **OT** dhe do hyjnë në fuqi.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 129 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

20 Modifikimi i Rregullave të Tregut

20.1 Modifikimi i Rregullave të Tregut

20.1.1 **Modifikimi i Rregullave të Tregut** do të bëhet pas udhëzimit të marrë nga ZRrE.

20.2 Paneli Shqyrtues

20.2.1 Me qëllim të menaxhimit të ndryshimeve të **Rregullave të Tregut**, në konsultim me **ZRrE**, **OT** do ta themelojë një **Panel Shqyrtues**, me përfaqësuesit që janë relevant në proces ose përfaqësuesit që ndikohen nga interesat komerciale. Të gjithë anëtarët e **Panelit Shqyrtues** do të marrin pjesë si ekspert të pavarur dhe jo si përfaqësues të interesave të veçantë.

20.2.2 Detyrat e **Panelit Shqyrtues** janë:

- (a) shqyrtimi i propozimeve për ndryshime në **Rregullat e Tregut**;
- (b) përcaktimi i procesit për shqyrtimin dhe zhvillimin e çdo propozimi për ndryshime;
- (c) mbikëqyrja e zhvillimit të procesit për propozime të ndryshimeve;
- (d) përkufizimi i përmbajtjes së një raporti për propozim për ndryshime dhe dorëzimi i tij te **ZRrE**;
- (e) publikimi i rregullave për procedurat e **Panelit Shqyrtues**; dhe
- (f) ofrimi i këshillave për **OT** për të gjitha aspektet e implementimit të **Rregullave të Tregut**.

20.2.3 Rregullat dhe procedurat e referuara në paragrafin 20.2.2(e) do të përfshijnë:

- (a) numrin e takimeve që **Paneli Shqyrtues** duhet t'i mbajë;
- (b) procedurat e organizimit të takimeve duke përfshirë ftesat për **Palët** dhe palët e interesit;
- (c) procedurat për takimet e **Panelit Shqyrtues** dhe për sjelljen e **Panelit Shqyrtues**;
- (d) metodologjinë e votimit për çdo aktivitet dhe rekomandimet që i paraqiten **ZRrE** për modifikimet e propozuara.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 130 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

20.2.4 **ZRrE** do të ftohet në të gjitha mbledhjet e **Panelit Shqyrtues** si anëtar pa të drejtë vote.

20.3 Procesi i Modifikimit

20.3.1 Çdo **Palë** që ka aderuar në **Rregullat e Tregut**, si dhe çdo person ose trup të cilin **ZRrE** e konsideron që ka interes legjitim dhe material në çështjet e parashtruara në **Rregullat e Tregut** mund të ngritë çështjet që kanë të bëjnë me **Rregullat e Tregut** tek **Paneli Shqyrtues**.

20.3.2 **Paneli Shqyrtues** do të merret me një propozim për **Modifikim** në përputhje me procedurat e publikuara duke përfshirë, në qoftë se beson se çështja është e denjë për shqyrtim të mëtejshëm, procesin e nevojshëm për shqyrtimin e çështjes p.sh. duke mbledhur një grup industrial për diskutime, duke kërkuar nga **OT** përgatitjen e një raporti etj., dhe kur është e nevojshme duke bërë një propozim për ndryshime specifike në **Rregullat e Tregut**, pra një propozim për **Modifikim**.

20.3.3 Një propozim për **Modifikim** duhet të specifikojë çështjen ose defektin që duhet korrigjuar, ndryshimet e propozuara në **Rregullat e Tregut** dhe një vlerësim se si ky propozim i plotëson më mirë objektivat e **Rregullave të Tregut** të parashtruara në paragrafin 1.1.2.

20.3.4 Kur shqyrtimi rezulton me një propozim për **Modifikim**, **OT** do të konsultohet me palët mbi atë propozim për **Modifikim**.

20.3.5 Pa marrë parasysh atë që u tha më sipër, një **Palë** mund të ngritë direkt një propozim për **Modifikim** dhe **OT** e **Paneli Shqyrtues** do të menaxhojnë procesin e konsultimit me **Palën**.

20.3.6 Pas përfundimit të procesit të konsultimeve sipas paragrafit 20.3.4 ose paragrafit 20.3.5, **OT** do t'i dorëzojë **ZRrE** një raport me detajet e rezultateve të procesit të konsultimeve duke përfshirë rezultatet e kostos së implementimit, afatet e mundshme kohore për implementim dhe rekomandimet për mënyrën e implementimit. **ZRrE** do të vendosë për aprovimin e **Modifikimit** dhe për datën e implementimit.

20.3.7 Pas kësaj **OT** do të bëjë modifikimin e **Rregullave të Tregut** në përputhje me udhëzimet e marra nga **ZRrE**.

20.3.8 **Rregullat e reja të Tregut** do të publikohen nga **OT**.

20.3.9 Kur çështja ose defekti mund të rezultojë me një ndikim të dukshëm të një **Pale Tregtare** në një **Ekzekutim të Barazimit Përfundimtar** ose **Pala** bën shkelje të ligjeve të Kosovës, atëherë **OT** dhe **Paneli Shqyrtues** do të

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 131 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

konsultohen me **ZRrE** në mënyrë që të ndërmerret një proces i përshpejtuar i konsultimeve me qëllim të modifikimit të shpejtë të **Rregullave të Tregut**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 132 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

21 Dispozitat e Përgjithshme

21.1 Qasja në Rregullat e Tregut

- 21.1.1 **OT** do të sigurojë një kopje të **Rregullave të Tregut** për çdo **Palë** ose person me kërkesën e tyre, e cila do të paguhet nga një **Palë** ose person me shumën e parave (si aprovohet kohë pas kohe nga **OT**) që nuk tejkalon shpenzimet e arsyeshme të **OT** për përgatitjen dhe dërgimin e një kopje të tillë.
- 21.1.2 **OT** do të publikojë në formë elektronike kopjet e **Rregullave të Tregut** që mund të shkarkohen.

21.2 Njoftimet

- 21.2.1 Çdo njoftim ose komunikim tjetër që një **Palë** duhet t'i bëjë një **Palë** tjetër për çështjet e përfshira në **Rregullat e Tregut** ose në lidhje me to, duhet të adresohen te marrësi dhe të dërgohen në adresën, postën elektronike ose numrin e faksit të **Palës** tjetër sipas paragrafit 3.2.3.
- 21.2.2 Një njoftim ose komunikim tjetër duhet të bëhet me shkrim dhe duhet të dorëzohet me dorë me një letër ose të dërgohet nëpërmes postës së klasit të parë me parapagim (ose me aeroplan për rastet tej-oqeanike), postës elektronike ose faksit, dhe duhet të konfirmohet se është pranuar:
- (a) Në rast të dorëzimit me dorë gjatë dorëzimit; ose
 - (b) Në rast të postës së klasit të parë me parapagim, në ditën e dytë pas ditës së dërgimit me postë ose (nëse dërgohet me postë ajrore tej-oqeanike ose pranohet nga shtetet tej-oqeanike) në ditën e pestë pas dërgimit me postë; ose
 - (c) Në rast të faksit, me konfirmimin e pajisjes pranuese të faksit të pranuesit, kur një konfirmim i tillë paraqitet para orës 17:00 të ditës së konfirmimit (dhe cilëndo ditë pas ditës së konfirmimit).
- 21.2.3 Me marrëveshje të ndërsjellë në mes **Palëve**, një njoftim mund të dërgohet me postë elektronike dhe do të trajtohet nga koha që është dërguar njoftimi.

21.3 Data e hyrjes në fuqi

- 21.3.1 Këto **Rregulla të Tregut** zëvendësojnë **Rregullat e Tregut** aktuale, dhe me hyrjen në fuqi shfuqizojnë **Rregullat e Tregut** të aprovuara në vitin 2013.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 133 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

21.3.2 Këto **Rregulla të Tregut** do të hyjnë në fuqi pas aprovimit nga **ZRrE**.

21.4 Forca Madhore

21.4.1 Në qoftë se për shkak të **Forcës Madhore**, një **Palë** (“**Pala Jo-Performuese**”) nuk do të jetë në gjendje të realizojë detyrat e veta sipas **Rregullave të Tregut**, ato mbesin në fuqi por:

- (a) obligimet relevante të **Palës Jo-Performuese**; dhe
- (b) obligimet e çdo **Pale** tjetër ndaj **Palës Jo-Performuese** sipas **Rregullave të Tregut**; dhe
- (c) çfarëdo obligimi tjetër ndërmjet **Palëve** sipas **Rregullave të Tregut** të cilat **Pala** relevante nuk është në gjendje t’i kryejë në mënyrë të drejtpërdrejtë si rezultat i suspendimit të obligimeve të **Palës Jo-Performuese**;

21.4.2 do të suspendohen për periodën sa zgjasin rrethanat e **Forcës Madhore** ashtu që:

- (a) suspendimi i performancës nuk do të ketë përfshirje më të madhe dhe nuk do të zgjasë më shumë se sa kërkohet nga **Forca Madhore**;
 - i. asnjë obligim që është shkaktuar nga cilado **Palë** para paraqitjes së **Forcës Madhore** që ka shkaktuar suspendimin e performancës nuk do të falet si rezultat i **Forcës Madhore**;
 - ii. **Pala Jo-Performuese** u jep **Palëve** tjera njoftim korrekt ku përshkruan rrethanat e **Forcës Madhore**, duke përshkruar natyrën dhe kohëzgjatjen e pritur, dhe vazhdon të dërgojë raporte të rregullta gjatë tërë kohëzgjatjes së **Forcës Madhore**;
 - iii. **Pala Jo-Performuese** do të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për të eliminuar pamundësinë e performimit; dhe
 - iv. sa më shpejtë që të jetë e mundur pas ngjarjeve që paraqesin **Forcën Madhore**, **Palët** duhet të diskutojnë vazhdimin e operimeve për aq sa është e mundur në përputhje me **Rregullat e Tregut** dhe **Kodin e Rrjetit**.

21.5 Kushtet Emergjente

21.5.1 **Operatori i Sistemit** mund të deklarojë një gjendje emergjente si definohet në dispozitat e **Kodit të Rrjetit**. Në qoftë se deklarohet një gjendje e tillë emergjente **OT** do të:

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 134 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (a) shpallë, sa më shpejtë që të jetë e mundur, një njoftim në faqen elektronike të tij që **Operatori i Sistemit** është duke aplikuar procedurat emergjente duke përfshirë edhe informatat e disponueshme për kohëzgjatjen e gjendjes emergjente;
- (b) për të gjitha **Periodat e Barazimit Përfundimtar** që janë ndikuar nga gjendja emergjente, **Çmimi i Jobalancit** do të jetë **Çmimi Mesatar i Jobalancit**;
- (c) shpallë një njoftim në faqen elektronike, sa më shpejtë që të jetë e mundur, për përfundimin e gjendjes emergjente dhe do të specifikojë **Periodën e Barazimit Përfundimtar** për të cilën do të vazhdojnë kalkulimet normale të **Çmimit të Jobalancit**.

21.5.2 **Palët Tregtare** të cilat janë ndikuar financiarisht nga gjendja emergjente mund të aplikojnë tek **ZRrE** për kompensim, dhe në qoftë se **ZRrE** vendos në favor të tyre, do të aplikohet një orar special i pagesave, të cilat **OT** do t'i trajtojë si **Pagesat pas Korrigjimit të Matjeve**. Për këtë qëllim, këto pagesa do të detalizohen në **Procedurën e Rregullave të Tregut** për Korrigjimin e Matjeve por këtu duhet të qartësohet se kjo është për informim më të mirë për procesin e pagesës dhe nuk ka të bëjë me korrigjimin e matjeve.

21.6 Transferimi (Cedimi)

21.6.1 Një **Palë** nuk do të Cedojë dhe/ose transferojë dhe nuk do të tentojë të transferojë të drejtat dhe obligimet e saj që dalin nga **Rregullat e Tregut**, me kusht që një **Palë** mund të transferojë nëpërmes garancionit të drejtat e pjesërishme apo të gjitha të drejtat mbi shumatat e arkëtueshme sipas **Rregullave të Tregut**.

21.7 Auditimi

21.7.1 Jo më rrallë se çdo dy (2) vjet, **OT** do të angazhojë një auditorë të pavarur për proceset e **Barazimit Përfundimtar**. Fushëveprimi i auditorit do të mbulojë së paku:

- (a) Procedurat e regjistrimit dhe të dhënat e ruajtura nga **AAM**;
- (b) proceset për menaxhimin e **Barazimit Përfundimtar**;
- (c) **Llogarinë Balancuese të OST**;
- (d) procedurat për llogaritjen e kostos për **Modifikimin e Rregullave të Tregut**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 135 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

21.7.2 **OT** do të publikojë rezultatet e auditimit dhe do të konsultohet me **ZRrE** për implementimin e rekomandimeve të bëra nga auditori.

21.8 Dispozitat e Konfidencialitetit

21.8.1 Çdo **Palë** që pranon **Informata Konfidenciale**:

- (a) Nuk guxon ti zbulojë këto **Informata Konfidenciale** ndonjë **Pale** tjetër përveç si lejohet në dispozitat e **Rregullave të Tregut**;
- (b) **Informata Konfidenciale** do ti përdorë ose kopjojë vetëm për qëllime për të cilat është dhënë arsyeja ose ndonjë qëllim tjetër i paraparë në dispozitat e **Rregullave të Tregut**; dhe
- (c) Nuk do ti mundësojë qasje në **Informatat Konfidenciale** ndonjë personi që nuk është i obliguar me **Rregullat e Tregut** përveç nëse ai person është:
 - i. një blerës i mundshëm me mirëbesim (bona fide) i **Palës** e cila shpalos informata me pranimin e zotimit strikt për konfidencialitetin nga blerësi i tillë i mundshëm me mirëbesim (bona fide);
 - ii. konsultant ose këshilltar i jashtëm profesional pas marrjes së një deklarate për konfidencialitetin nga ai; ose
 - iii. çdo bankë ose institucion financiar nga e cila një **Palë** e tillë është duke kërkuar mjete financiare, pas marrjes së një deklarate për konfidencialitetin nga kjo bankë ose institucion financiar; ose
 - iv. **ZRrE**, ndonjë departament qeveritar, ndonjë agjencioni qeveritar ose rregullator që ka juridiksion mbi **Palën** zbuluese, të kërkuar me ligjet e juridiksionit relevant, ose me kushtet e ndonjë **Licence** apo me rregulloret e ndonjë burse.

21.8.2 Dispozitat e këtij neni nuk do të aplikohen për çfarëdo informate e cila në kohën kur është zbuluar tashmë ishte e publikuar në domenin publik dhe jo si pasojë e zbulimit nga ana e **Palës** zbuluese dhe shkeljes së obligimit sipas këtij neni.

21.8.3 Dispozitat e këtij neni do të mbesin obligim i një **Pale** edhe në qoftë se një **Pale** të tillë i është ndërprerë obligimi me **Rregullat e Tregut**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 136 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

21.9 Përgjegjësia Ligjore

21.9.1 Sipas këtij neni të **Rregullave të Tregut, OT** dhe të gjitha **Palët** do të lejohen të refuzojnë obligimet sipas **Rregullave të Tregut**, deri në suazat e lejuara sipas Ligjit të Kosovës.

21.10 Valuta

21.10.1 Të gjitha faturat e lëshuara sipas dispozitave të **Rregullave të Tregut** duhet të bëhen në Euro (€).

21.11 Juridiksioni

21.11.1 **Rregullat e Tregut** administrohen ekskluzivisht nga ligjet dhe gjykatat e Kosovës.

21.12 Zgjidhja e Kontesteve

21.12.1 **Palët** në **Rregullat e Tregut** mund të përdorin mekanizmat për zgjidhjen e kontesteve të parashtruara në Rregullën për Zgjidhjen e Ankesave dhe Kontesteve në Sektorin e Energjisë në fuqi.

21.12.2 Në rast se procedura sipas paragrafit 21.12.1 nuk e zgjidh **Kontestin** që është ngritur në lidhje me **Rregullat e Tregut**, mund të ngritet respektivisht ndonjë padi, veprim ose proces kolektiv në lidhje me **Rregullat e Tregut** në juridiksionin relevant.

21.12.3 Për eliminimin e dyshimeve asgjë nuk duhet të ndërmerret që përmbahet në dispozitën e mëparshme të nenit 21.11 që do t'i mundësonte një **Palë** që çështjen ta dërgojë në gjykatë për rastet kur **Rregullat e Tregut** mundësojnë veprime në të cilat mund të referohen për ndërmjetësim ose si përcaktohet ndryshe.

21.12.4 Çdo **Palë** që nuk është kompani e inkorporuar sipas ligjit të **Kosovës** do t'i sigurojë **OT** një adresë të personit kontaktues në Kosovë për shërbimet e procesit në emër të saj.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 137 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

SHTOJCA 1

Marrëveshja për Aderim në Rregullat e Tregut

Sipas Nenit 23.6 të Ligjit për Energjinë Elektrike, Nenit 9 të **Licencës për Operatorin e Tregut të Energjisë** (nr ZRRE/Li 16/17) dhe **Marrëveshjes Kornizë, Palët** në këtë **Marrëveshje për Aderim në Rregullat e Tregut** dakordohen si vijon:

Kjo **MARRËVESHJE PËR ADERIM NË RREGULLAT E TREGUT** lidhet më [] ndërmjet:

- (1) **Operatorit të Tregut** në emër të vet dhe në emër të të gjitha **Palëve** tjera [duke përfshirë edhe palët që kanë nënshkruar **Marrëveshjen Kornizë të Rregullave të Tregut**] (më tutje **MKRrT**), "**Pala e Autorizuar**"; dhe
- (2) [*Shëno emrin e **Palës** që dëshiron të pranohet në **Rregullat e Tregut***] ("**Pala Aplikuese**") selia kryesore e të cilës është në []

KU:

- (A) me **MKRrT** të datës [] e lidhur ndërmjet **Palëve Originale** të emërtuara aty dhe që tani është në fuqi ndërmjet **Palëve** me cilëndo **Marrëveshje për Aderim në Rregullat e Tregut** (më tutje **MARrT**) që ka hyrë në fuqi nga cilado **Palë e Re** para datës së kësaj **MARrT** ("**Marrëveshja Kornizë**"), **Palët** dakordohen që ta fuqizojnë dhe të obligohen me **Rregullat e Tregut**;
- (B) **Pala Aplikuese** është pajtuar me kërkesat e **Rregullave** për **Aderim** dhe dëshiron të pranohet si **Palë**.

PAJTOHEN si vijon:

1. Në këtë **MARrT**, fjalët dhe shprehjet e definuara për nevoja të Marrëveshjes Kornizë, dhe që nuk janë definuar ndryshe, këtu do të kenë kuptimin e atribuar në Marrëveshjen Kornizë.
2. **Pala e Autorizuar** (që vepron në emër të vet dhe në emër të çdo **Pale** tjetër) me këtë e pranon **Palën Aplikuese** si një **Palë** të bashkangjitur në Marrëveshjen për Aderim nga data në **MARrT** me kushtet dhe afatet e parashtruara në të.
3. Këtu e tutje **Pala Aplikuese** pajtohet me pranimin e saj si **Palë** dhe angazhohet me **Palën e Autorizuar** (duke vepruar në emër të vet dhe në emër të **Palëve** tjera) realizimin dhe obligimin me Marrëveshjen Kornizë si **Palë** nga data e shënuar këtu.
4. Për të gjitha nevojat në lidhje me Marrëveshjen Kornizë **Pala Aplikuese** do të trajtohet si të ishte nënshkruese e Marrëveshjes Kornizë [*nga data e nënshkrimit*], dhe sikur **MARrT të ishte pjesë e** Marrëveshjes Kornizë, dhe të drejtat dhe obligimet e **Palëve** do të interpretohen në pajtim me këtë.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 138 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

5. Kjo **MARrT** dhe Marrëveshja Kornizë duhet të lexohen dhe interpretohen si një dokument dhe referencë (sipas Marrëveshjes Kornizë) .
6. Në qoftë se cilado dispozitë e kësaj **MARrT** është ose bëhet jovalide , shfuqizohet ose shpallet jolegale ose deklarohet jovalide, shfuqizohet ose shpallet jolegale nga ndonjë gjyq kompetent ose nga ndonjë Autoritet Kompetent një jovaliditet i tillë, ky shfuqizim ose jolegalitet nuk do të paragjykojë ose ndikojë në dispozitat e mbetura të kësaj **MARrT**, të cilat do të vazhdojnë të mbesin në fuqi pa marrë parasysh këtë.
7. Kjo **MARrT** do të administrohet dhe interpretohet në përputhje me ligjet e aplikueshme në Kosovë.

Kjo **MARrT** është përpiluar në 6 ekzemplarë origjinal, çdo **Palë** i pranon dy ekzemplarë dhe dy ekzemplarë tjerë i dorëzohen **Zyrës së Rregullatorit për Energji. Operatori i Tregut**, në përputhje me kërkesat e **Rregullave të Tregut**, do t'ua dorëzojë të gjitha **Palëve** nga një kopje të certifikuar të **MARrT**.

SI DËSHMI janë nënshkrimet e përfaqësuesve të autorizuar të **Palëve** në ditën e shënuar më lartë.

NËNSHKRUAR për dhe në emër të
OPERATORIT TË TREGUT
nga përfaqësuesi i autorizuar

NËNSHKRUAR për dhe në emër të
[Pala Aplikuese]
nga përfaqësuesi i autorizuar

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 140 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

6. Sa herë që **PPB** regjistron një **Palë Tregtare** të re në **Grupin Balancues** të saj, ajo do ta njoftoj **OT** për regjistrimin dhe për identitetin e **Palës Tregtare** së paku pesë (5) **Ditë Pune** para se regjistrimi të hyj në fuqi dhe do të garantoj që **Pala Tregtare** e regjistruar rishtas dëshiron të jetë anëtare e **Grupit Balancues**.
7. Sa herë që një **Palë Tregtare**, për çfarëdo arsye largohet nga **Grupi Balancues**, **PPB** do ta njoftoj **OT** së paku pesë (5) **Ditë Pune** para se një largim i tillë të hyj në fuqi dhe, kur është e nevojshme në rrethanat e largimit do të garantoj që **Pala Tregtare** dëshiron të largohet nga **Grupi Balancues**. Për evitimin e dyshimeve, një garancion i tillë do të jetë i rëndësishëm vetëm kur **Pala Tregtare** do të vazhdoj të jetë **Palë Tregtare** sipas **Rregullave të Tregut**.

Afatet dhe Tërheqja

8. Kjo marrëveshje hynë në fuqi me vonë se pesë (5) **Ditë Pune** nga ekzekutimi i saj dhe pesë (5) **Ditë Pune** pas **Aderimit** të **Palës Tregtare** relevante në **Rregullat e Tregut**.
9. Kjo marrëveshje do të vazhdoj të jetë në fuqi deri sa:
 - (a) **Pala Tregtare** që është **PPB** të pushoj të jetë **Palë** në **Rregullat e Tregut** ose me humbjen e **Licencës**, paaftësia për të paguar borxhet ose ndonjë arsye tjetër; ose
 - (b) **Pala Tregtare** që është **PPB** e ka njoftuar **OT** që, në datën e njoftimit, e cila është së paku pesë (5) **Ditë Pune** pasi që të jetë dorëzuar një njoftim i tillë, **Pala Tregtare** është bërë anëtare e një **Grupi Balancues** tjetër.
10. Tërheqja e kësaj marrëveshje nuk i shlyen obligimet ekzistuese të shkaktuara nga **PPB** para tërheqjes së saj.
11. Për evitimin e dyshimeve, nga ana e **OT** nuk do të bëhet kurrfarë veprimi për tërheqjen e kësaj marrëveshje përveç veprimeve sipas **Rregullave të Tregut** për **Tërheqjen** e të drejtave të **Palës Tregtare** që është **PPB**.

Të drejtat dhe obligimet e OT dhe PPB

12. **OT** është i autorizuar dhe përgjegjës për:
 - (a) Krijimin dhe mirëmbajtjen e një **Llogarie Injektuese** ose një **Llogarie Dalëse** në emër të **PPB**;
 - (b) Pranimin dhe përdorimi i të gjitha informatave për çdo anëtar të **Grupit Balancues** që janë relevante për kalkulimin e jobalanceve të **Grupit Balancues**;

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 141 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

- (c) Përdorimin e **Çmimeve të Jobalanceve** relevante dhe kalkulimin e pagesave që duhet t'i paguhen ose duhet të paguhen nga **PPB**;
- (d) Pranimin e instrumenteve të **Garancionit Financiar** të deponuar nga anëtarët e **Grupeve Balancuese** dhe përdorimi i tyre në rastet kur **PPB** dështon të bëjë kryerjen e pagesave;
- (e) Dorëzimin e **Faturave** tek **PPB** në lidhje me pagesat për jobalancet; dhe
- (f) Zbatimin e cilësdo dispozitë tjetër të **Rregullave të Tregut** që ka të bëjë me këtë marrëveshje.

13. **PPB** është e autorizuar dhe përgjegjëse për:

- (a) Dorëzimin e një portfolio të balncuar në emër të **Grupit Balancues** të tij në kohën e **Mbylljes së Tregut**
- (b) Pranimin e informatave nga **OT** në lidhje me çdo anëtar të **Grupit Balancues** që është relevante për kalkulimin e jobalanceve të **Grupit Balancues**; dhe
- (c) Pranimin e **Faturave** nga **OT** në lidhje me pagesat për jobalancet dhe kryerjen e pagesave ose pranimin e pagesave për këto jobalance brenda kohë së përcaktuar në **Rregullat e Tregut**;

Nominimet

14. **PPB** do të sigurohen që të gjitha **Nominimet Kontraktuale** janë bërë në përputhje me **Rregullat e Tregut** në emër të të gjitha **Palëve Tregtare** që janë pjesë e **Grupit Balancues** të saj

Garancionet e Sigurisë

15. **OT** është i autorizuar që të mbështetet në **Garancionin Financiar** të deponuar nga anëtarët e **Grupit Balancues** dhe të bëjë tërheqjen e këtyre instrumenteve në rastet kur kjo **PPB** dështon të paguaj shumën e parave që i ka borxh për pagesat e jobalanceve dhe **PPB** nuk do të ngritë kurrfarë pengese për këtë por do të bëjë të gjitha përpjekjet e arsyeshme për t'i garantuar **OT** qasje efektive në këto instrumente të **Garancionit Financiar**.
16. Në qoftë se, instrumentet e **Garancioni t Financiar** të disponueshme për nevoja të pagesës së jobalanceve për **OT**, janë vërtetuar si jo-adekuate atëherë **PPB** duhet të ndër marrë hapa të menjëhershëm që një ose më shumë anëtarë të **Grupit Balancues** të sigurojnë instrumente shtesë të **Garancionit Financiar** dhe që mbetet obligim i **PPB** që të siguroj këto instrumente ti vihen në disponim të **OT**.

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 142 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

Kalkulimi dhe pagesa e jobalanceve

17. Në përputhje me **Rregullat e Tregut**, **OT** do të kalkuloj **Çmimin Jobalancit dhe Jobalancin e Energjisë** në llogari të **PPB**.
18. Në përputhje me **Rregullat e Tregut**, **OT** do t'i dorëzoj **PPB** një **Faturë** me të gjitha informatat detaje në cilat **OT** është bazuar për kalkulimin e lartësisë së shumës së parave që **PPB** i ka borxh për **Jobalancin e Energjisë** të **Grupit Balancues**.
19. Përkundër çfarëdo kontestimi që **PPB** mund të ketë në raport me shumën e parave që i është faturuar asaj nga **OT**, **PPB** do ta paguaj çdo shumë parash që kërkohet brenda afatit kohorë specifikuar në **Rregullat e Tregut**.
20. Kur **PPB** konteston shumën e parave që e ka borxh ose që i është paguar për jobalancet, **PPB** mund të ngritë kontestimin në përputhje me **Rregullat e Tregut** dhe korrigjimi do të paguhet nga **OT** ose do ti paguhet **OT** në qoftë se dëshmohet se kontestimi është i vlershëm.
21. Në rastet kur **PPB** dështon të kryej pagesën, **OT** do të bëjë tërheqjen e instrumenteve të **Garancionit Financiar** të deponuara nga anëtarët e **Grupit Balancues** në çfarëdo mënyre që i konvenon dhe **PPB** pajtohet që ta dëmshpërblej **OT** për çfarëdo **Kontesti** të ngritur nga cilido anëtar i **Grupit Balancues** që shkaktohet **OT** nga këto veprime.
22. Perioda maksimale për finalizimin e **Barazimit Përfundimtar** të jobalanceve me **PPB** për një periudë të caktuar është përkufizuar të jetë 12 Muaj.

Zgjidhja e kontesteve

23. Përveç kontesteve në lidhje me borxhin, **PPB** mund të ngritë çdo **Kontest** tjetër në lidhje me këtë marrëveshje duke aplikuar proceset e parashtruara në **Rregullat e Tregut**.

Kushtet Përfundimtare

24. **Palët** në këtë marrëveshje pajtohen që ruajnë konfidencialitetin e të gjitha informatave të pranuar si pjesë e kësaj marrëveshje në përputhje me dispozitat për **Informatat Konfidenciale** të **Rregullave të Tregut**.
25. Kjo marrëveshje mbulohet me Ligjet dhe gjyqet e Kosovës.
26. Në qoftë se **PPB** dëshiron që marrëveshjen ta transferoj në një palë tjetër atëherë duhet ta njoftoj **OT** dhe transferi i tillë i marrëveshjes nuk do të prolongohet pa arsye me kusht që pala mbi të cilën transferohet marrëveshja është **Palë Tregtare** sipas **Rregullave të Tregut**

	Rregullat e Tregut	PO-MO-001
	<i>ver. 3.0</i>	<i>Faqe 143 nga 143</i>
<i>Departamenti: Operatori i Tregut</i>		

27. Në rastet kur kjo marrëveshje pushon të aplikohet në mënyrë legale sipas ligjeve të Kosovës ose pushon të jetë në përputhje me **Rregullat e Tregut**, atëherë **Palët** në marrëveshje do të takohen që arsyeshëm të dakordohen për amendamentimet e duhura por të gjitha pjesët tjera të marrëveshjes do të mbeten në fuqi.

(Fundi i dokumentit)